

KONSOLIDEERITUD
MAJANDUSAASTA
ARUANNE **20
22**

Sisukord

- 3 Juhatusesimehe pöördumine
- 4 2022. aasta ajajoon
- 13 Eesti kõige patsiendisõbralikum haigla
- 21 Ravitegevus
- 31 Akadeemiline järelkasv
- 35 Motiveeritud töötaja kui suurim väärtus
- 47 Atraktiivne ravi- ja teaduskeskkond
- 53 Kliinikumi haiglad ja kiirabi
- 55 Lõuna-Eesti Haigla AS
- 56 Põlva Haigla AS
- 57 Valga Haigla AS
- 58 Tartu Kiirabi SA
- 61 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Fotod:

Tartu Ülikooli Kliinikum, Evelin Lumi, Andres Tennus, Karl Oliver Tomson, Ketlin Lääts, Tiina Villako, Agnes Mürsepp, Maanus Kullamaa

Ärinimi:

Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum
Registrikood: 90001478

Juriidiline aadress:

L. Puusepa 1a, Tartu 50406
+372 731 9401

E-post:

kliinikum@kliinikum.ee

www.kliinikum.ee

Juhatusesimehe pöördumine

2022 – keset tormi

Kui 2022. aasta alguses mõtlesime peamiselt sellele, kuidas üle elada kolmas pandeemia-aasta, siis tegelikult osutus aasta eelmistest veel palju keerulisemaks ning esitas meile jätkusuutlikkust ja toimepidevust silmas pidades isegi suuremaid väljakutseid.

2022. aasta alguses jätkus võitlus COVID-19 vastu, mis aga peagi asendus uue suure kriisiga: ootamatult leidsime end keset Euroopas toimuvat sõda. Ehmatav julgeolekuolukord muutis kõigi tunnetust ja mõtlemist. Vahetult on sõda meid puudutanud eelkõige sõjapõgenike kaudu, kelle abistamisel on Kliinikum üles näidanud suurt hoolivust ning abi on korraldatud kiiresti ja delikaatselt. Aitäh töötajatele, kes olid valmis mugavustsoonist väljuma ja abi pakkuma!

Ärevad sündmused tõid kaasa ka ootamatused maailmaturul. Üle 20% hinnatõus ei ole valmistanud raskusi mitte ainult Kliinikumile. Olime ja oleme sarnaselt muu ühiskonnaga keerulises olukorras ning pidanud paratamatult otsima kokkuhoiuvõimalusi nii oma igapäevategevuses kui ka uuenduste ja arenduste elluviimisel. Samas võime tunda siirast rõõmu oma uusehitiste rajamise ajastuse üle – täna saame öelda, et hinnatõusule ja tarnete viibimisele vaatamata avame oma uued ja moodsad ravikorpused. Meditsiinilinnakusse koondub veelgi rohkem erialasid, lisaks on kaasaegne taristu samm patsiendikeskema ja töötajasõbralikuma tervishoiukeskkonna poole.

Sõltumata muutlikest oludest täitsime Kliinikumi ravi rahastamise lepingu lubatud mahus. Tulenevalt ravitegevusest katsid meie põhitegevusega seotud tulud ka kulusid. Täitsime üheskoos ka 2022. aastaks seatud eesmärgid ning liigume edasi 2022.–2026. aasta arengukava põhiste tegevustega ülikoolihaigla, patsiendi- ja töötajastrateegia valdkonnas.

2022. aasta sündmused näitasid meile ilmekalt, kui tähtis on tegeleda talituspidevusega ja viia läbi töötajate õppusi. Tagavarade suurendamine, elektrivarustuse tagamine katkestuste ajaks, suurõppuse Tervex läbiviimine ning muul viisil ootamatusteks valmistumine olivähim, mida saime möödunud aastal enda ja patsientide heaks teha. Patsiendid ja ühiskond ei taju tervishoiutöötajaid enam mitte ainult raviteenuste osutajatena, vaid osana ühiskondlikust turvavõrgustikust, kelle olemasolu ja funktsioneerimist peetakse sama iseenesestmõistetavaks kui elektrivarustust. Viimaste aastate kriisidega, mille käigus on järsult suurenenud oht inimeste elule ja tervisele, on kasvanud Kliinikumi tähtsus ühiskondliku turvatunde tagamisel. Olen tänulik kõikidele Kliinikumi töötajatele, kes oma tööga on loonud turvatunnet nii patsientidele, kolleegidele kui ka iseendale.

Oleme püüdnud veelgi parandada dialoogi patsientidega, nii kuulates patsientide nõukoja ettepanekuid kui ka täiendades tagasiside meetodeid ja hakates küsima tagasisidet kohe pärast vastuvõttu. Vähem oluline ei ole koostöö loomine ja hoidmine perearstidega üle Eesti ning iga päev meie keskel viibivate tulevaste kolleegide – üliõpilaste ja residentide – kuulamine ja kaasamine.

2022. aastal pöörasime suurt tähelepanu teadus- ja arendustegevusele, toetades arendusfondi kaudu oma töötajate projekte ja koolitustaotlusi ligi miljoni euro ulatuses. Teadus- ja arendustegevus loob pinnase, millelt Kliinikum saab ülikoolihaiglana luua ja juurutada uusi teadmisi, et need jõuaksid patsientide ravisse.

2022. aasta oli raske, ent Kliinikum tuli keeruliste oludega taaskord toime. Ma ei julge loota, et alanud 2023. aasta tuleb rahulikum. Samas on senised kogemused näidanud, et meie kõigi ühise pingutusena on ka uued katsumused ületatavad.

Priit Perens
Juhatusesimees

2022. aasta ajajoon

- 2022. aastal tunnustati Kliinikumi vähikeskust Euroopa Vähikeskuste Organisatsiooni (Organisation of European Cancer Institutes, OECI) akrediteeringuga. Kliinikum on esimene OECI poolt akrediteeritud haigla Eestis. See on kõrgeim tunnustus ja kvaliteedimärk Kliinikumi vähiravile, ennetustegevusele, diagnostikale ning teadus- ja õppetööle. OECI eesmärk on ühtsete üleeuroopaliste kvaliteedinõuete rakendamisega tagada parima võimaliku vähiravi pakkumine. Akrediteerimisprotsessi käigus pälvisid eraldi tunnustust vähivaldkonna motiveeritud ja tiptasemel spetsialistid, diagnostikaüksused, ennetusprogrammid, kliiniliste uuringute keskus ning aktiivne ja kaasatud patsientide nõukoda.

JAANUAR

- Jaanuaris sai Kliinikumi silmakliinik Euroopa haruldaste silmahaiguste referentsvõrgustiku (European Reference Network for Rare Eye Diseases, ERN-Eye) täisliikmeks. ERN-Eye on üle-euroopaline võrgustik, mille kaudu eri riikide eksperdid teevad koostööd haruldaste ja komplekssete silmahaiguste diagnoosimisel ja käsitlemisel. Silmakliiniku juhi dr Mikk Pauklini sõnul muutub nüüd haruldaste silmahaigustega patsientide raviteekond sujuvamaks ja kvaliteetsemaks.

“Kliinikumi patsient saab edaspidi Euroopa spetsialistide parima eksperdiarvamuse siinsamas silmakliinikus. Ka juba enne võrgustiku liikmeks saamist konsulteerisime ERN-Eye virtuaalkliinikuga mitme haigusjuhu asjus ning leidsime kinnitust oma patsiendikäsitluse õigsusele. Täisliikmesus aga tagab meile võrdväärse partnerluse ning patsientidele ametlikud võimalused meie kliiniku kaudu abi küsimiseks,” selgitas dr Pauklin.
- 24. jaanuaril külastas Kliinikumi psühhiaatriakliiniku laste ja noorukite vaimse tervise keskust president Alar Karis. Kohtumisel arutati, millises seisus on laste ja noorte vaimne tervis, kuidas seda on mõjutanud COVID-19 pandeemia ja kuidas ühiskond saaks kasvavat põlvkonda murede korral aidata. Seda, et laste ja noorukite vaimse tervise abi vajadus on kasvanud, kinnitas ka keskuse juht dr Reigo Reppo.

“Kliinikum on laiendanud oma psühhiaatriakliiniku teenuseid, avades täiendavaid vaimse tervise kabinette nii Tartus kui ka teistes Lõuna- ja Ida-Eesti linnades. Võrreldes 2015. aastaga jõuab täna meie juurde vaimse tervise muredega lapsi ja noorukeid koguni 56% rohkem. Enim pöörduakse psühhiaatrilise abi saamiseks käitumis- ja tundeelu häirete tõttu ning psühholoogilise arengu häirete tõttu,” selgitas laste- ja noorukitepsühhiaater dr Reppo.

VEEBRUAR

- Veebruaris tehti Kliinikumis vereloome tüvirakkude siirdamine Eestis uudse seadme CiniMACS Prodigy® abil, mis suurendab oluliselt võimalusi selle protseduuri kasutamiseks. Vereloome tüvirakkude siirdamine on mitme verevähi vormi puhul elupäästev ravimeetod, kuid siirdamiseks vajaliku 100% sobivusega sugulas- või registridoonori leidmine ei ole sageli võimalik. Eestis ja Kliinikumis uudse protseduuri viis läbi hematoloogia ja luuüdi transplantatsiooni osakonna juhataja dr Ain Kaare koos oma meeskonnaga. Esimene uudse seadme abil vereloome tüvirakkude siirdamise läbinud patsient on 12-aastane leukeemiat põdev poiss. Aparatuuri ostmist toetasid Tartu Ülikooli Kliinikumi Lastefond ja Eesti Vähihaigete Laste Vanemate Liit.

- 3. veebruaril sõlmisid Tartu Ülikooli Kliinikum ja aktsiaselts Nordecon koos tütaretevõttega Embach Ehitus ehituslepingu Kliinikumi L. Puusepa 8 hoones asuva A-korpuse 2.-4. korruse ehitustöödeks. Tööd lõpevad 2023. aasta sügisel.
- 7.-14. veebruaril toimus rahvusvaheline kaasasündinud südamerikete nädal, mille eesmärk oli tõsta inimeste teadlikkust kaasasündinud südamerikete olemasolust ning nende jälgimise ja ravimise vajadusest ja võimalustest. Kaasasündinud südamerikete teadlikkuse nädal kandis nime „Väikesed südamekangelased“, mis viitab väikelapseas korrigeeritud südameriketele – väikestel südamekangelastel ja nende peredel on lapse kooliminekuks selja taga juba vapralt üle elatud südameoperatsioon.
- 8. veebruaril viis rahvusvaheline meeskond Kliinikumis läbi ülemise hüppeliigese kontsluu luu- ja kõhredefekti asendamise personaalselt patsiendi jaoks valmistatud implantaadiga. Operatsiooni juures oli rahvusvaheliselt tunnustatud hüppeliigesekirurg professor C. Niek van Dijk, kes on ortopeed FIFA akrediteeritud meditsiini tippkeskustes (FIFA Medical Centre of Excellence) Madridis ja Portos.

“Operatsiooni eelis on see, et asendusimplantaat sobib täpselt patsiendi anatoomiaga, samuti on väga täpselt sobitatud liigese paigaldamiseks vajalikud instrumendid. Implantaadi loomise aluseks on personaalne kompuutertomograafiline rekonstruktsioon,” tutvustas professor Niek van Dijk operatsiooni eeliseid. Seda tüüpi operatsioon oli esmakordne kogu Baltikumis ning ka Soomes, Norras ja Taanis puudub sarnane kogemus.
- 23. veebruaril pälvisid president Alar Kariselt teenetemärgid Kliinikumi õendustöötajad: Eesti Punase Risti IV klassi teenetemärgi kavaler Tiina Teder töötab infektsioonikontrolli teenistuses õena, Eesti Punase Risti V klassi teenetemärgi kavaler Liisi Pöldots töötab anestezioloogia ja intensiivravi kliiniku 2. intensiivravi osakonna vanemõena ning Valgetähe II klassi teenetemärgi kavaler Julia Beljajeva töötab ortopeediakliinikus erakorralise ortopeedia osakonnas õena.

MÄRTS

- Märtsist aprillini viis Kliinikum koostöös Rakendusliku Antropoloogia Keskusega läbi patsiendi ravi- teekonna tervikkogemuse uuringu.
- 11. märtsil alustas Kliinikum Ukraina sõja eest põgenevatele lastele ja täiskasvanutele mõeldud teisest tervisekontrollidega.

“Kliinikum soovib sõjapõgenikke toetada oma tervishoiulase kompetentsiga, olgu selleks tervisekontroll, vältimatu abi või muu tugi. See on vähim, mis me praegusel hetkel kogu maailma vapustanud olukorras teha saame,” sõnas juhatuse esimees Priit Perens.

“Geeniandmete kasutamine kliinilises meditsiinis on prioriteetne. Loodud kliiniku eesmärk on pakkuda geneetika ja personaalmeditsiini teenuseid üle kogu Eesti, olles samal ajal tihedalt seotud Tartu Ülikooli meditsiiniteaduste valdkonna, geenivaramu, arvutiteaduste instituudi ja teiste allüksustega,” sõnas professor Punab.

APRILL

- 1. aprillil alustas Kliinikum töö uue geneetika ja personaalmeditsiini kliinik, kus tegeletakse pärlilike haiguste diagnostika ja raviga, moodsate geenidiagnostika võimaluste kliinilise rakendamisega ning pärlilike haiguste ennetamise ja võimalikult varajase avastamisega, et tagada patsientidele parim võimalik ravitulemus. Kliiniku juhtimise tähtsajalisi lisaulesandeid täidab dr Sander Pajusalu. Geneetika ja personaalmeditsiini kliinik kuulub 6. kliinilise valdkonna koosseisu. Valdkonna juhi professor Margus Punabi sõnul tingis uue struktuuriüksuse loomise meditsiinigeneetika plahvatuslik areng, mis loob omakorda suurepärased võimalused nii meditsiinigeneetika eriala kui ka laiemalt personaalmeditsiini edendamiseks.

- 1. aprillil tähistas oma 100. sünnipäeva Tartu Ülikooli Kliinikumi ja Tartu Ülikooli lastekliinik, mis on Eesti vanim lastehaigla. Lastekliiniku eesmärk on saja aasta jooksul jäänud samaks – tagada Eesti lastele hea tervis.
- 22. aprillil nimetas Tartu Ülikooli rektor professor Toomas Asser ülikooli esindajaks Kliinikumi nõukogus Kaitseväge Akadeemia sõja- ja katastroofi- meditsiini keskuse ülemarsti kolonelleitnant Ahti Varblase.

“Muutunud julgeolekuolukord Euroopas nõuab meilt kõrget strateegilist valmisolekut ja olukorrateadlikkust haigla töö korraldamiseks võimalike ohustenaariumite korral,” põhjendas rektor Asser seda valikut.

MAI

- 4. mail toimus Kliinikumi õdedele ja ämmaemanda- datele pühendatud sündmus „Räägime inimestest“, kus Kliinikumi õenduspreemia vääriliseks tunnistati spordimeditsiini ja taastusravi kliiniku ülemõde Külli Uibo ning ämmaemanduspreemia pälvis naistekliiniku ämmaemand Aili Piir.
- 4. mail tunnustati Tartu Tervishoiu Kõrgkooli üli- õpilaste valitud parimaid praktikajuhendajaid Kliinikumis. Parimateks praktikajuhendajateks valiti Signe Padar ja Merlin Burov.

- 20. mail kohtusid Kliinikumis Eesti haiglate juurde asutatud patsientide nõukogud, et ühiselt arutada nõukodade panust tervishoiuteenuste arendamisel nii haigla kui ka riigi tasandil. Eestis on patsientide nõukogud asutatud viie haigla juurde. Kohtumisel osalesid ka teiste haiglate esindajad, kes on huvitatud patsientide nõukodade käekäigust ja sisenditest. Patsientide nõukogud on loodud selleks, et patsientide esindajate kogemuste, arvamuste ja ettepanekutega aidata tervishoiuteenuseid arendada ja inimesekesksemaks muuta.
- Mais valis meditsiiniteaduste valdkonna üliõpilaskogu parimad õppejõud üliõpilaste juhendajate seast Kliinikumis. Seekord tunnistati parimaks hambaarst-õppejõuks dr Teele Paltsar ning parimaks arst-õppejõuks dr Innar Tõru.

- Maist juunini toimus patsientide rahulolu- uuring, milles osales 9170 patsienti või nende lähedast. Seni suurima vastajate arvuga uuringu tulemustest selgus, et patsiendid hindavad Kliinikumi ambulatoorset arstiabi kõrgelt ning arstide, õdede ja ämmaemanda- vastuvõetud vastavad patsientide ootustele.
- 21. mail toimus Kliinikumis koostöös kaitseväge ja Tartu Kiirabiga kriisiõppus Tervex, et harjutada masskannatanutega olukordade lahendamist. Tervex oli osa kaitseväge suurõppusest Siil 2022.

JUUNI

- Juunis alustasid vähikeskuses tööd tugigrupid onkoloogiliste ja hematoloogiliste haigustega patsientidele ja nende lähedastele. Tugigruppide kohtumistel jagatakse haiguse, ravi või elukvaliteediga seotud muresid, hirme ja kogemusi ning saab toetust ja julgustust haigusega toimetulemiseks. Kohtumisi viivad läbi kogemusrõustaja ja psühholoog või kogemusrõustaja ja hingehoidja.
- 7. juunil paigaldati kahe südamekliiniku patsiendi südamesse veresoonekaudne seade MitraClip. Seadme eesmärk on ravida mitraalklapi puudulikkusest tingitud südamepuudulikkuse sümptomeid ning vähendada seeläbi haiglasse sattumise riski ja suremust. Protseduuri viisid läbi kardioloogid dr Alar Irs ja dr Kerli Lindlaan ning anestezioloog dr Susanna Kaljurand koos angiograafia ja anestezioloogia osakonna õdedega. Meeskonda kuulusid ka dr Toomas Hermlin, kes on Kliinikumi angiograafia osakonna juhataja ja suurimate kogemustega arst Eestis südameklappide kateetrikaukse ravimise alal, ning intervetsionaalkardioloog dr Jacob Odenstedt Sahlgrenska ülikoolihaiglast (Göteborg, Rootsi). Sellist protseduuri tehti Eestis ja Baltikumis esimest korda.
- 10. juunil toimus Kliinikumi arvamislõuna, kuhu paluti Eesti tervishoiuekspertid, et üheskoos arutada, millist ülikoolihaiglat Eesti vajab. Ühtlasi anti üle Kliinikumi elutöö preemia, Neinar Seli stipendiumid Kliinikumi töötajatele, kes on avaldanud enim teadusartikleid, ning preemia parimatele teadusartiklile ajakirjas Eesti Arst. Arvamislõuna külalisesinejad olid Helsingi ülikooli haigla ülemarst ja juhtkonna liige neuroloogiaprofessor Atte Meretoja ning Tartu Ülikooli peremeditsiini ja rahvatervishoiu instituudi kaasprofessor Taavi Tillmann.

- Ajakirja Eesti Arst parima teaduspublikatsiooni preemia vääriliseks tunnistati kaks artiklit. Neist ühe autorite seas oli Kliinikumi infektsiooni-kontrolliteenistuse arst-õppejõud Kaidi Telling. Artikkel kandis pealkirja „Antibiootikumide kasutamine ja antimikroobne resistentsus COVID-19-pandeemia ajajärgul“, autorid Ülar Allas, Kaidi Telling ja Tanel Tenson.
- Kliinikumi elutöö preemia pälvis dr Natan-Toomas Aro, laste kaasasündinud südamerikete kirurgilise ravi teerajaja Eestis. Dr Aro pädevus ja tegevus ei piirdu kaasasündinud südamerikete kirurgilise raviga.

“ Tegemist on kõige laiema haardega südamekirurgiga Eestis läbi aegade, kes valdab praktiliselt kõiki ajaloolisi ja tänapäevaseid meetodeid nii omandatud kui ka kaasasündinud südamerikete kirurgias. Lisaks eriala eestvedamisele Eestis on dr Aro edendanud ka rahvusvahelist koostööd, mille tulemusel on Kliinikumil kaasasündinud südamerikete ravi alal hea koostöö Helsingi lastehaiglagaga, aga ka teiste riikide kolleegidega,“ kirjeldas teda ravijuht dr Kotsar.

- Neinar Seli stipendiumi viimase viie aasta (2017–2021) teaduspublikatsioonide eest pälvis professor Katrin Õunap. Professor Õunap töötab Tartu Ülikooli Kliinikumi geneetika ja personaalmeditsiini kliiniku kliinilise geneetika osakonnas ning on olnud senise kliinilise geneetika keskuse juhataja. Ta on ka üks Kliinikumi harvhaiguste kompetentsikeskuse loojatest. Teise stipendiumi, mis antakse välja viimase kalendriaasta ehk 2021. aasta teaduspublikatsioonide eest, sai sama eriala esindaja, dr Sander Pajusalu, kes on 2022. aastal asutatud Tartu Ülikooli Kliinikumi geneetika ja personaalmeditsiini kliiniku juht.

- 14. juunil tähistati üle kogu maailma rahvusvahelist veredoonorluse päeva, mille eesmärk on tõsta teadlikkust ohutu vere ja verekomponentide vajadusest ning tänada veredoonoreid elupäästvate vereloodutuste eest. Veredoonorluse päeval avaldati ka Kliinikumi verekeskuse uus tunnuslause „Aitamine on veres“. Tunnuslause valimiseks korraldati konkurss Kliinikumi töötajate seas, mille järel verekeskuse ja juhtkonna esindajad valisid pakutute seast sobivaima. „Aitamine on veres“ iseloomustab parimal moel nii verekeskuse tööd kui ka veredoonorite heatahtlikkust ja üllast rolli elude päästmisel.
- 22. juunil külastasid Kliinikumi Yamaguchi linna (Jaapan) meditsiinasutuse Seirankai esindajad pr Anno ja hr Hesaka ning Smart Life City Yamaguchi projekti esindaja hr Suhara, kes tutvusid Kliinikumi digitaalsete lahendustega, mis hõlbustavad patsientide raviteekonda.

AUGUST

- 1. augustil avas Kliinikumi vaksineerimismeeskond infotelefoni 731 7200, et pakkuda vaksineerimisalast nõustamist ja teavet nii Kliinikumi patsientidele kui ka teistele huvilistele.
- 24. augustil kogunesid Kliinikumi õendusjuhid suvekooli, et kuulata põnevaid ettekandeid ning saada inspiratsiooni ja teadmisi, mida kasutada igapäevases juhtimistöös. Üks esineja oli peaminister Kaja Kallas. Kliinikumis töötab kokku ligi 100 õendusjuhti, kelle ülesandeks on korraldada üle 1700 õendustöötaja tööd haigla kliinikutes ja osakondades. Lisaks meeskonna juhtimisele on õendusjuhid erialade arendajad, eestvedajad ja muutuste juhtijad ning elluviijad. Väga oluline on ka neil lasuv vastutus tööõnne tagamise eest.
- 29. augustil külastas Kliinikumi tervise- ja tööminister Peep Peterson. Juhatause esimees Priit Perens ning juhatuse liikmed dr Andres Kotsar, Ilona Pastarus ja professor Joel Starkopf tutvustasid ministrile Kliinikumi ravitööd, mis on ülikoolihaiglale omaselt tihedalt põimunud õppe- ja teadustegevusega. Veel räägiti sellest, mida on tehtud ja tehakse patsientide kaasamiseks ja patsientikogemuse parandamiseks ning Kliinikumi panusest võitlusse COVID-19 pandeemiaga, aga ka eesootavatest arendustegevustest.

- 29. augustil toimus Kliinikumi seni suurim ühisüritus, et koos kolleegidega nautida veel viimaseid suvehetki ning tunda rõõmu tehtud tööst ja pingutustest. Suvelõupäeval said töötajad osaleda meeskondlikus orienteerumises ja nautida suvelõpukontserti Tartu lauluväljakul, kus esinesid ansambel Curly Strings ja NOËP.

SEPTEMBER

- 1.–2. septembril 2022 korraldati Kliinikumis artroskoopia live-kirurgia päevad, mille raames oli konverentsil osalejatel võimalik otseülekandes jälgida seitsme patsiendi operatsiooni. Konverentsi esimesel päeval opereeriti maailma tippspetsialistide dr Juri Toomas Kartuse, professor Niek van Dijki ja professor Jon Karlssoni osalusel nelja hüppeliigese piirkonna kaebustega patsienti. Operatsioonidel osalesid ka Kliinikumi kirurgid dr Leho Rips, dr Madis Rahu ja dr Alo Kullerkann. Operatsioonidest võis osa saada nii kohapeal kui ka veebiseminari kaudu üle kogu maailma.

- 15. septembril toimus kolmandat korda Kliinikumi keskkonnakonverents „Tervishoid ja keskkond“, kus arutati nii rohepöörde olemuse, keskkonna hoidmise ja energia säästmise kui ka sotsiaalse tervise ning muutustega kohanemise üle. Konverentsil tõdeti, et kliimamuutused puudutavad meid kõiki, mistõttu on Kliinikumi keskkonnahoidlik tegevus tervishoius teedrajava tähtsusega.
- Septembris nimetasid üliõpilased Kliinikumi kõige atraktiivsemaks tööandjaks meditsiini valdkonnas. Tööandja brändingu agentuur Instar viib alates 2010. aastast läbi üle-eestilist töötajate tööootuste ja tööandja maine uuringut, kus sel aastal osales ligi 7000 üliõpilast, kutsekooliõpilast ja töötajat majanduse, infotehnoloogia, ehituse, humanitaaria, inseneeria, logistika ja teistest valdkondadest.

OKTOOBER

- Oktoobris täiendas Kliinikum oma tagasiside-süsteemi, mille tulemusel saavad patsiendid anda vastuvõtu kohta tagasisidet kohe pärast selle toimumist. Vahetut tagasisidet küsitakse soovitusindeksi meetodil, mis aitab mõista tegevuste edukust ning tulevikutegevuste planeerimisel lähtuda patsientide ootustest ja kogemustest. Patsiendid saavad pärast visiiti e-kirja, milles palutakse jagada oma kogemust külastuse kohta ning anda hinnang tervishoiuteenus pakkujate soovitamise kohta sõbrale või lähedasele. Vastuseid analüüsib Kliinikumi patsienditeenus koos osakondade vastutavate töötajatega ning nende alusel kavandatakse arendus- ja parendustegevusi.
- 1. oktoobril alustasid tööd nelja kliiniku uued juhid – nahahaiguste kliiniku juht dr Viljar Jaks, ortopeediakliiniku juht kaasprofessor Katre Maasalu, psühhiaatriakliiniku juht dr Andres Lehtmets ning spordimeditsiini ja taastusravi kliiniku juht dr Aet Lukmann.
- 6. oktoobrist alates saavad Eesti naised vanuses 35–49 osaleda uuringus „BRIGHT – rinnavähi riski hindamine ja õigeaegne juhtimine“. Rakendus-uuring hindab rinnavähi geneetilistel riskidel põhineva personaliseeritud ennetusprogrammi kasutamist Eesti, Rootsi ja Portugali tervishoius. Uuringut korraldavad Eestis Tartu Ülikool, meditsiinilabor Antegenes ja Tartu Ülikooli Kliinikum, välise partnerina osaleb Eesti Haigekassa (uue nimega Tervisekassa). Uuringus analüüsitakse naiste geneetilist eelsoodumust rinnavähi tekkeks ning selle alusel antakse personaalsed meditsiinilised soovitused ja võimalused rinnavähi ennetuseks ja varajaseks avastamiseks.
- 14. oktoobril pälvis Tartu Ülikooli Kliinikumi teadustöö preemia uurimistööst „Resünkroniseeriva ja kardioverterdefibrillaatorravi kandidaatide tsentraalne hemodünaamiline profiil“, autoriteks Anette Caroline Kõre, Martin Serg, Jüri Voitk, Indrek Roose, Jaan Eha, Priit Pauklin ja Priit Kampus. Professor Joel Starkopf sõnas preemiakomisjoni nimel, et Anette Caroline Kõre ettekanne paitis silma väga hea teemapüstitusega ning selge esitlusega. Töö käsitleb olulist kliinilist probleemi südamehaigete ravis, millele otsitakse teaduslikku lahendust.

NOVEMBER

- 4. novembril viidi südamekliiniku rütmihäirete osakonnas läbi innovaatiline protseduur, millega raviti esimest korda patsiendi südame rütmihäiret südamevälise kateeterablatsiooniga. Kokku seitse tundi kestnud protseduur tehti noorele alla 30aastasele patsiendile, kellel esinesid kestvad ventrikulaarsed ravimitele allumatud rütmihäired. Protseduur viidi läbi üldanesteesias, mistõttu kohal oli anesteesiabrigaad, kes hoidis patsiendi seisundi stabiilsena ka korduvate rütmihäirete tekke ajal. Lisaks olid kõrgendatud valmisolekus kardiokirurgid ja EKMO meeskond, kes oleks vajadusel taganud patsiendile kunstliku vereringe ja hapnikuga varustatuse.
- 30. novembril tutvusid Tartu Ülikooli Kliinikumiga NATO liitlasvägede esindajad.

DETSEMBER

- 12. detsembril toimus Kliinikumiaastalõpukontsert, kus ligi 1200 kolleegi võtsid ühise hetke pühadeaja nautimiseks ning rõõmu tundmiseks nii tehtud tööst kui ka üksteise seltskonnast. Kontserdil esinesid armastatud lauljad Anne Veski ja Koit Toome. Aastalõpukontserti käigus tunnustati mitmeid Kliinikumi töötajaid.
- Parimateks kolleegideks valiti dr Jaanika Ilisson, kes töötab lastekliinikus üldpediaatria ja neuroloogia osakonnas, ning Rain Lehtme, kes töötab ühendlaboris immuunanalüüsi osakonna juhina.
- Patsientide poolt enim tänusõnu pälvinud töötajad olid Carol Maaski, kes töötab füsioterapeudina spordimeditsiini ja taastusravi kliinikus stacionaarses õendusabi osakonnas, ning dr Jaak Lehtsaart, kes töötab kirurgiakliiniku kirurgilise ja günekoloogilise onkoloogia osakonnas.

- Kliinikumi jõuluootuse juurde kuulub juba kolmandat aastat töötajate kollektiivide humoorikas videokonkurss, mis seekord kandus nime „Uus tervishoiuteenus, mida keegi ei oodanud“. Videokonkursi esikoha pälvis silmakliiniku video „Silmakliiniku uus teenus“, mis ühtlasi kordas oma eelmise aasta esikohta. Teise koha pälvis video „Aju restart“, mis valmis anestesioloogia ja intensiivravi kliiniku ja närvikliiniku koostöös. Kolmandaks valisid töötajad närvikliiniku neuroloogia osakonna video „Kood 7062“.
- Detsembris sai positiivse rahastusotsuse Tartu Ülikooli poolt Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammile „Euroopa horisont“ esitatud taotlus, mille abil luuakse järgmise kuue aasta jooksul Eestisse rahvusvahelisel tiptasemel personaalmeditsiini teadus- ja arenduskeskus. Projekti partnerid on Tartu Ülikooli Kliinikum, Helsingi Ülikool ja Erasmuse Rotterdami Ülikooli meditsiinikeskus. Projekti elluviimist toetab Euroopa Komisjon 15 miljoni euroga ning sama suure investeeringu teeb Eesti riik.
- 20. detsembril sai Kliinikumi nõukogu liikmeks riigi esindajana Kaspar Kokk, kelle tervise- ja tööminister Peep Petersoni nimetas Jaan Tootsi asemele.
- 21. detsembril kuulutas Kliinikum välja rakenduskõrgharidust omandavate õppurite stipendiumid, et toetada tulevaste kolleegide õpinguid ja motiveerida neid pärast lõpetamist jätkama tööd Kliinikumis.

Eesti kõige patsiendi- sõbralikum haigla

Kliinikumi visioon on olla patsientide
esimene eelistus

Patsiendi rahulolu parandamine toimub tänu tagasisidele

Märtsis-aprillis 2022 viisime **koostöös Rakendusliku Antropoloogia Keskusega esimese Eesti haiglana läbi patsiendi raviteekonna tervikogemuse kvalitatiivse uuringu**, millesse kaasasime nii ambulatoorsel kui ka statsionaarsel ravil viibijad. Uuringu kestel toimusid paikvaatlused ja lühi- ja süvaintervjuud patsientide ja nende saatjatega ning kasutati kogemuspäevikuid.

Uuringu intervjuudest selgus, et kõige enam sõltub patsientide ravikogemus suhtlusest arstide ja teiste tervishoiutöötajatega.

Kuigi uuringust selgus, et haigla füüsiline keskkond ei ole nii tähtis kui ravi kvaliteet ning ka näiteks haigla personali suhtlusstiil ja selgitusvõime, mõjutab keskkond siiski oluliselt patsientide kogemust diagnoosi saamise, protseduuride ja ravi vältel. Patsientide hinnangul on nad Kliinikumi füüsilise keskkonnaga rahul.

Uuringu tulemusi tutvustati Kliinikumi tegevjuhtidele, kes osalesid töötubades, et leida patsientide kogemuslugudele lahendusi, samuti Kliinikumi patsientide nõukojale, haiglate kvaliteedirühmale ja Paide arvamusefestivalil.

Maikus osales Kliinikum teist aastat rahvusvahelises liikumises „Mis on Sinu jaoks oluline?“ (*What matters to you?*), eesmärgiga julgustada sisukaid vestlusi patsientide ja tervishoiutöötajate vahel. Vestlused aitavad meil mõista, mis on patsiendi jaoks kõige olulisem. Kokku laekus patsientidelt 509 vastust. **Patsiendid sooviksid muutusi olmetingimustes (sh rohkem vaba aja veetmise võimalusi), info liikumises (haiglas viibimisega seotud info, tervise ja raviga seotud teave) ja üldises ravikorralduses (liiga pikad ootejärjekorrad).**

Maist juunini toimus **patsientide rahulolu-uuring, milles osales 9170 patsienti või lähedast**. Seni suurima vastajate arvuga uuringu tulemustest selgus, et patsiendid hindavad Kliinikumi ambulatoorset arstiabi kõrgelt ning arstide, õdede ning ämmaemandate vastuvõtud vastavad patsientide ootustele.

Koostöös Tartu Tervishoiu Kõrgkooli üliõpilastega viidi maikus läbi radioloogiakliiniku patsientide rahuloluküsitlus rahvusvahelise Esperanto küsimustiku abil. Varem ei ole radioloogiakliiniku patsientide rahulolu selle meetodiga uuritud. Küsimustikule vastas 600 patsienti. Tulemused näitavad, et suur osa patsientidest oli rahul oma uuringu ooteaja pikkusega ja enamik uuringul osalejatest (89,2%) said teenuse vastavalt broneeritud kellaaajale. Patsiendid olid väga rahul mammograafia, röntgeni ja ultraheli ooteajaga. Suurem osa patsiente (86%) oli rahul või väga rahul ka uuringu kohta saadud teabega.

96%
patsientidest andis radioloogiaosakonna teenuste kvaliteedile suurepärase või hea hinnangu

83,5%
patsientidest olid rahul radioloogiaosakonna uuringu ooteaja pikkusega

Oktoobris hakkasime patsientidelt küsima vahetut tagasisidet soovitusindeksi meetodil. **Testkliinikutes (naiste-, laste-, meeste-, kõrva- ja stomatoloogiakliinik ning infektsioonide ennetamise osakond) on soovitusindeks püsivalt kõrge (86%).** 2023. aastal laiendame tagasisidemeetodit ka teistele ambulatoorsetele ja statsionaarsetele patsientidele.

Kliinikum tegi pingutusi selle nimel, et ka meie väikesed patsiendid tunneksid ennast turvaliselt.

- Koostöös Lastefondiga muutsime mitmed ootealad ja osakonnad lastesõbralikumaks.
- Lastekliinik sõlmis hea tahte koostöölepe Eesti Arstiteadusüliõpilaste Seltsiga projekti „Kaisukaruhaigla“ läbiviimiseks üldpediaatria ja neuroloogia osakonna mängutoas. Üliõpilased „ravivad“ koos lastega kaisukarusid, et läbi mängu vähendada laste haiglaärevust ja -hirme.
- 2022. aasta detsembris alustasid teraapiakoerad Relly ja Minni lastekliiniku külastustega, et tuua väikestele patsientidele rõõmu, pakkuda vaheldust ja leevendada nende haiglas viibimisega seotud pingeid.

- Heategevusorganisatsioonile Minu Unistuste Päev (MUP) nomineeriti 10 lapsespatsienti, et korraldada just lapse soovide ja unistustest lähtuv eriline päev. Samuti korraldas MUP haiglas viibivatele lastele viis meeleolukat grüüritust (meisterdamine, lustimine mängujuhtide Karlssoni, Sipsiku ja Mustkunstnikuga).
- Ty Nordic OÜ hoolitses aasta läbi selle eest, et lapsed saaksid lohutuseks särasilmse kaisulooma.
- Eesti Lastekirjanduse Keskus varustas viit lastekliiniku raamatukarusselli uute raamatutega.
- Jätkusid dr Klounide visiidid lasteosakondadesse.

Naistekliinikus loodi patsiendikogemuse tööühm, et analüüsida tagasisideküsitluste tulemusi ja luua võimalused patsiendi paremaks sünnituseks ettevalmistuseks juba raseduse ajal. Uuendatud infomaterjalid võimaldavad patsiendil end aegsasti kurssi viia sünnitusosakonnas tehtavate protseduuride ja uuringutega ning vajadusel saada lisainfot rasedust jälgivalt ämmaemandalt.

Intensiivravi osakondade patsientidele on loodud võimalused lähedastega suhtlemiseks videokõne kaudu. Kasutusele on võetud Communicare-ICU rakendus, mis võimaldab suhelda ka kopsude kunstlikul ventilatsioonil olevate patsientidega.

Raviteekondade parendamine on jätkuvalt Tartu Ülikooli Kliinikumi üks prioriteete

Kliinikum töötab väsimatult, et mõista patsiendikogemust ja tagada inimesekeskne tervishoid.

- Alates veebruarist 2022 osaleb Kliinikum Tervisekassa ootejärjekorra pilootprojekti „Ajaleidja“. Ajaleidja on avaliku sektori innovatsiooniprogrammis sündinud lahendus, mis võtab kokkulepitud erialadel vastuvõtuaaja leidmise üleriigilises digiregistratuuris enda peale. **Ajaleidja vähendab inimeste ajakulu ja muret vastuvõtuaegade otsimisel.**
- Vähihaigete jätkub vähipatsientide paikmepõhiste raviteekondade arendamine, sealhulgas testisime kopsuvähiga patsientidel kaugjälgimise veebirakendust Kaiku Health, eesmärgiga integreerida see meie igapäevapraktikasse.
- Ortopeediakliinikus käivitus endoproteesimise raviteekonna esimene etapp, mille käigus õde-koordinaatorid tegelevad ravijärjekordade korrastamise, patsiendiküsitluste ja patsientide nõustamisega. Novembris alustati koostöös Tervisekassaga töölehe katsetamist. Õed helistasid patsientidele, et kinnitada üle nende soov tulla liigese proteesimisele ja küsida infot nende tervisliku seisundi kohta. Eesmärk oli küsimustikku testida kõigile patsientidele ühesuguste küsimuste esitamisega. Samuti oli oluline veenduda, et patsiendid saavad esitatud küsimustest ühtemoodi aru. Küsimustikku katsetati sissejuhatusena planeeritavale suuremale muutusele – 2023. aastal rakendub uus endoproteesimise raviteekond.
- Toimus meeskondlik raviteekondade seminar „Kuidas disainida inimkeskset raviteekonda?“. Seminaril avati teema keerukus, jagati kogemuslugusid ning õpiti teenusedisaini tööriistade kasutamist.
- Novembris 2022 toimus Kliinikumi insuldi-, endoproteesimise, onkoloogia ja palliatiivravi koordinaatorite ja südamehaigete taastusravi kaugteenusmodeli koordinaatorite kohtumine kogemuste jagamiseks ning tegevuste ühtlustamiseks Kliinikumi patsiendi raviteekonnal.
- Toimused regulaarsed kohtumised Tartu Linnavalitsuse hoolduskoordinaatoritega, et eakate toimetulekuraskustega patsientide liikumine eri etappide vahel oleks sujuvam. 2022. aastal oli fookuses sotsiaalvaldkonna töötajate omavaheline koostöö ja patsiendikogemuse arvestamine töö korraldamisel.
- Koostöös Vähihaigete Laste Vanemate Liiduga lõime laste heoluspetsialisti ametikoha hematoloogia-onkoloogiakliinikus.

- Kliinikumi meeskond osales Tervisekassa korraldatud valideerimiseminaril patsiendi hinnatud tervisetulemite mõõdikute (ingl *patient reported outcome measures* e PROM) ja patsiendi hinnatud kogemuse mõõdikute (ingl *patient reported experience measures* e PREM) rakendamiseks Eestis. Osalesime ka alusdokumendi ettevalmistamisel ja tagasisidestamisel.
- Moodustati ämmaemandusabi arendamise töörühm, kelle töö tulemusena valmisid varase sünnitusjärgse visiidi ja sünnitusjärgse kontrolli visiidi dokumendid, mis ühtlustavad visiidi sisu ja hõlbustavad dokumenteerimist ning mille alusel saab luua päevikukande.

Kliinikumi patsientide nõukoda (KPN) on 2019. aastast alates meie eksperdigrupp patsientide teekonna kujundamisel. 2022. aastal andis KPN suure panuse mitmes valdkonnas, muu hulgas Kliinikumi arengukava koostamisel ja tagasisidemeetodite arendamisel. KPN-i liikmed osalesid ka Kliinikumi teadusarendusteelise nõukoja töös, Tartu Ülikooli õendusteaduse õppetooli õppeaine „Patsiendiõpetus“ väljatöötamisel ja üleriigilise patsiendiportaali digilugu.ee uuendamise protsessis ning korraldasid Eesti haiglate patsientide nõukodade ühiskohtumise, kus arutati nõukodade väljundeid tervishoiuteenuste arendamisel nii haigla kui ka riigi tasandil. 2022. aastast alates on patsientide nõukoja töösse kaasatud ka Kliinikumi haiglate esindajad. 6. detsembril toimus patsientide nõukoja ja Kliinikumi töötajate orienteerumismäng, mille käigus saadi tagasisidet liikumisteede kitsaskohtadest Kliinikumis.

Patsiendiinfo ja -õpetus on oluline osa patsiendikogemuse parendamisest

Kliinikumi patsiendiinfo materjalides antakse juhiseid, et toetada patsiendi toimetulekut oma haiguse, uuringute ja protseduuridega ning koduse enesehooldusega. 2022. aastal koostati 27 uut infomaterjali. Kokku on Kliinikumis kasutusel 517 (362 eestikeelset ja 155 venekeelset) Kliinikumi standarditele vastavat patsiendiinfo materjali, mida levitatakse kodulehel ja trükistena.

Patsiendiinfo materjalid on koondatud Kliinikumi **kodulehe rubriiki „Patsiendile“**. Lisaks leiab seal teavet Kliinikumi teenuste, vastuvõttude ja ennetustegevuste kohta ning juhised Kliinikumi teenuste kasutamiseks. 2022. aastal külastati patsiendirubriiki 1,1 miljonit korda ja kogu Kliinikumi kodulehte 3,5 miljonit korda.

Kliinikumi hoonete avalikesse ruumidesse paigaldati juurde **8 digiekraani** (kokku on neid 32), mille kaudu edastatakse patsientidele ja külastajatele operatiivselt infot Kliinikumi teenustest ja käimasolevatest kampaaniatest. Lisaks digiekraanidele on statsionaarsetes palatites võimalik vaadata telekanalit **Kliinikumi-TV**. Kliinikumi-TV kaudu saavad haiglaravi patsiendid ülevaate Kliinikumi ravitöö näitajatest, erakorralise abi osutamisest, osakonna kodukorrast, patsiendi õigustest ja kohustustest, Kliinikumi teenustest ja ennetustegevustest, patsiendiohutusest, haiglast lahkumise ettevalmistamisest, tagasiside edastamisest jne.

Kliinikumi **sotsiaalmeediakanalite postitused** on oluline osa Kliinikumi mainekujundusest ning info edastamisest kõikidele siht- ja sidusgruppidele. Kliinikumi Facebooki lehte jälgib ligi 12 000 inimest, sealhulgas Kliinikumi patsiendid ja külastajad, Kliinikumi ja teiste tervishoiuasutuste töötajad ning riigiasutuste, erialaliitude ning Kliinikumi asutajate esindajad. 2022. aastal tegi kommunikatsiooniteenistus Kliinikumi Facebooki lehel 298 postitust, mis kajastasid Kliinikumi uudiseid, saavutusi, uuendusi ravitöös ja -meetodites, patsiendiinfot ning ennetusteavet. **Postituste ulatus jäi vahemikku 1500–122 974 inimest.** Kliinikumi Instagrami jälgib 2221 inimest ja Kliinikumi YouTube'i kanalit 391 inimest.

Tartu Ülikooli Kliinikum reageeris kohe, et tagada Ukraina sõjapõgenikele teise tervisekontrolli osutamine. Meie töötajad nõustasid sõjapõgenikke ja jagasid infot ka vastuvõtukeskustes ning majutuskohtades kohapeal. Samal ajal valmisid ukrainakeelne koduleht ja infovoldikud, et info abivajajatele oleks võimalikult kiiresti kättesaadav.

Pöörame suurt tähelepanu sellele, et patsientidel, peredel ja kogukonnal laiemalt oleks mitmesuguseid võimalusi õppida, kuidas tervist ja heaolu parandada. Kliinikumis toimuvad patsientidele ja laiemale kogukonnale suunatud e-vestlusringid aktuaalsetel teemadel. 2022. aastal korraldatud 20 e-vestlusringis osales enam kui 500 inimest. Lisaks alustasime statsionaarsete patsientide tubakast loobumise nõustamisega.

- Patsiendiinfokeskuses tegutsevad hematoloogia ja onkoloogia ning insuldipatsientide ja nende lähedaste tugigrupid. Tugigruppide eesmärk oli kuulata patsientide muresid ja hirme, mis on seotud haiguse, ravi või elukvaliteediga, ning pakkuda toetust ja julgustust haigusega toimetulemiseks.
- Koostöös Tartu Tervishoiu Kõrgkooliga toimusid praktilised töötoad kogukonnaliikmetele, kus oli osalejatel võimalik mõõta tervisenäitajaid. Viies tervise töötoas osales üle 200 inimese.
- Radio- ja onkoterapia osakonna kiiritusravi meeskond lõi koostööprojekti raames video „Kiiritusravi patsiendi teekond Tartu Ülikooli Kliinikumis“.
- Perekooli loengud Moodle'i keskkonnas toimusid 14 teemal, kokku telliti koolitusi 442 korda.

Patsiendiohutuse tegevuste väärtustamine

Võtsime kasutusele patsiendi ohutusjuhtumite infosüsteemi (POI) uue versiooni. Uuenduste eesmärk on muuta süsteem efektiivsemaks ja kasutajasõbralikumaks. Süsteemis registreeriti ja menetleti aasta jooksul 800 patsiendi ohutust mõjutanud juhtumit, 2021. aastaga võrreldes 72 juhtumit enam. Enim on tõusnud laboratoorsete, radioloogiliste ja muude uuringutega seotud juhtumite arv (2021: 155 juhtumit; 2022: 202 juhtumit).

Patsientide kukkumisega seotud juhtumeid registreerisime 2022. aastal 157, mida on rohkem kui aasta tagasi (2021: 116 juhtumit), kuid vähem kui üle-eelmisel aastal (2020: 183 juhtumit). **Oleme järjest enam pööranud tähelepanu kukkumiste ennetamisele ja registreerimisele ning planeerinud sekkumisi spetsiaalse kukkumiste ennetamise ja tuvastamise programmi abil, samuti disaininud infomaterjale ja postreid. Aasta lõpus valmis poster „Kutsu, ära kuku!“ kukkumiste ennetamiseks statsionaarsetes osakondades.**

2022. aastal valmis koostöös Tartu Ülikooliga e-kursuste sari: „Patsiendiohutuse baaskursus“, „Patsiendiohutuskultuur“, „Ravimivigade vältimine“ ja „Juhtumite süvaanalüüs“.

E-kursused on ligipääsetavad nii Kliinikumi kui ka kõikide teiste haiglate töötajatele. Aasta lõpuks oli kursuseid läbinud enam kui 500 Kliinikumi ja ligi 200 partnerhaiglate töötajat. Koolituste põhjal on plaan koostada ka patsientidele ja nende lähedastele mõeldud patsiendiohutusalased kursuse- ning infomaterjalid.

13.–19. märtsil toimus patsiendiohutuse teadvustamise nädal, mille raames korraldati viktoriini ja patsiente kutsuti vastama küsimusele „Kuidas ravikeskkond patsiendile turvaliseks muuta?“

17. septembril tähistasime rahvusvahelist patsiendiohutuse päeva, mil keskendusime ravimite ohutusele ja panime patsientide jaoks kirja ravimite kasutamise põhitõed.

Detsembris võtsime patsiendiohutuse erilise tähelepanu alla ning viisime statsionaarsetes osakondades läbi patsiendiohutuse kogemuse uuringu koostöös Tartu Ülikooli ja haiglate kvaliteedirühmaga. **Uuringu tulemustest selgus, et Kliinikumi patsientide rahulolu raviga seotud infovahetuse ning ravi ja hoolduse ohutusega on kõrgel tasemel.** Enim vajavad patsiendid julgustamist raviprotsessis aktiivseks osalemiseks, küsimuste küsimiseks ja ettepanekute tegemiseks. Lisaks toimus kõikides statsionaarsetes osakondades patsiendi ID käepaela kasutamise miniaudit.

Jätkusid kliinikuteülesed patsiendi ohujuhtumite ühisarutelud eesmärgiga luua süüdistamisvaba patsiendiohutuskultuur.

Uute teenuste pakkumine patsiendile ja kogukonnale

2022. aastal valmis Kliinikumi kogukonnakooli kontseptsioon, mille järgi on Kliinikum oma kogukonna tervise- ja ravikeskus. **Oluliste tervishoiuteenuste osutajana, patsiendikogemuse looja ja õpetava haiglana on Kliinikumil ainukordne võimalus teha ravieelsel ja -järgsel perioodil tõhusat ennetustööd ning parandada kogukonna üldist tervisekirjaoskust.** Kliinikumi kogukonnakooli osana valmis koostöös kahe Tartu kooliga pilootprojekt noorte tervisekirjaoskuse parandamiseks.

2022 . aastast on Kliinikumi radioloogikliinikus võimalik läbi viia kasvajaliste haiguste täiendava ravivõimalusena mikrolaine ablatsiooni (ingl *microwave ablation, MWA*). Kliinikum on Eestis esimene keskus, kus seda tehnoloogiat kasutatakse. Mikrolaine ablatsioon on teisisõnu kasvaja koe mõjutamine mikrolainetega, mille eesmärk on kasvajarakkude hävitamine. See on turvaline ja efektiivne meetod primaarsete ja sekundaarsete kopsu, neeru, neerupealiste, maksa, pankrease ja luu kasvajaliste kollete ravis. Nii on võimalik ravida väheinvasiivselt soliidtuumorite koldeid, kasutades selleks elektromagneetilisi mikrolaineid. Lained tekitavad sihtmärkkoes vee molekulide liikumise, mis omakorda põhjustab molekulaarsel tasandil hõõrdumist ja kuumenemist, tekitades kasvajalise koe rakkudes nekroosi ehk kasvajaraku surma.

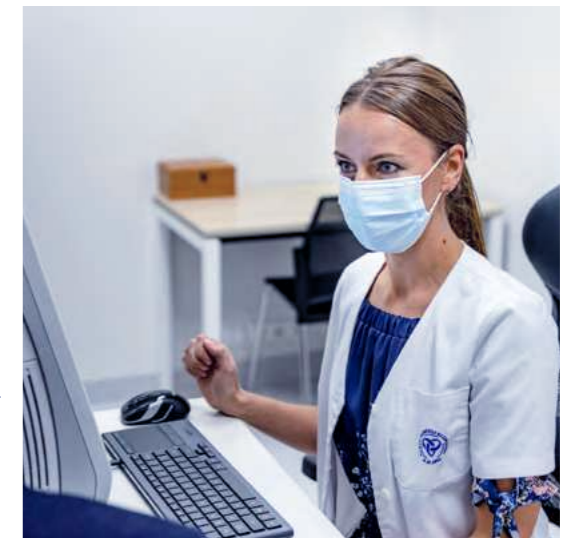
Kliinikumi närvikliinikus tehti **Eesti ja Baltimaade esimene stereo-elektroentsefalograafiline uuring (SEEG)**, mille eesmärk oli kaardistada epilepsiat põhjustav ajupiirkond selle kirurgiliseks eemaldamiseks. Uuringu läbiviimiseks implanteeris neurokirurg dr Artur Vetkas patsiendi mõlemasse oimusagarasse kuus elektroodi, mis võimaldasid registreerida ajus 38 erinevat punkti. Kliiniline neurofüsioloog dr Aleksei Rakitin registreeris patsiendil järgneva nädala jooksul üle 50 epileptilise hoo. Protseduuril kogutud andmete põhjal oli võimalik täpsustatud epileptogeenne tsoon eemaldada kirurgiliselt, mis omakorda võimaldab ravimitele mittealluva epilepsia all kannatanud patsiendil hoogudest vabaneda.

Kliinikum osaleb partnerina projektis „**Ämmaemanda sünnitusjärgsed koduviisiidid esimestel eluaastatel**“. Projekti on kaasatud 10 ämmaemandat, hindavad rasedate rasedusaegse depressiooni sümptomeid EDPS (Edinburgh Postnatal Depression Scale) küsimustiku alusel ja psühhosotsiaalseid riske Calgary sõeltesti põhjal ning teevad sünnitusjärgseid koduviisiidid. Sõeltestide tulemused võimaldavad riskihinnangust lähtudes määratleda naise ja pere toetusvajadust, parandada pere toimetulekut ja maandada esinevate riskitegurite mõju lapsele. Värskeste lastevanemate aitamiseks alustas lasteintensiivravi osakonnas tegevust imetamisnõustaja.

Edukalt on käivitunud eriõe ettevalmistusega ödede iseseisvustõttakataraktioperatsiooni järgsetele patsientidele. Lisaks alustasime haavaõe ja stoomiõe ambulatoorsete vastuvõttudega. Stoomiõe puudumine on olnud üks meie stoomipatsientide raviteekonna kitsaskohtadest.

Toimusid tegevused Diabeediportaali loomiseks nii patsientide kui ka ödede koolitusvajadusi silmas pidades. Arendusprojekt „Diabeediportaal – töendus põhine, kaasaegne ja käepärane info diabeediga patsientidele ning Kliinikumi ja partnerhaiglate töötajatele“ sai mais 2022 Kliinikumi arendusfondilt rahastuse.

Viisime koostöös Tervisekassaga läbi projekti eriõeteenuse (kodune ventilaatorravi) piloteerimiseks. Projekti käigus testisime erinevaid valdkonnapõhiseid teenuseid, mis on eriõe rakendamisel olulised. Koduse ventilaatorravi patsientide ravi jälgimiseks kasutasime kaugjälgimise süsteemi. Nüüdseks on pilveteenuse kaudu jälgitud 92 patsienti, vähenenud on koduviisiidide hulk ja suurenenud kaugvastuvõttud. Kõige tähtsam on see, et patsientide ravi efektiivsus on kontrollitud.

Võtsime esimesena Eestis kasutusele ka MINIKid neuropsühhiaatrilise intervjuu laste vaimse tervise õe vastuvõttudel. Tegemist on olulise sammuga pikal teel töendus põhiste diagnostiliste skaalade ja mõõtevahendite eestindamisel.

Psühhiaatrikliinikus arendame ödede läbiviidava interpersonaalse teraapia (IPT) võimalusi noorukite ja noorte täiskasvanute puhul. 2021. aasta lõpus toimus teoreetiline õpe ja kogu 2022. aasta jooksul on öded teinud superviseeritult teraapiaid, mis on eelduseks 2023. aastal IPT terapeudi kutsetunnistuse saamiseks. Lisaks jätkasid psühhiaatrikliiniku öded 2022. aastal Tervise Arengu Instituudi rahastatava vanemlusprogrammi „Imelised aastad“ läbiviimist.

Algasid ettevalmistavad tegevused koostöös Maarjamaa Hariduskolleeegiumiga meditsiinilise kinnise lasteasutuse teenuse loomiseks eriti tihedalt psühhiaatrilist ravi ja järelevalvet vajavatele noorukitele. Tervisekassale on esitatud taotlus uue teenuse lisamiseks hinnakirja.

Ravitegevus

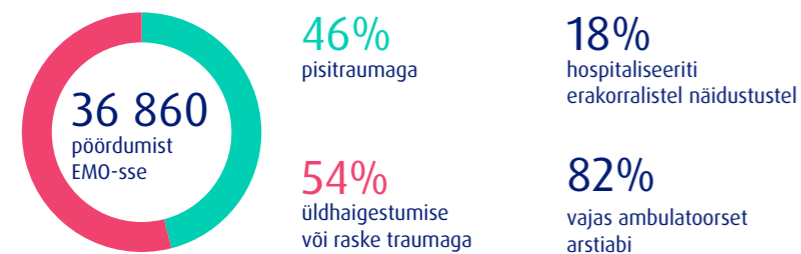

Ülikoolihaigla kui atraktiivne tippkeskus,
Eesti tervishoiu liider.

Ambulatoorse arstiabi osutamise struktuur on aastatega muutunud

Ööpäevaringset vältimatut ambulatoorset arstiabi osutatakse vastavalt erialaspetsiifikale Kliinikumi viies üksuses: erakorralise meditsiini osakonnas (edaspidi EMO), lastekliinikus, kõrvakliinikus, silmakliinikus ja psühhiaatrikliinikus.

Erakorralise meditsiini osakonda oli pöördumisi 45 225. Võrreldes 2021. aasta näitajaga see arv kasvas, kuid jäi täpselt samale tasemele COVID-19-eelse aastaga 2019. EMO-sse jõudnud patsientide seisund oli aga raskem, suurenenud on punase ja kollase triaazikategooria haigete osakaal ning vähenenud rohelise kategooria ehk kergemate kaebustega haigete osa.

13% on kasvanud erakorralise meditsiini osakonda pöördumised

124 patsiendile osutati arstiabi päevas keskmiselt

Kõige sagedamini hospitaliseeriti patsiente EMO-st sisekliiniku osakondadesse, üldkirurgia-, kardioloogia-, neuroloogia- ja traumatoloogia osakondadesse.

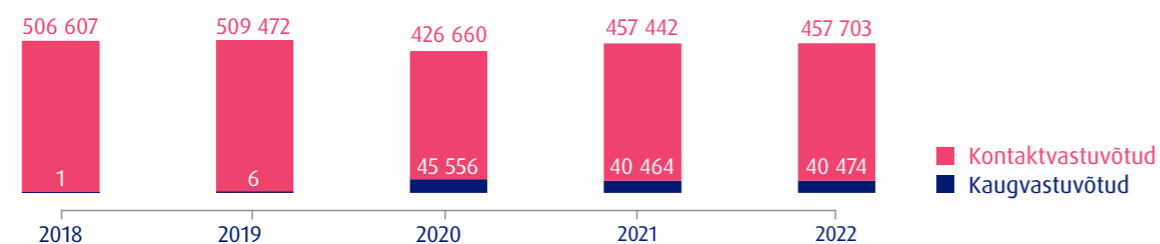
Erialspetsiifiliste erakorraliste terviseprobleemiga võeti patsiente vastu ööpäev läbi neljas valvekabinetis (silma-, kõrva-, laste- ja psühhiaatrikliiniku valvekabinet), kokku 28 725 korral. Lisaks said patsiendid tööpäevadel naistekliiniku valvekabinetis 4100 korral erakorralist günekoloogilist arstiabi.

Ambulatoorsete vastuvõttude struktuur on mõnevõrra muutunud, e-konsultatsioonide ja öe/ämmaemanda iseseisvate vastuvõttude arv on märkimisväärselt kasvanud. Seetõttu on ambulatoorse arstiabi osutamine 2022. aastal kasvanud. Ambulatoorseid arsti vastuvõtte, e-konsultatsioone ja öe/ämmaemanda iseseisvaid vastuvõtte tehti kokku 648 245 ehk 4% enam kui 2019. aastal.

Ambulatoorset arsti vastuvõtte toimus sama palju kui aasta tagasi, kuid mitmetel erialadel on arsti vastuvõttude arv kasvanud ja seeläbi lühenenud nii ootejärjekordade kestvus kui ka vähenenud järjekorras olevate patsientide arv. Nii näiteks suurenes märkimisväärselt uroloogia, androloogia, pulmonoloogia, kõrva-nina-kurguhaiguste, sisehaiguste, reumatoloogia, nefroloogia, meditsiinigeneetika ja ka valuravi vastuvõttude arv.

Ambulatoorse eriarstiabi kättesaadavust on kindlalt parandanud e-konsultatsioonid

Arsti vastuvõttude arv

498 177 ambulatoorset arsti vastuvõttu

18 002 e-konsultatsiooni

132 066 iseseisvat öe- ja ämmaemanda iseseisvaid vastuvõttu

17 160 öe- ja ämmaemanda koduvisiiti

Viie aastaga on Kliinikumis e-konsultatsioonide arv neljakordistunud ja jõudis 2022. aasta lõpuks 18 002-ni.

Paljudel juhtudel ei pea patsient kohe kohapeale arsti vastuvõtule tulema: 44%-le e-konsultatsiooni saatekirjale anti e-vastus koos ravisoovitustega ning ravi ülevõtmist ja arsti vastuvõttu ei järgnenud. Enamikul, ca 70% juhtudel toimus arsti vastuvõtt 7-42 päeva ja 12% juhtudel toimus vastuvõtt 7 päeva jooksul.

Tänu e-konsultatsioonidele on perearstide ja Kliinikumi eriarstide koostöö paranenud ja muutunud sisulisemaks. Koos oleme arutanud, kuidas teenust veel paremini korraldada, patsientidele parimat abi pakkuda ja millistel erialadel võiks eriarstile suunamine toimuda ainult e-konsultatsiooni kaudu.

Et tagada patsientidele parimal viisil ambulatoorse eriarstiabi kättesaadavus, teeme vastuvõtte ka oma põhitegevuskohast väljaspool, teistes linnades ja maakondades.

Meestekliiniku teenused on kättesaadavad lisaks Tartule ka Tallinnas, Narvas ja Pärnus. **66% kõikidest arsti vastuvõttudest toimuvad väljaspool Tartut.**

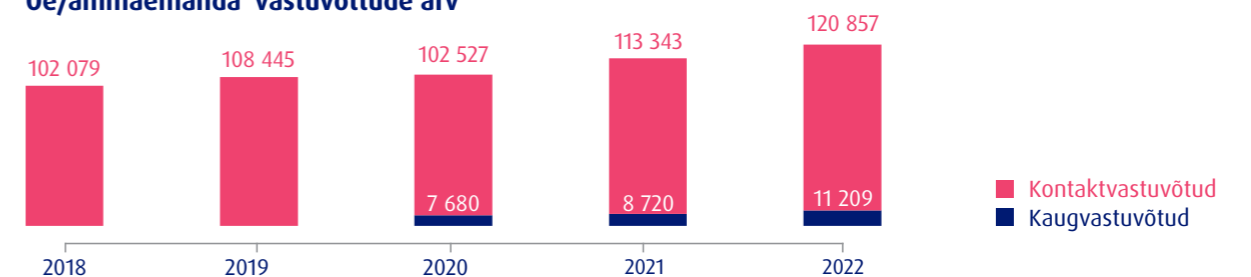

Hematoloogid, onkoloogid ja onkokirurgid tegid üle 7000 vastuvõtu Ida-Virumaal, sh alustati vastuvõttudega ka Narvas. Sealsed elanikud saavad tulla vastuvõtule ilma, et peaks ette võtma aeganõudva ja kalli sõidu Tartusse. Koostöös haiglatega tehakse esmased uuringud ja analüüsid ning Ida-Viru Keskaigla juures ka keemiaravi kohapeal.

Õdede ja ämmaemanda roll inimeste tervise hoidmisel ja taastamisel ning terviseprobleemide lahendamisel ja ennetamisel on ambulatoorses arstiabis märkimisväärselt suurenenud. Võrreldes 2019. aastaga teevad õed ja ämmaemanda vastuvõtte 22% rohkem. Nii on kasvanud õendusvaldkonna tegevused patsientide nõustamisel lähtuvalt arsti otsusest ja ravijuhenditest ning samuti objektiivsete tervisenäitajate jälgimine.

Õdede roll patsiendi raviteekonnal on suurenenud ja krooniliste haigustega patsiendid saanud rohkem abi ja tuge, kuidas oma haigusega paremini toime tulla.

Öe/ämmaemanda vastuvõttude arv

Statsionaarses ravis on taastatud tavapärase ravitöö, samal ajal ollakse pidevalt pidevalt valmis COVID-19 patsientide hospitaliseerimiseks

Kuigi 2022. aastal vaksineerimise tõttu COVID-19-sse haigestumine Eestis langes ja sellega seoses vähenes ka haiglaravi vajadus, mõjutas COVID-19 endiselt haigla töökorraldust ja muude haigustega statsionaarsete patsientide ravivõimalusi.

COVID-19 diagnoosiga haigete arv aktiivravis oli aastal kokku 1452 ja moodustas 3,8% kõikidest aktiivravi patsientidest.

COVID-19 patsientide ravi keskmine kestus oli 13 päeva ehk kaks korda pikem kui aktiivravi keskmine näitaja.

Muutused COVID-19 haiglaravis 2021 vs. 2022:

Patsiendid on eakamad
64 → 72
mediaanvanus aastates

10% → 7%
COVID-19 patsientide
haiglasuremus on langenud

68% → 76%
suurenes peale haiglaravi koju
saanud COVID-19 patsientide osakaal

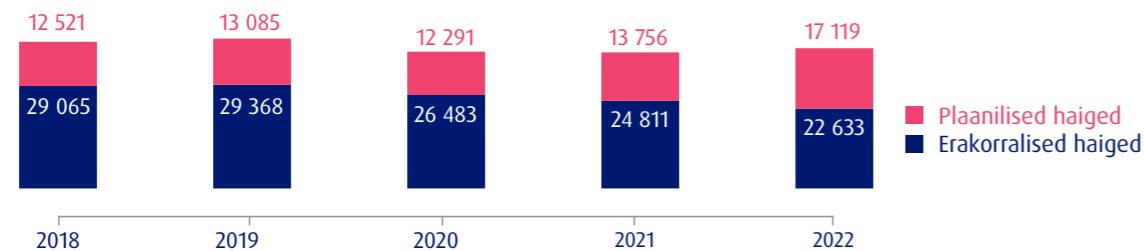
19% → 12%
COVID-19 patsiendid vajasisid vähem
ravi intensiivravi osakondades

26% → 21%
samuti intensiivravis olnud
COVID-19 patsientidel

22% → 17%
vähenes teises haiglas ravi
jätkanud patsientide osakaal

Kliinikumi statsionaaris raviti 39 752 patsienti, mida oli 1185 võrra rohkem kui aasta varem, kuid siiski 2701 ehk 6% vähem kui 2019. aastal, kui patsientide haiglaravi ravitööd ei mõjutanud COVID-19.

Statsionaaris ravitud haigete arv

Võrreldes 2021. aastaga raviti rohkem patsiente kõikidel kirurgilistel erialadel: torakaalkirurgia, neurokirurgia, üldkirurgia (sh onkoloogia), uroloogia, veresoontekirurgia, günekoloogia ja ortopeedia osakonnas ning mittekirurgilistest osakondadest kardioloogia (sh kardiointensiivravi), laste ägedate infektsioonhaiguste, psühhiaatria ja taastusravi osakonnas.

2022. aasta märtsis alustas tööd palliatiivravi osakond statsionaaris 22 voodikohaga (7 palliatiivravi ja 15 hospitiivravi kohta). Palliatiivravi on osa patsiendi raviteekonnast: haiguse süvenedes saab patsient vaevusi leevendavat toetavat ravi. Palliatiivravi sai aasta jooksul kokku 142 patsienti.

2022. aasta keskmine ravivoodite arv oli 965 ja voodihõive oli 73%. Aasta esimesel kolmel kuul oli isoleerimist vajavatele COVID-19 patsientidele avatud kuni 82 aktiivravi voodikohta (2021: 113 voodikohta), sh 11 III astme intensiivravi kohta. Aprillist alates vähendati COVID-19 patsientidele planeeritud voodite arvu samm-sammult ning alates juuni algusest oli COVID-19 aktiivravi voodikohti 30, lisaks 8 kohta õendusabis.

6,2
keskmine ravikestus
aktiivravis päevades

17,3
keskmine ravikestus statsionaarses
õendusabis päevades

6%
rohkem patsiente opereeriti
kui 2021. aastal

1452
COVID-19 diagnoosiga
patsientide arv aktiivravis
aastas

3%
rohkem patsiente raviti
statsionaaris kui 2021. aastal

2021. aastaga võrreldes tõsis opereeritute arv 857 võrra vaatamata sellele, et 2022. aasta esimeses kvartalis oli plaanilise ravi võimekus COVID-19 pandeemiast veel oluliselt mõjutatud ja plaaniline kirurgiline ravi toimus piiratud mahus. Samas ei ole saavutatud pandeemiaeelsete aastate taset: võrreldes 2019. aastaga oli opereeritud patsiente ca 1200 võrra vähem.

Kliinikumi statsionaaris opereeriti 15 442 patsienti, mis moodustab 40% aktiivravis olnud patsientidest. Kokku tehti 23 076 kirurgilist protseduuri, millest 70% olid plaanilised. Plaaniliselt opereeritud patsientide arv ja osakaal kõigist opereeritustest oli viimase viie aasta suurim.

Statsionaarses kirurgias on mitmete operatsioonide teostamise arvud jõudnud pandeemiaeelsete tasemele. Näiteks on 2019. aasta tasemele või selle lähedale jõudnud endokriinsüsteemi operatsioonide, südame- ja suurte torakaalveresoonte operatsioonide, rinnanäärme- ja naissooorganite operatsioonide ning seedetrakti ja põrnaoperatsioonide arv.

Uroloogia ja neurokirurgia opereeritute arvus on 2021. aastaga võrreldes toimunud mõningane kasv. Samas olid need osakonnad 2022. aasta algul osaliselt ümber profileeritud COVID-19 patsientide ravile, mis pidurdas nendel erialadel pandeemiaeelsete tasemele jõudmist.

2022. aastal lõppes Tervisekassa koordineeritud insuldi juhtprojekt, mille tulemusel on osapoolte koostöö ladusam ja patsiendikeskem, loodud on haiglate insuldikoordinaatorite ja -õdede võrgustikud ning juurutatud tõendus põhised ravikorraldust puudutavad soovitusel.

- Insuldipatsiendi raviteekonna käigus osutati insuldikoordinaatori teenust 215 patsiendile, kellelt saadi positiivset tagasisidet.
- Septembris 2022 valmis insuldiprojekti lõppraport, kus kirjeldati 46 erinevat raviteekonda.
- Perioodil 2020–2022 osutati „füsioteraapia kodus“ teenust 392 tunni ulatuses. Toimus 6 insulditeemalist e-vestlusringi, mille videosalvestusi saab vaadata Kliinikumi YouTube'i kanalil.
- Kliinikum alustas 2022. aasta lõpus ESO insuldikeskuse sertifikaadi taotlemise protsessiga.

Kuigi insuldi juhtprojekt lõppes, siis insuldihaigete raviteekonnapõhine käsitlus jätkub. Insuldipatsiendile osutatud vajalike teenuste arv kasvas, patsient ja tema lähedased saavad rohkem tuge ka kodus.

Kliinikumi insuldikeskusesse hospitaliseeriti erakorralisi insuldihaiget (diagnoos I61, I63) 2022. aastal 634, keskmiselt kuni 2 patsienti päevas. Patsientide raviteekonda toetavad ja tagasisidet annavad mitu riiklikult määratletud insuldiravi näitajat, mis 2022. aasta kokkuvõttes olid järgmised:

72% erakorralistest insuldipatsientidest 72 %-le tehti peajuu kompuutertomograafiline või magnetresonantstomograafiline uuring 1 tunni jooksul peale hospitaliseerimist (eesmärk 90%);

19 19-minutiline mediaanooteaeg peajuu kompuutertomograafilisele või magnetresonantstomograafilisele uuringule;

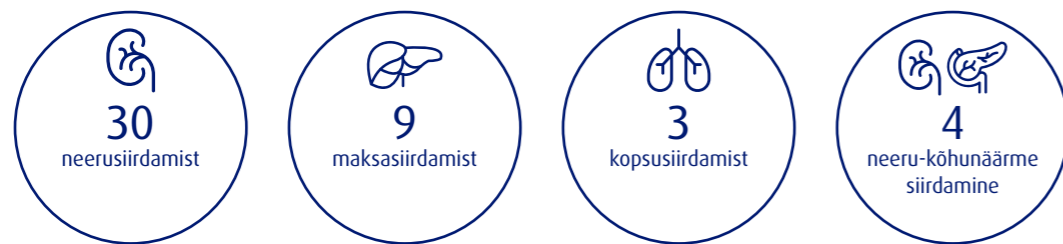
86% 86%-le isheemilise insuldiga patsientidest (2022: 566) tehti unearterite stenoosi diagnoosimiseks ja hindamiseks vajalik unearterite pildidiagnostika 4 päeva jooksul alates hospitaliseerimisest.

48% isheemilise insuldi patsientidest 48%-le teostati rekanaliseeriv ravi, mis on aastaga 4% võrra kasvanud (eesmärk 30%);
→ 33%-le patsientidest tehti trombolüüs;
→ 15%-le patsientidest tehti trombektoomia (esmaselt või trombolüüsijärgselt);
→ 32-minutiline mediaanooteaeg esimesele rekanaliseerivale ravile;

Elundisiirdamisel on tagatud kõrge kvaliteet

Eesti elundidoonorluse ja -siirdamise süsteem on toiminud ladusalt ning tagatud on Skandinaaviamaadega samaväärne kvaliteet ja ohutus.

Elundisiirdamisi toimus mõnevõrra vähem kui eelmistel aastatel (2021: 54, 2020: 60). 2022. aastal tehti Kliinikumis kokku 46 elundisiirdamist, sh:

Lisaks tehti Helsingis 1 neerusiirdamine ja 2 maksasiirdamist Eesti väikelastele ning 1 südamesiirdamine Eesti patsiendile. Elundisiirdamiste ootelehel on 31. detsembri 2022. aasta seisuga 54 patsienti.

Olulise osa Kliinikumis tehtud siirdamistest tagas koostöö Scandiatransplantiga. Aruandeaastal tehti Scandiatransplantist 147 elundipakkumist, millest 14 pakkumist aktsepteeriti ja elundid (2 kopsu, 3 maksa, 2 pankreast, 8 neeru) siirdati, sh transporditi 1 maks Eesti lapsele siirdamiseks Soome. Nii elundite sisse- kui ka väljavedu toimus koostöös.

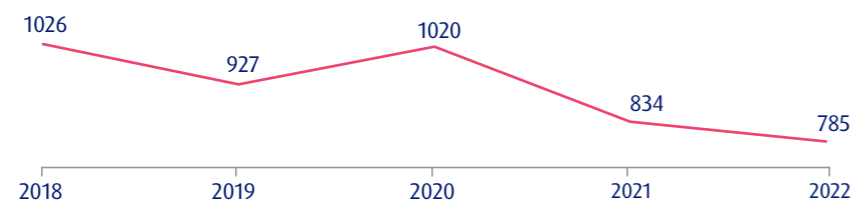
Eesti sündide arvu langemist on näha ka Tartu Ülikooli Kliinikumis

Kliinikumi naistekliinikus toimus 2022. aastal 2295 sünnitust (sh 42 kaksiksünnitust ja 3 kolmiksünnitust), kokku sündis 2338 elusat last. Sünnituste arv langes aasta varasemaga võrreldes 232 võrra ja 2019. aastaga võrreldes on langus 14%. Sündide arv Kliinikumis on viimastel aastatel moodustanud u 20% kogu Eestis toimunud elussündidest. Seetõttu on Kliinikumi näitajad selgelt seotud kogu Eesti sündide arvu vähenemisega. 2022. aastal registreeriti Eestis 11 588 sündi, mis selle sajandi madalaim näitaja. Sündide arvu langust prognoositakse veel kuni kümneks aastaks.

Languses on ka Kliinikumis rasedusega arvel olevate naiste arv.

Arvel olnud rasedate arv 31.12.2022

Kliinikumi naistekliinikusse suunatakse ja tulevad sünnitama ka kõrgema sünnitusriskiga rasedad ümberkaudsetest maakondadest, mistõttu on meie keisrilõigete ja enneaegete vastsündinute osakaal üle Eesti keskmise. Ligemale neljandik (24%) naistekliinikus vastu võetud sünnitustest vajab kirurgilist sekkumist ehk keisrilõiget ning neist veidi vähem kui kahel kolmandikul juhul toimus see erakorralisel näidustusel.

Naistekliiniku sünnitusabi kvaliteedinäitajad on vaatamata sellele head:

Perinataalsurmade põhjuseks olid eluks sobimatu kaasasündinud vereringeelundite väärareng, emakasisene hüpoksia ja sünniasfüksia ning vastsündinu baktersepsis.

Nagu kõikidel erialadel on ka sünnitusabis ja günekoloogias ka 2022. aastal tulnud arvestada ja tegeleda COVID-19 seotud teemadega. Kasutasime kõiki abinõusid nakkuse leviku ärahoidmiseks ja õnneks on Sars-Cov2-positiivseid sünnitajaid olnud siiski vähe, 2022. aastal kokku 36.

Päevaravi teenuste arv on kasvutrendis

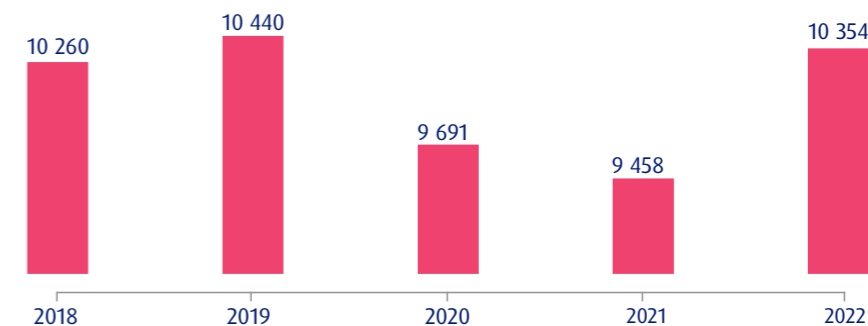
Päevaravi teenuseid osutatakse 12 erinevas kliinikus. Päevaravi tingimustes antakse abi juhul, kui pärast uuringuid või raviprotseduure vajab patsiendi tervises seisund jälgimist, kuid teda ei pea jätma ööseks haiglasse. Ligi kolmandik jälgimist vajavaid raviprotseduure toimub päevaravis.

Päevaravis raviti kokku 17 353 patsienti, neist 60% opereeriti. Päevaravis ravitud patsientide arv kasvas aastaga 10%. Selle taga on nii COVID-19 taandumine kui ka päevaravi teenuste arvu hoogne kasv. **Kasvutrend jätkub, kuna 2023. aasta kevadel kolitakse uude ja suuremasse kaasaegsesse päevakirurgia keskusesse, kus ravivõimalused paranevad.**

Päevaravis opereeritute arv on aastaga tõusnud 9% ning jõudnud COVID-19-eelsele, 2019. aasta tasemele. Suurim kasv oli kõrva-nina-kurgukirurgias.

Opereeritud patsientide arv

Hambaravi kasvas jõudsalt

Tartu Ülikooli Kliinikumi stomatoloogiakliinikus osutati nii täiskasvanutele kui ka lastele hambaraviteenuseid suu- ja hambahaiguste ravi, suukirurgia, ortodontia ja hambaproteesi valdkonnas. Kliinikumi tagada on ka vältimatu hambaraviteenus ning seda ka puhkepäevadel ja riiklikel pühadel. Teenuste eest maksab Tervisekassa.

2022. aastal pöörduiti Kliinikumis hambaarstile kokku 58 659 korral, 8% rohkem kui aasta tagasi. Patsiente võeti rohkem vastu suu- ja hambahaiguste ravis ja hambaproteesis.

Piirkonna nõudlus vältimatu hambaravi teenuste järele on suur ja aina kasvab, puhkepäevadel on selliseid abivajajaid päevas keskmiselt 11. Vältimatut hambaravi osutatakse erakorraliste seisundite korral, mis vajavad hamba väljatõmbamist või mädanikukolde avamist.

58659
hambaarstile
pöördumisi

11
vältimatu hambaravi
abivajat puhkepäeval,
keskmiselt

Haiguste varajasel avastamisel on suur roll tervishoius

Haiguste varajane avastamine läbi ennetustegevuse aitab pikendada tervena elatud aastaid ja vähendada haigestumist ning enneaegset suremust. Planeeritud ennetusteenuste käigus saab varakult avastada haiguseid, mis haiguse algstaadiumis on enamasti ravitavad.

Kliinikumi roll selles valdkonnas on suur. 2022. aastal pakusime teenuseid kaheksa erineva ennetusprojekti raames, kokku 31 062 ravijuhtu:

Kevadel alustati Kliinikumis uue vähisõeluuringu pilootprojektiga - kopsuvähi varajane avastamine. Kopsuvähk on meestel kõige sagedamini diagnoositav ja naistel kolmas kõige sagedamini diagnoositav pahaloomuline kasvaja maailmas. Valdav osa kopsuvähi esmasjuhtudest on diagnoosimise hetkel kaugemale arenenud staadiumis ning nende haigete elulemus on väga väike. Kliinikumis tehti selle projekti raames 3 327 patsiendile kompuutertomograafiline uuring.

Kliinikumis osutatakse rinnavähi varajase avastamise teenust spetsiaalses mobilises mammograafiabussis ja naised saavad ilma saatekirjata pöörduda Kliinikumi rinnakabinetti, mis asub Tartu kesklinnas Kvartali keskuses.

Geneetika ja personaalmeditsiini kliiniku loomine

Tartu Ülikooli Kliinikumi geneetika ja personaalmeditsiini kliinik loodi 2022. aasta 1. märtsil ning kliiniku osakonnad alustasid tööd 1. aprillil. Kliinik kasvas välja Kliinikumi ühendlabori kahest osakonnast – kliinilise geneetika keskused Tartus ja Tallinnas.

Kliinik on Eesti suurim kliinilise ja laboratoorse geneetika teenuste pakkuja. Ambulatoorsed vastuvõetud toimuvad nii Tallinnas kui ka Tartus, laborianalüüse tehakse lisaks Kliinikumile ka kõigile teistele haiglatele Eestis, sh Tallinna suurhaiglatele. Laboriosakond kõigi laboritega on akrediteeritud Eesti Akrediteerimiskeskuse poolt standardi EVS-EN ISO 15189:2012 alusel ja omab geneetilise analüüside alal Eestis suurimat akrediteeritud metoodikate portfelli.

Kliinik vastutab kogu Eesti vastsündinute skriiningprogrammi eest ning on Eestis suurim molekulaardiagnostiliste analüüside pakkuja ja ainus kliiniline tsütogeneetika labor. Kliiniku oluliseks fookuseks on harvikaigused ning siin asub ka harvikaiguste kompetentsikeskus, mis loodi ja töötab tihedas koostöös Kliinikumi Lastefondiga.

Uue üksusena loodi kliinikusse personaalmeditsiini osakond, mille ülesandeks on integreerida tervishoidu personaalmeditsiini teadussaavutustel põhinevaid uusi teenuseid.

Arvestades kliinilise geneetika eriala teadusmahukust on ka kliinikus teadustöö igapäevase tegevusega tihedalt läbi põimunud, samuti on see oluliseks õppebaasiks nii arstidele ja bioanalüütikutele kui ka teistele spetsialistidele. Kliiniku eripäraks on ka töötajate mitmekesisus: lisaks arstidele töötab siin suur hulk mitteametist spetsialiste, sh geenitehnoloogid, bioloogid, keemikud jne.

Akadeemiline järelkasv

Kõrge kliinilise, õppe- ja teadustöö kompetentsiga järelkasvu tagamine on ülikoolihaigla arengu võtmeküsimus.

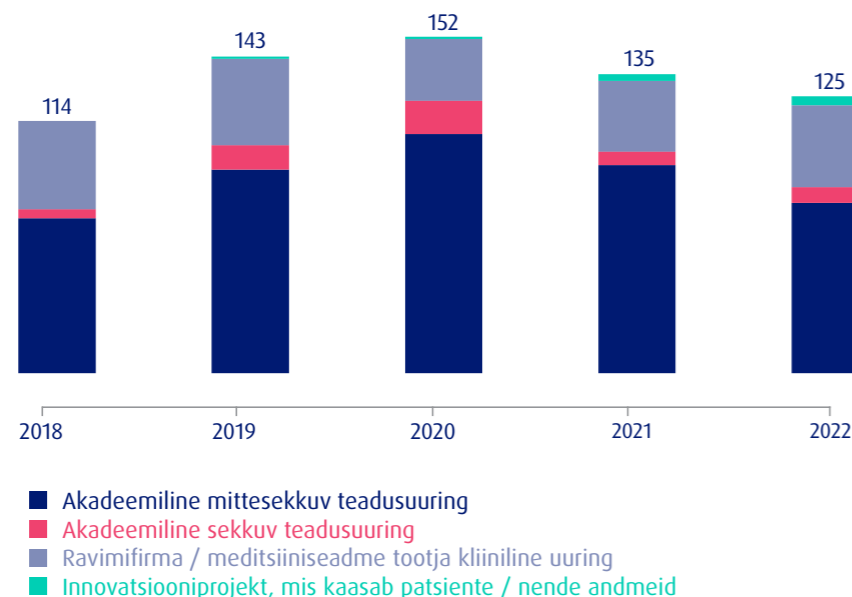
Aasta jooksul avaldati kokku
633
teadusartiklit, sh

Ülikoolihaiglas on ravitöö kõrval väga tähtsal kohal teadus- ja õppetegevus. 2022. aastal avaldati 114 teaduspublikatsiooni enam kui 2021. aastal. **Viis Kliinikumi töötajat – Alastair Forbes, Jaan Eha, Margus Punab, Maire Lubi ja Riina Salupere – kuuluvad oma valdkonna 1% enim viidatud teadlase hulka maailmas.**

Kliinikumi teadus- ja arendustöö toimub tihedas koostöös Tartu Ülikooliga, enamikus teadusprojektides osalevad nii ülikooli kui ka Kliinikumi töötajad. 2023. aasta alguse seisuga on Kliinikumis käimas **332 teadusuuringut**, sh 220 akadeemilist mittesekkuvat ja 19 sekkuvat uuringut, 87 ravimifirma või meditsiiniseadme tootja kliinilist uuringut ning 6 innovatsiooniprojekti.

Alustatud teadusuuringute ja innovatsiooniprojektide arv

Olulise uue rahastusmeetmena on alates 2021. aastast käivitatud Kliinikumi arendusfondi toetused.

Arendusfondist said 2022. aastal rahastuse 11 teadus- ja arendusprojekti kogusummas 909 947 eurot. Lisaks eraldati **86 944 eurot 16 koolitustegevuseks**, st töötajate praktiseerimiseks välismaa haiglates või erialaste koolituste korraldamiseks Eestis. Lisaks arendusfondi projektidele laekus Kliinikumi väliste teadus-, arendus- ja innovatsioonilepingute läbiviimiseks **980 835 eurot** ning ravimifirma / meditsiiniseadme tootja rahastatud uuringute kaudu **333 677 eurot.**

2022. aastal jõudsid lõpule Tervisekassa rahastatud arendusprojektid, mis käsitlesid insuldihaike ja psoriaasi patsiendi raviteekonda. Uue projektina lisandus südamehaigete rehabilitatsiooniprojekt.

Enamik kliinilise meditsiini instituudi teadus- ja arendusprojekte on seotud Kliinikumiga. Selliste projektide rahaline maht oli 3,05 miljonit eurot.

Tartu Ülikooli doktoriõppes õpib 68 Kliinikumi töötajat. 2022. aastal **kaitsti 9 doktoritööd:**

- Puusepp, Sanna
Comparison of molecular genetics and morphological findings of childhood-onset neuromuscular disorders. *Dissertationes medicinae Universitatis Tartuensis*: 338, 215, 2022
- Lieberg, Jüri
Results of surgical treatment and role of biomarkers in pathogenesis and risk prediction in patients with abdominal aortic aneurysm and peripheral artery disease. *Dissertationes medicinae Universitatis Tartuensis*: 337, 159, 2022
- Murruste, Marko
Short- and long-term outcomes of surgical management of chronic pancreatitis. *Dissertationes medicinae Universitatis Tartuensis*: 335, 179, 2022
- Reima, Heigo
Colorectal cancer care and outcomes – evaluation and possibilities for improvement in Estonia. *Dissertationes medicinae Universitatis Tartuensis*: 328, 139, 2022
- Tamme, Reeli
Associations between pubertal hormones and physical activity levels, and subsequent bone mineral characteristics: a longitudinal study of boys aged 12–18. *Dissertationes medicinae Universitatis Tartuensis*: 330, 117, 2022
- Ilves, Nigul
Brain plasticity and network reorganization in children with perinatal stroke: a functional magnetic resonance imaging study. *Dissertationes medicinae Universitatis Tartuensis*: 334, 169, 2022
- Saaring, Juhan
Ultrafast relaxation processes in ternary hexafluorides studied under synchrotron radiation excitation. *Dissertationes physicae Universitatis Tartuensis*: 130, 105, 2022
- Arend, Mati
Effects of specific inspiratory muscle warm-up on maximal inspiratory pressure, rowing performance, and VO2 kinetics. *Dissertationes kinesiologiae Universitatis Tartuensis*: 55, 90, 2022
- Valiulin, Dmitri
Effect of high-intensity priming added to common warm-up on performance among endurance athletes. *Dissertationes kinesiologiae Universitatis Tartuensis*: 53, 102, 2022

Motiveeritud töötaja kui suurim väärtus

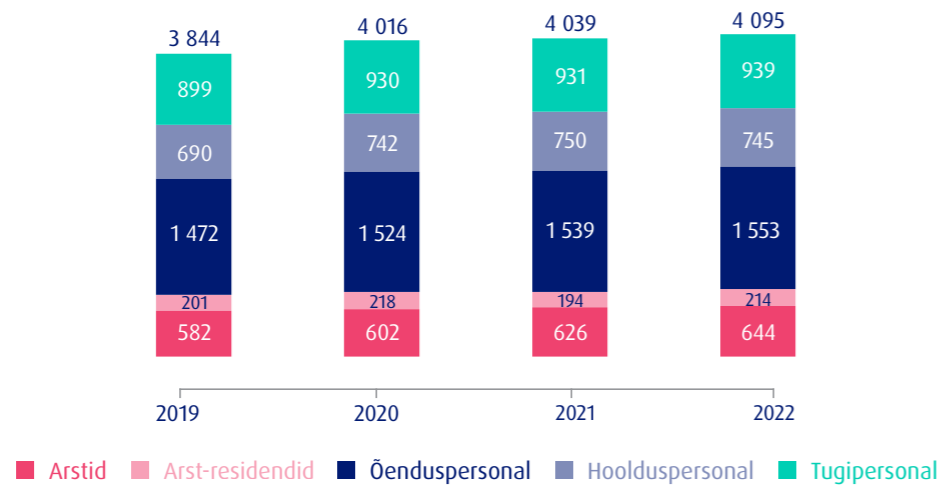

Kliinikumi suurim väärtus on pühendunud töötajad. Kliinikum toetab töötajate kogukonnatunnet ning parandab nende motiveeritust ja heaolu.

Kliinikumis oli 2022. aasta lõpu seisuga tööl 4762 töötajat (2021.a 4677 töötajat) 4097 ametikohtal (2021: 4037 ametikohta). Alates 2021. aastast on Kliinikumi tööpere kasvanud 85 inimese võrra ehk 1,8%. Arste tuli juurde 3,2% ja õendustöötajaid 1,2%. Suurem osa töötajatest, täpsemalt 82% ametikohtadest, on otseselt seotud tervishoiuteenuse osutamisega. Kliinikumi tööjõu voolavus oli 2022. aastal 2,21%

Tabel 1. Töötajate arv (FTE) ametite kaupa, 2019–2022

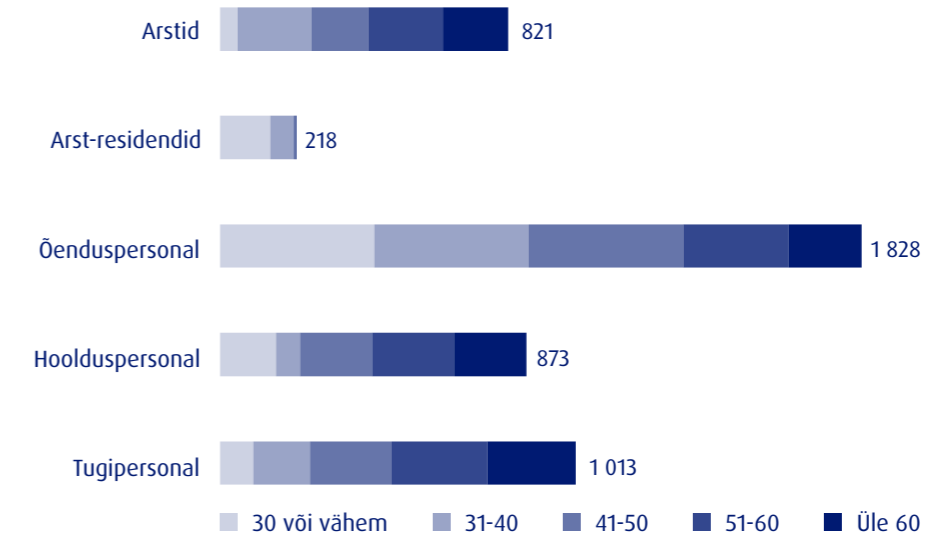
Sarnaselt tervishoiusektori üldiste suundumustega töötab ka Kliinikumis naisi rohkem kui mehi.

Seisuga 31. detsember 2022 seisuga töötas Kliinikumis 4054 naist (85,1% töötajatest) ja 708 meest (14,9%)

Tabel 2. Töötajate vanuseline jaotus

	2019	2020	2021	2022
Töötajate keskmine vanus	45	46	46	45
Arstid	50	50	50	49
Õenduspersonal	42	42	42	42
Hoolduspersonal	48	47	48	48
Tugipersonal	50	49	50	50

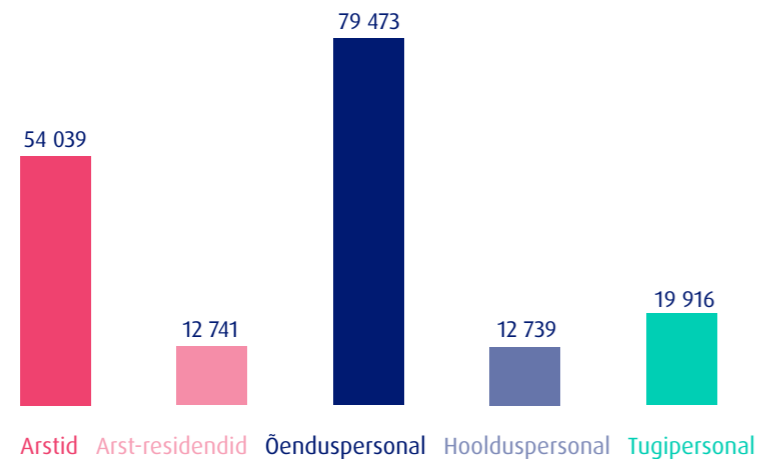

Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikumi 2022.a. tööjõukulud koos sotsiaalmaksu ja tööandja töötuskindlustusmaksuga olid 198 453 501 eurot, sh emaaettevõttes 154 487 427 eurot. 2021. aastal olid tööjõukulud 186 347 870 eurot, sh emaaettevõttes 145 778 683 eurot. Juhatus ja nõukogu liikmete tasud (maksudeta) olid 2022. aastal 1 157 174 eurot (2021. aastal 861 101 eurot). Juhatus liikmema sõlmitud teenistuslepingu lõppemisel seoses volituste ennetähtaegse lõppemisega makstavate hüvitiste suurus on toodud raamatupidamise aastaaruande lisa nr 29 (seotud osapooled). Nõukogu liikmetele nende ametist lahkumisel hüvitist ei maksta.

Töötajate arengu toetamine

Kliinikumi töötajad läbisid täiendkoolitusi 178 908 akadeemilise tunni ulatuses (2021: 113 936 akadeemilist tundi).

Akadeemiliste tundide arv 2022. aastal

Koolitustel osalemine paranes kõikides ametigruppides. Märkimist väärib Moodle e-õppekeskkonnas 11 uue e-kursuse avamine, mis laiendab töötajate täiendõppe võimalusi.

Koolituskäike oli kokku **26 492**:

- Arstid **7 348**
- Arst-residendid **2 035** (statistikas arvestatud sisse koolituskäikude üldarvus)
- Õenduspersonal **12 324**
- Hoolduspersonal **2 208**
- Tugipersonal **2 577**

Koolituste korraldus

- Struktuuriüksuste korraldatud sisekoolitused **53%**
- Kliinikumi koolituskeskuse korraldatud koolitused **19%**
- Koolitused Kliinikumi Moodle'i e-õppekeskkonnas **4%**
- Väliskoolitused **24%** (20% Eestis toimunud koolitused; 4% välisriikides)

Psühhiaatrikliinikus väljatöötatud verbaalse deeskalatsiooni koolitus on leidnud rakendust ka teistes üksustes (EMO, naistekliinik, Tartu Kiirabi). Jätkukursusena toimuvad Verge koolitused, kus omandatakse praktilised oskused, kuidas ennetada agressiivseid situatsioone ja luua füüsilisi piire.

Arendusfondi toel alustati 2022. aastal koostöös Tartu Tervishoiu Kõrgkooliga projekti „Lapse ja vanema ettevalmistamine uuringuteks ja protseduurideks“, millega seoses kavatakse luua tõenduspõhine e-kursus õenduspersonalile, viia läbi küsitlusuuring õdede vaatekohast, et kirjeldada õdede tegevusi lapse ja vanemate psühholoogilisel ettevalmistusel uuringuteks ja protseduurideks ning sellega seotud teadmiste ja vahendite vajadusi. Samuti planeeritakse kvalitatiivset uuringut lapsevanemate vaatekohast, et kirjeldada lapsevanemate kogemusi seoses lapse psühholoogilise ettevalmistusega uuringuteks ja protseduurideks.

Lõime Kliinikumi ajakirjaklubi, mis pakub võimalusi lugeda ja analüüsida aktuaalseid erialaseid teadusartikleid ning hinnata nende parktikas rakendatavust.

Kliinikumi töötajate rahulolu-uuring

Kliinikum viib igal aastal oma töötajate seas läbi rahulolu-uuringu, kus töötajatel on võimalik anda tagasisidet nende arvates tööühkkonda enim mõjutavate tegurite kohta ja rääkida kaasa Kliinikumi igapäevase elu planeerimises. Küsitlus viidi läbi 14. novembrist 27. detsembrini 2022 ja selles osales 1752 töötajat. Kliinikumis töötamisega on väga rahul või pigem rahul 88% töötajatest. Enim on töötajad rahul töö sisuga, erialaste arengu- ja koolitusvõimalustega ning töökeskkonnaga. Vähem ollakse rahul töö tasustamise ja väärtuspakkumisega ning Kliinikumi juhtimisega. Küsitluse tulemustest lähtuvalt kavandab juhatus erinevaid tegevusi, et selgitada välja rahulolu languse juurpõhjused.

Töörõõm

Kliinikum peab oluliseks töötajate väärtustamist. Tervishoius tervikuna on inimeste töökoormus liiga suur, seetõttu peame oluliseks töö ja isikliku elu tasakaalu.

- Viisime koostöös haiglavõrgu arengukava (HVA) haiglatega läbi õendus- ja hooldustöötajate töökoormuste kaardistamise.
- Osalesime Tartu Tervishoiu Kõrgkooli karjääripäeval, et tutvustada praktikavõimalusi ja leida uusi töötajaid valdkondadesse, mida üliõpilastele õpingute jooksul väga põhjalikult ei tutvustata (erakorralise meditsiini osakond, operatsiooniosakond, silmakliinik, infektsioonikontrolliteenistus).
- Kuulutasime välja rakenduskõrgharidust omandavate õppurite stipendiumikonkursi sisehaiguste profiiliga osakondade abiõdedele ja abiradioloogiatehnikutele, et toetada tulevaste kolleegide õpinguid ning motiveerida neid pärast lõpetamist jätkama tööd Kliinikumis.
- Korraldame vastavalt vajadusele nii meeskondade kui ka personaalseid supervisioone raske patsiendi käsitlemisega seotud olukordadega toimetulekuks. Intensiivravi osakondades tehti algust koolitusega „Patsiendi ja tema lähedastega suhtlemine ning kriitiliste patsiendijuhtumite järgne eneseabi“.
- Töötajatele on kopsukliinikus avatud ööpäev läbi trenimiseks füsioteraapiaruum. Erinevates hoonetes on töötajatele kasutamiseks kokku 10 massaažitooli. Puusepa 8 hoonesse on planeeritud siseterviserada.
- Anestesioloogia ja intensiivravi kliinikus tegutseb Toredate Asjade Töörühm (TATikad), kelle eestvedamisel korraldati mitmeid üritusi, kus said osaleda kõik Kliinikumi töötajad: rahvusvahelise õdede päeva puhul toimus tantsuhommik, augustikuus korraldati meeleolukas parvematk Võhandu jõel ja suvelõpu orienteerumismäng Tartu linnas, aasta lõpus asuti aga ette valmistama Kliinikumi talispordipäeva.
- EMO-s viidi läbi pilootprojekt „Töörõõmuspetsialistid“ (oktoober-detsember 2022) eesmärgiga selgitada välja, kas ja millist mõju avaldavad sõbralikud koerad argipäevases töökeskkonnas EMO töötajatele. Varasematest uuringutest on teada, et loomadega suhtlemine vähendab stressi ja tõstab meeleolu. Andmeid koguti selleks nõusoleku andnud töötajatelt elektroonselt kahel korral kolmekuulise intervalliga. Kokku osales pilootprojektis 25 kolleegi. Pilootprojekti tulemustest selgus, et esines oluline positiivne mõju töörõõmu komponentidele (pühendumine ja energilisus) ning samuti psühholoogilisele heaolule. Lämpõlemise komponentidele avaldud mõju oli statistiliselt ebalooline, kuid esines siiski ühtlane tendents läbipõlemise vähenemise suunas.

Juhtimiskultuuri edendamine

2022. aastal valmis Kliinikumi arengukava aastateks 2022–2026, mis annab tulevikusuuna, pidades silmas nii Kliinikumi soovitud positsiooni tervishoiu maastikul kui ka erinevate sidusrühmade ootusi Eesti ainsale ülikoolihaiglale.

„Kliinikumi 2022–2026 aastate arengukavas on uuendatud visiooni, missiooni ja põhiväärtuseid ning kirjeldatud sidusrühmade ootusi. Neist tulenevalt sõnastasime Kliinikumi soovitud positsiooni 2026. aastaks ning kavandasime kolm strateegiat selle saavutamiseks,“ tutvustas juhatuse esimees Priit Perens.

Esimese Eesti haiglana on Kliinikumi statistikatöölaua kättesaadav sisevõrgus ja kodulehel. Töölaua kaudu saab kiiresti ja mugavalt ülevaate Kliinikumi üldstatistikast, samuti töötajate, teadus- ja arendustöö ning olulisemast ravitöö statistikast, mis hõlbustab aastaaruannete koostamist. Töölaua valmis Tartu Ülikooli eeskujul ja koostöös ülikooli andmetöötlusspetsialistidega.

Seitsmel korral toimusid kahepäevased interaktiivsed koolitused „Tänapäevane juhtimine. Mõttemiis ja praktikad“. Koolitus on osa Kliinikumi juhtide arenguprogrammist – osalejatele antakse esmane ülevaade kaasaegse juhtimise põhitõdedest ja stardipunkt enda arendamiseks juhi rollis. **Kokku koolitati 75 juhttöötajat.**

Viidi läbi seitse Kliinikumi töökorraldust ja asjaajamist tutvustavat koolituspäeva kokku 283 osalejale.

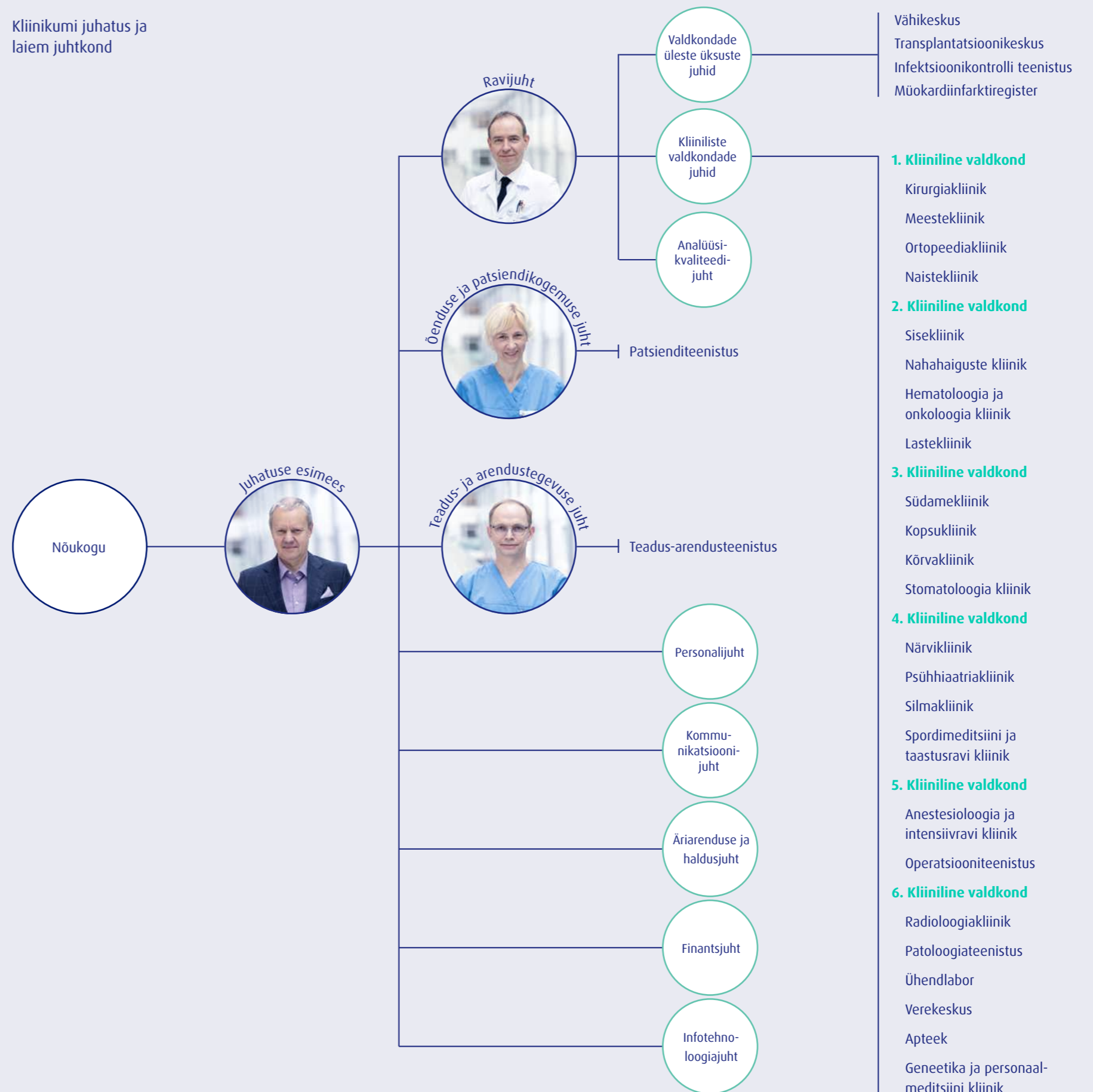
Käivitati arenguvestluste läbiviimisel kasutatava tarkvara PlanPro pilootprojekt, milles osales 100 Kliinikumi töötajat. Tarkvara võimaldab juhtidel arenguvestluste kohta arvestust pidada ja ülevaadet saada ning lihtsustab mõlemal osapoolel vestluseks ettevalmistumist ja kokkuvõtete kirjapanekut.

2022. aastal viidi eri tasanditel läbi konkursse tähtsajaliste juhtimisülesannete täitjate leidmiseks.

2022. aastal toimuvad:

- **igal teisipäeval** juhtkonna koosolek ja kliiniliste valdkondade juhtide koosolek;
- **iga kuu** viimasel teisipäeval veebis infotund kõikidele töötajatele, kus juhatuse ja juhtkonna liikmed käsitlevad aktuaalseid teemasid ning kõikidel soovijatel on võimalik esitada küsimusi;
- **neljal korral aastas** strateegilised ühepäevased arenguseminarid, mille eesmärk on kavandada tegevusi Kliinikumi jaoks olulistest strateegilistest tegevussuundades, arendada juhtimisoskusi ja õppida parimatest praktikatest. Strateegiapäevad on edasiarendus ravinõukogu koosolekutest ning osalema on oodatud juhatuse, juhtkonna, kliinikute ja meditsiiniliste teenistuste juhid, ülemõed ja mittemeditsiiniliste teenistuste direktorid;
- **märtsis** kliiniliste valdkondade ja juhatuse ühiskoosolekud ettekanneteks ja aruteludeks aastaaruannete teemal.

Kliinikumi juhatuse ja laiem juhtkond

Tartu Ülikooli Kliinikumi juhatuse

Juhatus on sihtasutuse juhtimisorgan, kes esindab ja juhib sihtasutuse igapäevast tegevust kooskõlas seaduste ja sihtasutuse Tartu Ülikooli Kliinikum põhikirjaga. Juhatus on kohustatud tegutsema majanduslikult kõige otstarbekamal viisil ning tagama riskijuhtimise ja sisekontrollisüsteemi toimimise. Juhatus lähtub oma tegevuses nõukogu poolt kinnitatud viie aasta arengukavast ja iga-aastastest tegevuseesmärkidest. Vastavalt põhikirjale on juhatuses kolm kuni seitse liiget, kelle määrab nõukogu kuni viieks aastaks.

Juhatus töötab juhitud juhatuse esimees, kes määratakse ametisse maksimaalselt kaheks järjestikuseks ametiajaks.

Juhatus koosneb seisuga 31. detsember 2022:

Priit Perens

juhatuse esimees, volituste tähtaeg kuni 30.09.2025

Juhatusesimees on Kliinikumi tegevjuht, kelle vastutusvaldkondadeks on:

- Kliinikumi üldjuhtimine;
- juhatuse tegevuse korraldamine;

- haldusala struktuuriüksuste tegevuse koordineerimine;
- finants-, infotehnoloogia- ja tugiteenuste valdkonna esindamine juhatusel tasandil.

Tegevjuhi haldusalasse kuuluvad tugivaldkondadena finants-, infotehnoloogia- ja tugiteenuste valdkond, juhatuse büroo, kantsleil, kommunikatsiooniteenistus, personaliteenistus ja nõukoguga ühiselt sisekontrolliteenistus.

Tegevjuhile alluvad ravijuht, teadus-arendusjuht ning õenduse ja patsiendikogemuse juht juhatusel liikmetena, finantsjuht, infotehnoloogiajuht ja tugiteenuste juht tugivaldkondade juhtidena ning haldusala teenistuste direktorid.

Andres Kotsar

ravijuht, volituste tähtaeg kuni 30.09.2023

Ravijuhi ülesanneteks on:

- tagada Kliinikumis tervishoiuteenuste osutamise kõrge kvaliteet, arvestades ravi rahastamise lepingut ja Tartu Ülikooli õppe-teadustööle baasiks olemist ning arendades ravimeeskondade ja meditsiiniliste struktuuriüksuste koostööd;

- tagada Kliinikumi haiglate vastutuspiirkonnas vajalike kvaliteetsete tervishoiuteenuste kättesaadavus ja otstarbekas ressursikasutus koostöös haiglate ja omavalitsustega;
- korraldada Kliinikumi koostööd teiste tervishoiuinstiitutsioonidega Eestis, sh teiste tervishoiuasutuste, perearstide ja erialaseltsidega;
- koos teadus-arendusjuhiga luua ja arendada koostööd teiste riikide ülikoolide baastervishoiuasutustega.

Ravijuhi haldusalasse kuuluvad meditsiinilised valdkonnad, nende koosseisus olevad kliinikud ja teenistused, samuti struktuuriüksusteüleised või eraldiseisvad interdistsiplinaarsed üksused (praegu vähikeskus, transplantatsioonikeskus, infektsioonikontrolli teenistus). Ravijuhi-le alluvad tähtajalise lisaülesandena juhtimisülesandeid täitvad valdkonnajuhid (nende puudumisel kliinikute ja meditsiiniliste teenistuste juhid) ning teiste üksuste juhid.

Ilona Pastarus

õenduse ja patsiendikogemuse juht, volituste tähtaeg kuni 30.09.2025

Õenduse ja patsiendikogemuse juhi ülesanneteks on:

- juhtida ja arendada Kliinikumi õendus- ja hooldustööd;
- koordineerida kogu Kliinikumi hõlmava ja kaasava patsiendikeskse lähenemise pidevat parendamist, rakendades inimkeskse tervishoiu

(inimeste heaolu) põhimõtetest lähtuvaid terviklahendusi raviteekonna vajaduse tekkest kuni selle rahuldamiseni;

- kujundada hea patsiendikogemus Kliinikumi konkurentsieeliseks.

Õenduse ja patsiendikogemuse juhi haldusalasse kuuluvad patsientide registreerimisüksus, sotsiaaltööüksus, patsiendiinfo- ja tugikeskus, ettepanekute (kaebuste) haldamine, patsientide nõukoja kureerimine.

Õenduse ja patsiendikogemuse juhile alluvad tähtajalise lisaülesandena juhtimisülesandeid täitvad valdkondade õenduse ja patsiendikogemuse juhid või õendusjuhid (nende puudumisel kliinikute ja meditsiiniliste teenistuste õendusjuhid) ning tema haldusalasse kuuluvate teiste struktuuriüksuste juhid.

Joel Starkopf

teadus-arendusjuht, volituste tähtaeg kuni 30.09.2025

Teadus-arendusjuhi vastutusvaldkondadeks on:

- Kliinikumi arengukava loomise ja elluviimise koordineerimine; Kliinikumi institutsionaalse arendamise eestvedamine;
- Kliinikumi ja Tartu Ülikooli koostöö koordineerimine õppetöö, teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni valdkondades;
- Kliinikumi osaluse ja nähtavuse suurendamine riigi jaoks prioriteetse kõrgetasemelise, nüüdisaegse, mitmekesise ja süsteemse teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni alal arsti- ja terviseteaduste valdkonnas, sh uute diagnostika- ja ravivõtete väljatöötamisel, täiustamisel ja aprobeerimisel, uute ravimite aprobeerimisel;

- Koostöö loomine ja arendamine teiste riikide ülikoolide baastervishoiuasutustega;
- Kliinikumis uuenduslike projektide ning tegevussuundade algatamine ja sissetöötamine, uute ravikompetentside arendamine koostöös ravijuhiga;
- Teiste teadusharude ja valdkondade esindajatega koostöövõrgustike kujundamine;
- Kliinikumi teadussaavutuste populariseerimisele kaasaaitamine.

Teadus-arendusjuhi haldusalasse kuuluvad teadus-arenduskeskus, kliiniliste uuringute keskus, simulatsioonikeskus, analüüsi- ja kvaliteediteenistus, meditsiiniinfo keskus, müokardiinfarktregister, arengufond.

Teadus-arendusjuhile alluvad teadus-, arendus- ja õppetöökorralduse sisulistes küsimustes kliinikute vastava pädevusega arst-õppejõud.

Tartu Ülikooli Kliinikumi nõukogu

Nõukogu kavandab sihtasutuse tegevust, korraldab selle juhtimist ja teostab järelevalvet sihtasutuse ja juhatuse tegevuse üle. Kliinikumi nõukogus on kaheksa liiget, kes määratakse ametisse kolmeks aastaks. Nõukogu liikmed määravad ja kutsuvad tagasi sihtasutuse asutajad järgmiselt: kolm liiget Eesti Vabariik, kolm liiget Tartu Ülikool ja kaks liiget Tartu linn.

Nõukogu pädevuses on Kliinikumi arengukava ja finantsplaani, samuti aastaeelarve, aastaste tegevuseesmärkide ja majandusaasta aruande kinnitamine. Nõukogu otsustab juhatuse liikmete arvu, nende volituste tähtaja ja vastutusvaldkonnad, määrab ja kutsub tagasi juhatuse liikmed ning otsustab juhatuse liikmetega sõlmivavate juhatuse liikme lepingute tingimused. Nõukogu otsustab laenuvõtmise ja kapitalirendilepingute sõlmimise, samuti kinnisasjade ja registreeritud kantud vallasasjade võõrandamise või asjaõigusega koormamise, kui nende väärtus on nõukogu poolt juhatusele kinnitatud piirmääraga võrdne või ületab seda. Nõukogu kinnitab juhatuse ettepanekul sihtasutuse struktuuri.

Nõukogu tööd juhib nõukogu esimees. Nõukogu kehtestab oma töö korraldamiseks töökorra. Otsused tehakse nõukogu koosolekul, mis toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui neli korda aastas. 2022. aastal toimus kuus koosolekut. Koosolek on otsustusvõimeline, kui sellele osaleb vähemalt viis nõukogu liiget. Nõukogu otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletab üle poole koosolekul osalenud nõukogu liikmetest. Koosolekul osalemiseks loetakse nii füüsilist kohalolekut kui ka osalemist reaajas kahesuunalise side vahendusel helis ja pildis. Koosolekult puuduvad nõukogu liikmed võivad osaleda hääletamisel, edastades oma hääle kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Põhikirja punktide 4.2.5, 4.2.6, 4.2.8, 4.2.9 ja 4.2.15 hääletamisel on otsuse vastuvõtmiseks vajalik, et selle poolt hääletab vähemalt 5 nõukogu liiget, punktis 4.2.10 sätestatud otsuse vastuvõtmiseks on vaja nõukogu liikmete ühehäälsel otsust. Nõukogu koosolek protokollitakse, järgides protokoll koostamisele õigusaktides esitatud nõudeid.

Nõukogu liikmete tasustamise põhimõtted

Nõukogu liikmetele tasu määramise otsustavad Kliinikumi asutajad ühiselt, juhindudes määrusega sätestatud piirmääradest. Nõukogu liikmete tasu on võrdne. Teistest nõukogu liikmetest suurema tasu võib määrata nõukogu esimehele ja nõukogu liikmele seoses tema osalemisega audiitoritegevuse seaduses nimetatud auditikomitee või muu nõukogu organi tegevuses. Nõukogu liikmele tasu maksmisel arvestatakse tema osalemist nõukogu tegevuses. Tasu määramisel lähtutakse Kliinikumi majanduslikust olukorrast. Nõukogu liikmele majandusaasta jooksul makstav tasu ei tohi ületada 10% juhatuse esimehele samaks majandusaastaks määratud tasust.

Nõukogu koosseis seisuga 31. detsember 2022:

Eesti Vabariigi määratud liikmed

Maarjo Mändmaa volituste tähtajaga kuni 08.10.2024

Merike Saks volituste tähtajaga kuni 05.04.2024

Jaan Toots volituste tähtajaga kuni 20.12.2022

Tartu Ülikooli määratud liikmed

Kristjan Vassil (esimees) volituste tähtajaga kuni 10.09.2023

Ahti Varblane volituste tähtajaga kuni 30.04.2025

Eero Vasar volituste tähtajaga kuni 30.04.2025

Tartu linna määratud liikmed

Urmas Klaas volituste tähtajaga kuni 13.12.2025

Helju Pikhof volituste tähtajaga kuni 12.05.2023

Tartu Ülikooli Kliinikumi auditikomitee

Tulenevalt audiitoritegevuse seadusest on nõukogu moodustanud auditikomitee, mis on nõukogule nõu andev organ raamatupidamise, audiitorikontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas.

Komitee eesmärk on järelevalve Kliinikumi sisekontrollisüsteemide toimivuse ja riskide juhtimise üle, Kliinikumi nõukogule ülevaadete andmine ja vajadusel ettepanekute tegemine juhtimise ja järelevalve tõhustamiseks.

Komitee on neljaliikmeline, selle liikmed nimetab nõukogu kolmeks aastaks. Komitee liikmed valivad endi seast komitee esimehe, kes korraldab komitee tegevust.

Auditikomitee koosseis seisuga 31. detsember 2022:

Neinar Seli, auditikomitee esimees, volituste tähtajaga kuni 30.08.2024

Maris Jesse volituste tähtajaga kuni 07.10.2024

Jaan Toots volituste tähtajaga kuni 07.10.2024

Eero Vasar volituste tähtajaga kuni 07.10.2024

Atraktiivne ravi- ja teadus- keskkond

Töökesekkonnal on oluline osa töötajate
heaolu tagamisel.

Infotehnoloogiavaldkond

2022. aastat iseloomustab infotehnoloogiliste analüüsi-, arendus- ja juurutusprojektide rohkus.

Kliinikumi peamise haiglainfosüsteemi eHL arendamisel käivitati laiapõhjaliste tööruhmade osalusel kaks mahukat projekti uue patoloogiamooduli ja operatsioonimooduli arendamiseks.

- Uus patoloogiamoodul parandab tunduvalt patoloogiateenistuses töö kvaliteedi mõõtmist ja loob vajalikud eeldused digipatoloogiaks.
- Uus operatsioonimoodul viib uuele tasemele operatsioonide ressursiplaneerimise, patsiendi operatsioonivajaduse dokumenteerimise, operatsioonide läbiviimise ja dokumenteerimise haiglainfosüsteemis.

Süsteemi eHL väiksemate arenduste tulemusena käivitusid riiklik sünnituslehtede andmevahetus, COVID-19 vastase vaksineerimise kutsete teenus, patsiendi surma korral broneeringute tühistamine üleriigilise digiregistratuuri poolt, mammograafia sõeluuringu vastuste digiloo andmevahetuse esimene etapp ning patsiendiportaali rahvastikuregistri hooldus- ja esindusõiguse uus päring.

Mahukaid arendustöid tehti e-intensiivravi programmi GE CHA CC esimese etapi integratsiooni raames, et olla valmis e-intensiivravi programmi katsetamiseks 2. intensiivravi osakonnas. Süsteemi eHL lisati mitmeid uusi hindamisvahendeid ja kvaliteediprotokolle:

- õendusdokumentatsiooni osana patsiendi kukkumiste ja tervisekäitumise hindamine,
- toitumuse hindamise vahend MNA,
- ECOG sooritusvõime skaala,
- patsiendi hinnang oma seisundile IPOS-skaala alusel,
- sünnitusjärgne 6-8 nädalat peale sünnitust,
- sünnitusjärgne verekaotus üle 1000 ml,
- bariaatrilise operatsiooni järelkontroll
- ekstrasatsiooni protokoll,
- taastusravi meeskonna raviplaan,
- palliativravile ja hosiitsi suunamise andmed.

Seoses uue aparatuuri soetamisega oli palju tegemist seadmete ja vahetarkvara liidestamisega eHL-i ja eLaboriga. Lisaks käivitati teleradioloogia teenus Kuressaare haiglaga.

Suure osa informaatikateenistuse tööst moodustab tütaretevõtete ja partnerhaiglate kasutajate töö toetamine rakenduste eHL, Virosoft, DHS, Directo, Apteek ja POI kasutamisel.

- Lõuna-Eesti haiglas juurutati ravimikorralduste funktsionaalsus.
- Põlva haiglas juurutati taastusravi lahendusi ja Apteegilao programm.
- Valga haiglas ja Lõuna-Eesti haiglas juurutati operatsioonimooduli esimeses etapis päeva juhi ja operatsioonitoa funktsionaalsus.
- Lõuna-Eesti, Põlva ja Valga haiglas alustati eLabori verekabineti katsetamist.
- Tartu Kiirabis juurutati personalirakendus Virosoft.
- Viljandi haiglas juurutati taastusravi funktsionaalsus, käivitati vastuvõtu meeldetuletuste saatmine ja liidestati mitmed radioloogiliste uuringute seadmed ja labori analüsaatorid.

Käivitati veel kliinikute kodulehtede ja sisevõrgu uuendamise projektid, antibakteriaalse ravi veebirakenduse projekt, elundisiirdamise ootelehe ärianalüüs, seadistati riigi tegevusvaru ladu ortopeedia varude jaoks, käivitati Keskkonnamängu veebiprojekt, katsetati rakendusi Dermtest, Communicare ICU, EuroHeart ja Akara, juurutati kaskaadteavituste infosüsteem Secapp, katsetati arenguestlusti ja 360 kraadi tagasisidet toetavat tarkvaraplatvormi PlanPro ja juurutati DHS-is ostupakkumiste haldamise funktsionaalsus.

Lisaks valmis patsiendi ohujuhtumite registreerimise tarkvara POI uus versioon ja sai uuenduskuuri ka labori kvaliteedisüsteem HALA. Kliinikumisisese BI-aruandluskeskkonna „Juhi töölaua“ projekti raames käivitati Directo ja Virosofti andmete regulaarne ülekanne.

2023. aasta projektide ettevalmistamise käigus valmistati ette keemiaravi programmi hange ja korraldati koostöös PERH-iga uue üleriigilise vereinfosüsteemi hange ning koostöös PERH-i, IVKH ja Tervisekassaga psühhiaatrilise hindamisinstrumendi MINI hange.

Haldusvaldkond

2022. aastal võtsime eesmärgiks tõhustada Kliinikumi keskkonna- ja puhastusosakonna tööd, tagada stabiilselt kõrge puhastuse kvaliteet ja tasustada töökamaid puhastajaid senisest kõrgemalt. Seetõttu käivitati 2022. aastal puhastajate töö normeerimine ja puhastuse kvaliteedi mõõtmine. Projekt hõlmab ca 130 inimest ja kestab kuni 2023. aasta lõpuni.

Tehnikavaldkonnas alustati tehnosüsteemide hoolduspäevikute ja hooldusgraafikute süstematiseerimise ja registreerimise projekti, mille eesmärk on talletada enamiku Kliinikumi tehnosüsteemide hooldusajalugu vastavas andmebaasis. Projekti tulemusena paraneb ülevaade Kliinikumi tehnosüsteemidest ja loodetavasti väheneb tulevikus ka hooldus- ja remondikulu ühiku kohta.

2022. aastal asendati Kliinikumi enda sisevalve suures osas sisseostetud turvateenusega. Aasta viimases kvartalis hakati ette valmistama kogu haldusvaldkonda hõlmavat ühtset klienditeenindusmudelit eesmärgiga koondada tehnika-, meditsiinitehnika-, majandus- ja puhastusala ning muude haldusvaldkonna probleemide registreerimine ja käsitlemine ühte, meditsiinipersonali jaoks mugavasse struktuuri. See projekt muudab paljude tugiteenuste tellimise protsessi majasiseselt loodetavasti lihtsamaks. Muudatused peaks käivituma 2023. aasta kevadel.

Meditsiinilinnaku arendamine

Maarjamõisa meditsiinilinnaku III ehitusjärg

Tööde eesmärgiks on liita Maarjamõisa meditsiinilinnakuga lastekliinik ja kõrvakliinik – mõlemad kliinikud tegutsevad praegu nn tuumikhaiglast eraldatuna vastavalt N. Lunini 6 ja J. Kuperjanovi 1/3 hoonetes, mis ei ole aktiivravi silmas pidades jätkusuutlik. III ehitusjärku kuulub ka kaasaegse päevakirurgiakeskuse rajamine.

2022. aastal toimusid ehitustööd enamasti vastavalt lepingu ajakavale. Tingituna ehitusmaterjalide ja elektrooniliste komponentide tarneskustest COVID-19 ja Ukraina sõja tõttu pikendati nii C- kui ka M-korpuse valmimise tähtaega. Hoonete uued valmimistähtajad on C-korpusel 20. jaanuar 2023 ja M-korpusel 06. märts 2023.

A-korpuse 2.-4. korruse renoveerimine

Eesmärgiks on kaasaegsetele nõuetele vastavate palatiplokkide rajamine 3. ja 4. korrusele ning 2. korruse rekonstrueerimine ambulatoorse vastuvõtu ja radioloogilise diagnostika (ultraheli) ruumide rajamiseks. Veebruaris 2022 alustati ehitustöödega ja lepingu lõpptähtaeg on 2023. aasta oktoobris.

V ehitusjärg (uus F-korpus)

Eesmärgiks on kaasajastada taristut kardiovaskulaarsete haigustega ja teiste olemasoleva F-korpusega seotud patsientide raviks ja diagnostikaks. 2022. aasta septembris viidi läbi projekteerimistöde riigihange ning alustati projekteerimistöödega.

Keskkonnahoidlik haigla, kestlik areng

Ettevalmistus kestlikusaruandluse direktiivi täitmiseks

5. jaanuaril 2023 jõustus pikalt ettevalmistatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu äriühingute kestlikusaruandluse direktiiv 2022/2462, mis kohustab Kliinikumi esitama aruandeid oma tegevuse mõju kohta keskkonnale, inimõigustele, sotsiaalsele keskkonnale ja tööetikale. Kestlikusaruandluse ehk ESG (ingl *Environmental, Social, Governance*) aruandluse koostamise kohustus jõustub Kliinikumil 2025. aastal.

10%
vähem olmejäätmeid

7%
vähem energiatarbimist
voodipäeva kohta

Kestlikusaruandluse kohustus eeldab ESG strateegia ja tegevusplaani väljatöötamist.

2022. aastal panustas Kliinikum ESG-alase teadlikkuse tõstmise, ESG mõjukohtade analüüsi ning ESG strateegia väljatöötamise ettevalmistamisse.

Keskkonnahoidlik haigla

Eesti on seadnud eesmärgiks saavutada kliimaneutraalsus aastaks 2050, mis tähendab, et CO₂ heide ei tohi olla suurem kui selle sidumine kasvavas metsa, mulda, turbasse ja mujale. Selle saavutamiseks oodatakse iga asutuse ja kodaniku panust.

Kliinikum on seatud eesmärgi saavutamiseks hinnanud oma tegevuse keskkonnaaspekte, koostanud keskkonnapoliitika ning rakendanud ainsa haiglana Eestis Euroopa Liidu keskkonnajuhtimise ja -auditeerimise süsteemi (ingl *Eco-Management and Audit Scheme, EMAS*).

Kliinikum on keskkonnategevuskavaga seadnud eesmärgiks:

- suurendada energiatõhusust
- suurendada ressursitõhusust
- vähendada jäätmeteket ja edendada ringlussevõttu
- suurendada keskkonnateadlikkust nii oma töötajate kui ka patsientide ja üldsuse seas.

2022. aastal tekitas Kliinikum 10% vähem olmejäätmeid kui 2021. aastal. Kuigi see edusamm tulenes suuresti koroonapandeemiast tingitud jäätmete (maskid, kindad) vähenemisest, siis olulise panuse andis ka ühekordsete toidunõude kasutamise vähendamine. Kui enne kasutati Kliinikumis personali toitlustamisel aastas umbes 100 000 ühekordset biolagunevat nõud, siis alates Ringo pakendite kasutuselevõtmisest 1. oktoobril on ühekordsete nõude ostmise vähenenud 10 korda. Alates sellest aastast ei müüda toitu enam üldse ühekordsetel nõudel, mis tähendab aastas üle 4 tonni vähem olmejäätmeid.

Kliinikumi töötajatel on võimalus kontrollida või värskendada oma teadmisi jäätmete liigiti kogumisest Kliinikumi enda poolt 2022. aastal loodud digitaalse jäätmemänguga. Lisaks Kliinikumi töötajatele on mängima oodatud ka patsiendid ja teised huvilised, et teadlikumalt jäätmeid sortida mitte ainult tööl või haiglas, vaid ka kodus.

Energiatarbimist vähendas Kliinikum võrreldes eelmise aastaga üle 7% voodipäeva kohta. Kindlasti oli siin oma osa soojemal talvel, kuid suure panuse energiasäästu andsid Kliinikumi töötajad, keda erinevate teavituste ja kampaaniatega kutsuti üles tulesid kustutama ja ruumide temperatuure madalamaks reguleerima. Lisaks vahetati üle 1500 olemasoleva valgusti LED-valgustite vastu.

2022. aasta kevadel saavutas Kliinikum Boltiga kokkuleppe, et Bolt jälgib, et peahoone peasissekäigu juures on pidevalt piisavalt Bolti elektritõukerattaid. **Töötajad võtsid elektritõukerattad väga soojalt vastu, kuna see on hea alternatiiv autode ja bussidega liiklemisele.** Lisaks rajati peahoonesse töötajate isiklike elektritõukerataste laadimisjaam. Loodi juurde ka jalgrataste parkimisvõimalusi, et edendada tervislikke ja keskkonnahoidlikke liikumisviise.

Kriisivalmisoleku ja toimepidevuse tagamine

Kliinikum on 2022. aastal kriisideks ja eriolukordadeks valmistumisel teinud ettevalmistusi kolmes valdkonnas.

1. Varude suurendamine

Toimepidevuse tagamiseks on enamiku meditsiiniliste tarvikute ja ravimite varu kahekordistatud. Varude paigutamiseks on kasutusele võetud Kliinikumi vabad pinnad ja üüritud pinda Tartus Vinkli 2 laokompleksis. Suurendatud on ka majanduslaos esmatarbekaupade laotaset.

2. Meditsiinipersonali õppused masskannatanutega suurõnnetusteks

2022. aastal toimus kaks olulist õppust masskannatanutega suurõnnetuseks valmisoleku testimiseks:

- Kliinikumi töötajatele ja juhtkonnale toimus kolm HMIMMS -i (ingl Hospital Major Incident Medical Management and Support) lauaõppust masskannatanutega olukorra lahendamiseks.
- 21. mail toimus kaitseväe suurõppuse Siil raames kriisiõppus Tervex, kus harjutati koostöös kaitseväe, Lõuna-Eesti haiglate ja Tartu Kiirabiga masskannatanutega olukorra lahendamist. Suuremalt osalt harjutati masskannatanute käsitlemist erakorralise meditsiini osakonnas, väiksemas mahus toimus tegevus ka operatsioonitoas ja intensiivraviosakonnas. Õppuse käigus oli oluline testida ka kogu haigla koostööd, analüüsiti vabade voodikohtade olemasolu ning hinnati ravivahendite ja muude tarvikute võimekuse tagamist. Nelja tunni jooksul hospitaliseeriti ja käsitleti üle 70 erineva raskusastmega vigastatu.

Lisaks toimus viis traumahaige käsitlemise koolitust ning jälgitakse, et erakorralise meditsiini personal oleks läbinud masskannatanutega õnnetusega seotud tavapäraseid koolitused.

3. Kriitiliste tugifunktsioonide kaardistamine ja tugevdamine

Kliinikum viis 2022. aastal läbi kriitiliste tugifunktsioonide kaardistamise ja sellele vastavalt alustati ka võimelünkade täitmist nii elektrivarustuse, esmatasandi toiduvaru ning mitme muu kriitilise ressursi kriisivaru tagamiseks. 2023. aasta plaanides on mitu investeeringut ja õppust, mis parandavad Kliinikumi kriisivalmisolekut ja toimekindlust.

Kliinikumi haiglad ja kiirabi

Kliinikumi haiglad ja kiirabi
teenindavad kogu Lõuna-Eesti
regiooni.

TARTU ÜLIKOOI KLIINIKUMI KONTSERNI KUULUVAD:

SA Tartu Ülikooli Kliinikum

Lõuna-Eesti Haigla AS

Põlva Haigla AS

Valga Haigla AS

SA Tartu Kiirabi

KLIINIKUMI HAIGLATE EESMÄRK ON PAKKUDA KAASAEGSEL TASEMEL KVALITEETSEID TERVISHOIUTEENUSEID NING NENDEGA SEONDUVAID TEENUSEID.

Kliinikumi haiglate põhinäitajad

	Tartu Ülikooli Kliinikum	Lõuna-Eesti Haigla	Põlva Haigla	Valga Haigla
Täidetud ametikohtade arv	4 737	481	341	320
Arsti vastuvõttude arv	498 177	35 088	19 683	29 318
Õe ja ämmaemanda iseseisvate vastuvõttude arv	132 066	5 011	4 416	3 407
Statsionaaris ravitud haigete arv (haiglast lahkumised)	39 752	3 700	2 051	1 977

Lõuna-Eesti Haigla AS

Lõuna-Eesti Haigla AS on Kagu-Eesti suurim tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande teenuseid osutav ettevõtte ja **ühtlasi suurim tööandja Kagu-Eestis**. Üle 25% haigla patsientidest tulevad ravile väljastpoolt Võrumaad. Haigla tagab ööpäevaringse valmisoleku neljal arstlikul erialal ning ööpäev läbi töötab labor, tehakse radioloogilisi uuringuid ja erakorralisi operatsioone. Meie kolme kiirabi ja EMO üksuse abil tagatakse patsientidele erakorralise meditsiiniabi ööpäevaringne kättesaadavus.

2022. aastal lõppes remont sisehaiguste osakonnas ja osakond sai enda käsutusse renoveeritud ruumid ja 14 ühekohalist palatit. 2023. aasta suurimateks investeeringuteks on märtsist avatav kirurgia osakonna renoveeritud palatikorpus ja mais valmiv päikeseelektrijaam. Energiasäästu auditi alusel on plaanis uuendada soojatross, soojustada haigla hoone katust, uuendada ventilatsiooni ja valgustust. Alustame Võru linnas asuvale haigla omanduses olevale kinnistule kiirabibaasi projekteerimise ja ehitamisega.

Ravitegevus

Arsti vastuvõtte tehti kokku 35 088, mida oli 9% rohkem kui 2021. aastal. Jätkuvalt suurenes ka õe ja ämmaemanda iseseisvate vastuvõttude arv, mis ületas esimest korda 5000 piiri.

Statsionaaris raviti haigeid seitsmel erialal, kokku 3700 patsienti, 3% vähem kui 2021. aastal. Haigete keskmine voodis viibimine oli aktiivravis 7,7 päeva ning voodihõive näitaja oli 72,2%. Seoses avatud voodite arvu vähenemisega arstide puuduse tõttu (kaks sisehaiguste arsti oli lapsehoolduspuhkusel) vähenes hospitaliseerimise võimekus sisehaiguste osakonnas.

Kiirabiteenus osutas Lõuna-Eesti haigla kolme õebrigadiga. Brigadide baasid asuvad Võrus ja Antslas. **Kiirabiteenus on väga hästi integreeritud haiglateenuste struktuuri**. Igal tööpäeva hommikul raporteerivad kiirabibaasid telesilla kaudu valvearstidele ööpäeva jooksul toimunud sündmustest ja haiglasse toodud patsientidest ning saavad valvearstidelt otsest tagasisidet. Kiirabi tegi 7503 visiiti, mida oli 3% vähem kui 2021 aastal.

Erakorralise meditsiini osakonda (EMO) pöördumiste arv (14 475) suurenes aastaga 12% ja ambulatoorsete visiitide arv (12 267) kasvas 15%, saavutades pandeemiaeelse taseme.

Patsientide ja töötajate rahulolu

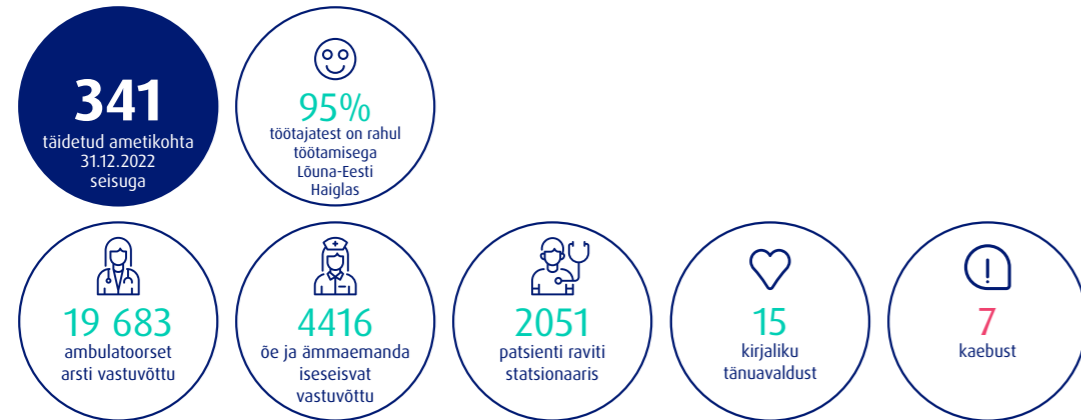
Ambulatoorsete patsientide rahulolu uuring toimus ajavahemikul 23. mai – 12. juuni 2022. Patsiendid said valida kahe osalemisvõimaluse vahel (paberankeedi täitmine kohapeal või elektroonselt hiljem). Kokku oli uuringus osalejaid 171, nendest naisi 81% ja mehi 19%. Küsitluses osalenute keskmine vanus oli 49 aastat.

Vastuvõtt vastas täielikult 60% patsientide ootustele. 74,6% vastanutest jäi oma viimase vastuvõtuga Lõuna-Eesti haiglas rahule. Enim oldi rahul klienditeenindajate suhtlemisega vastuvõtule registreerimisel, arsti/õe/ämmaemanda suhtumisega ja privaatsel vastuvõtu korraldamisega. Vähem olid patsiendid rahul vastuvõtule pääsemise ooteajaga, mille pikkust pidas täiesti mõistlikuks 51% vastanutest.

Töötajate rahulolu uuring viidi haiglas läbi 2022. aasta novembris. Uuringu eesmärk oli välja selgitada rahulolu tööelu ja töökorraldusega haiglas ning võrrelda saadud andmeid eelmise küsitlusega.

Küsitluse käigus saadeti e-postiga kõikidele Lõuna-Eesti haigla töötajatele elektroonselt täidetava ankeedi link. Samas anti inimestele võimalus täita ankeet ka paberil. Uuringusse olid kaasatud kõik töötajad, sh osakoormuse ja töövõtulepinguga töötajad. Täidetult laekus 164 ankeeti, seega vastas küsimustikule 36% töötajatest. **Üldine rahulolu Lõuna-Eesti haiglas on kõrge** – 88% on rahul seal töötamisega. Vähem oldi rahul soodustustega töötajatele ning töö tasustamisega. 73% vastanutest on rahul Lõuna-Eesti haigla juhtimisega. Erialase arengu võimalustega on rahul 66% vastanutest.

Põlva Haigla AS

2022. aasta oli haiglale ühelt poolt väga edukas, kuna Tervisekassa leping kasvas aasta jooksul jõudsalt. Teisalt jäi aga osa lepingust aasta lõpu seisuga alatäidetuks, kuna aasta jooksul haigestus mitu põhikohaga arsti. Seetõttu pidime aasta lõpus ka mõned voodikohad sulgema, sest arstide vähesuse tõttu ei olnud võimalik rohkem haigeid hospitaliseerida. Ka sel aastal tegelesime COVID-19 haigete raviga ning löime ka eraldi infektsioonhaiguste osakonna. Eelmise aasta kogemusele tuginedes saime ka sel korral hästi hakkama.

2022. aastal alustas haigla erakorralise meditsiini osakonna (EMO) projekteerimisega. Juba aastaid on räägitud, et EMO ruumiprogramm ei vasta nõuetele ning nakkushaigusega haiget ei ole võimalik korrektselt isoleerida. **Seega alustati 2022. aasta suvel projekteerimist, et lahendada töökeskkonnast tulenevad kitsaskohad.** Isolatsioonipalati rajamiseks EMO-sse ning haigla toimepidevuse tõstmiseks saab haigla toetust REACT-EU vahenditest.

2022. aastal olime esmakordselt praktikabaasiks kuuenda kursuse arstitudengitele. Põlva haiglas sooritati sisemeditsiini, kirurgia ja erakorralise meditsiini praktikat. Lisaks jätkasid meie juures käimist sisemeditsiini ja peremeditsiini residendid.

2022. aastal hakkas haigla põhjalikumalt tegelema keskkonnateemadega. Mõõtsime 2021. aasta andmete põhjal haigla süsinikjalajälge ning panime paika tegevuskava selle vähendamiseks. Põlva haigla süsinikjalajalg on 2297 tonni CO₂ ekvivalenti, millest 67% on seotud kaudse heitega. Kaudsest heitest on suurima mõjuga töötajate tööle-koju sõitmine, mis tekitab aastas 487 tonni CO₂ ekvivalenti. Selle vähendamiseks pani haigla aasta lõpus töötajate jaoks käima bussi Tartu-Põlva marsruudil. Lisaks alustasime administratsiooni osakonnas jäätmete sortimist: võtsime kõikidest kabinetidest ära prügikastid ja paigaldasime koridori sortimisjaama. Tuleval aastal on plaanis sortimist laiendada ka teistesse osakondadesse. **Aasta lõpus sai haigla positiivse rahastusotsuse Keskonnainvesteeringute Keskuselt EMAS-i kvaliteedijuhtimissüsteemi rakendamiseks haiglas, millega alustatakse 2023. aastal.**

Ravitegevus

2022. aastal on Põlva haigla statsionaaris ravitud ja haiglast välja kirjutatud 7% vähem haigeid kui eelneval aastal. Voodihõive on aasta jooksul paranenud: 2022. aastal oli see 73%. Ravikestvus aktiivis on vähenenud 0,2 päeva võrra. Suurenenud on kirurgilise töö maht. Statsionaaris opereeritud haigete arv on aasta jooksul 40% tõusnud. Päevaravis opereeritud haigete arv on kasvanud 18% ning teostatud kirurgiliste protseduuride arv 17%.

Erakorralise meditsiini osakonda pöördus aasta jooksul 17% rohkem haigeid kui eelmisel aastal. Pöördujatest

16% hospitaliseeriti Põlva haiglasse; 4% suunati edasi teise haiglasse ning 80% saadeti kodusele ravile.

2022. aastal on ravitud öendusabis 102 haiget enam kui eelneval aastal, mis teeb kasvaks 28%. Öendusabi ravikestus on vähenenud 5 päeva võrra (-20%), mistõttu oleme saanud teenust osutada tunduvalt rohkematele patsientidele.

2022. aastal tehti haiglas 19 683 arsti vastuvõttu, mida on 14% võrra rohkem kui 2021. aastal. Õe- ja ämmaemandate iseseisvate vastuvõttude arv on kasvanud 980 võrra ehk 29%.

Patsientide rahulolu

2022. aastal viidi läbi ambulaatorsete patsientide rahulolu-uuring. Küsimustikule vastas 271 patsienti. Eelnevate aastatega võrreldes võtsime rahulolu mõõtmisel aluseks uue näitaja – soovitusindeksi (Net Promotor Score, NPS). 2022. aasta NPS oli 90,6%, mida peame heaks näitajaks. Aruandeaastal registreeriti 15 kirjalikku tänuavaldust ja 7 kaebust. Tänuavaldustes toodi esile ravitöö kvaliteeti ning personali käitumist, suhtumist ja südamekkust.

Rahulolu-uuring viidi läbi ka personali seas ning 2022. aasta kokkuvõttes on 95% personalist Põlva haiglas töötamisega rahul. Töötajaid on aasta jooksul ka juurde tulnud. Täidetud ametikohtade arv on suurenenud 3% võrra. Aruandeaasta lõpu seisuga töötas Põlva haiglas töölepinguga 341 ja lisaks käsunduslepingu alusel 97 inimest.

Valga Haigla AS

Valga haiglas osutavad tervishoiuteenuseid kaheksa osakonda: sisehaiguste osakond, avatud voodifondi osakond, kirurgiaosakond, intensiivravi- ja operatsiooniosakond, EMO, hambaravi osakond, taastusravi osakond ja öendushoolduse osakond. Lisaks raviosakondadele ja tugiüksustele on Valga haiglas ka hoolekande osakond, mis pakub erihoolekande, hoolekande- ja päevahoiteenust.

Valga haigla on liitunud PAIK-projektiga ning projektiga „Inimkeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordineerimise mudeli rakendamine kohalikul tasandil“.

Ravitegevus

2022. aastal osutati ambulaatorset eriarstiabi haiglas 15 erialal, ambulaatorseid vastuvõtte tehti kokku 29 318 ning e-konsultatsioonide arv suurenes 205% (19-lt juhult 58-le). Taasavasime kõrva-nina-kurguarsti vastuvõtu ning alustasime anestezioloogi anesteesiaeelsete vastuvõttudega ja valuravi vastuvõttudega. 3553 õe ja ämmaemanda iseseisvat vastuvõttu tähendas 59% tõusu võrreldes eelneva aastaga. Koduöenduse visiite tehti kokku 3757, mida oli 10% vähem kui aasta varem. Koduöenduse visiitide üldarv vähenes teist aastat järjest, ämmaemanda koduviisitide arv aga suurenes. 2022. aastal oli öendus- ja ämmaemanduspersonal osaliselt hõivatud vaksineerimisega – kokku tehti 1986 vaksineerimist.

Märtsis sõlmiti leping Läti riigiga röntgeni- ja ultrahelitenuste osutamiseks Valka piirkonna elanikele Tervisekassa hinnakirja alusel. Lepingu raames osutati Läti kodanikele diagnostikateenust 366 korral.

Statsionaarne ravitöö toimus 73–98 avatud voodifondi voodikohal, sh 35 voodikohta, mida kasutati statsionaarse öendusabi teenuseks. Juulikuus avati 10 täiendavat voodikohta järelravi teenuse osutamiseks. Haiglaravil viibis 1977 patsienti, nendest 375 statsionaarses öendusabis. Ravitud haigete arv suurenes mõnevõrra, samuti voodipäevade arv, mis oli tingitud COVID-19 diagnoosiga haigete pikema haiglaravi vajadusest. Voodipäevade arv on suurenenud 8746-le, mis ületab märkimisväärselt pandeemiaeelset voodipäevade arvu.

Erakorralise meditsiini pöördumiste arv suurenes eelmise aastaga võrreldes 7%. EMO-sse tõi kiirabi või pöördus ise 7738 patsienti, kellest 6266 (81%) said ambulaatorset arstiabi ja 1229 (16%) vajab hospitaliseerimist erakorralistel näidustustel. Teise haiglasse saadeti edasi 3% haigetest. Laste (vanuses 0–14 aastat) pöördumiste arv on suurenenud 48% (2022. aastal oli pöördumisi 1147), millest traumast tingitud pöördumised moodustasid 41,5%.

Päevaravis ravitud haigete ja protseduuride arv on suurenenud nii otorinolarüngoloogia eriala taastumisega kui ka günekoloogiliste 12,8% ja kirurgiliste 16,4% patsientide arvu kasvuga, kokku on osutatud teenust 735 juhul.

Kiirabiteenust osutab Valga haigla kolme brigaadiga – kaks asuvad Valga ja üks Tõrva linnas. 2022. aastal oli kiirabivisiitide arv 6463, mis oli võrreldes eelneva aastaga 4% vähem. Hospitaliseeritud patsientide arv vähenes samuti (2%). Kiirabi piiriülest teenust ehk väljakutseid Läti Vabariiki 2022. aastal ei osutanud.

Valga haigla hoolekande osakonnas pakutakse klientidele üldhooldekodu tüüpi hooldusteenust, erihoolekandeteenust sügava liitpuudega isikutele ning päevahoiuteenust eakatele ja puudega isikutele. Kokku pakuti aruandeaasta jooksul üldhooldekodu tüüpi hooldusteenust nii lühemal kui ka pikemal perioodil 109 kliendile ja erihooldusteenust 20 kliendile. Hoolekande osakonna voodihõive oli kõrge (97%).

Töötajad

Valga haiglas töötas 31. detsembri 2022. aasta seisuga 388 töötajat. Residentuuri järel asus 2022. aastal Valga haiglasse tööle viis arsti ning õdedena alustasid tööd neli tervishoiu kõrgkooli lõpetanud. Töötajate keskmine tööstaaz on 12,2 aastat.

Töötajate üldine rahulolu oli 91% (26% oli väga rahul ja 65% pigem rahul). Enim oldi rahul töö sisuga ning erialaste arengu- ja koolitusvõimalustega. Töötamist Valga haiglas soovitaks 82% vastanutest. Töötajate rahuloluküsitlus viiakse läbi igal aastal.

Tartu Kiirabi SA

31. detsembri 2022. aasta seisuga osutas SA Tartu Kiirabi kiirabiteenust kokku 26 kiirabibrigaadiga Tartu-, Jõgeva-, Järva-, Põlva-, Valga- ja Viljandimaal. Kolm Tartu kiirabi brigaadi on reanimobiilibrigaadid, sh üks vastsündinutele ja lastele spetsialiseerunud reanimobiilibrigaad.

Lisategevustena on Tartu Kiirabil koolituskeskus nii oma kui teiste tervishoiuteenuse osutajate töötajate ja ka elanikkonna koolitamiseks, osaleme riigis korraldatavate ürituste meditsiinilisel julgestamisel. Suurimad neist olid WRC Rally Estonia ning Tartu Maratoni üritused.

2022. aastal osalesime koostöös Terviseametiga Ukraina sõjapõgenike esmase tervisekontrolli läbiviimisel. Saatsime abina Ukrainasse kaks täisvarustuses kiirabiautot ning töötajate annetatud humanitaarabi. Koostöös Eesti Kiirabi Liiduga korraldasime konverentsi „Kiirabi 2022“ ning VI EKL-i simulatsioonioppuse, kus Tartu kiirabi õbrigaad saavutas väga tubli teise koha.

Saime tänuplaadi WRC Rally Estonia korraldusse panustamise eest.

Ravitegevus

2022. aastal tehti Tartu Kiirabi 26 brigaadiga kokku 62 215 kiirabivisiiti, mis on 602 visiiti ehk 1% rohkem kui 2021. aastal. Samas on võrreldes 2020. ja 2021. aastaga visiitide arvu tõus aeglustunud. Võrreldes 2021. aastaga on visiitide arv kasvanud Tartumaal ja Järvamaal. Reanimobiilibrigaadidel oli kokku 3073 visiiti, kutsete arv on võrreldes 2021. aastaga vähenenud 189 visiidi võrra ehk 5,8%.

Üle poole kiirabivisiitidest moodustavad C prioriteediga kutsed, kuigi võrreldes eelmiste aastatega on nende arv vähenenud. Jätakuvalt on suurenenud on A ja D prioriteediga kutsete osakaal, mis näitab ühelt poolt tõsisemaid probleeme esmatasandi arstiasis (A prioriteediga kutsed) ning teiselt poolt Häirekeskuse ohuhinnangute nõrkust (ülehinnaat D prioriteediga kutsed). 2022. aastal hospitaliseeriti 62 215 kiirabikutest 21 758 patsienti ehk 35% kõigist kutsetest ehk täpselt sama palju kui 2021. aastal. Spetsiifilistest kiirabivisiitidest tasub välja tuua elustamised kliinilisest surmast, mida oli 186 ehk samas suurusjärgus 2021. aastaga. 17 võrra suurenes aga esmaselt edukate elustamiskatsete ehk elustamisjärgses seisundis hospitaliseeritud hospitaliseeritud patsientide arv, keda oli 80.

Patsientide ja töötajate rahulolu

Tartu Kiirabis viidi detsembris 2022 läbi patsientide rahulolu uuring, kokku helistati 764 inimesele, kellest saadi küsitleda 66% (2021: 63%). Vastanutest olid ise patsiendid 54%, ülejäänud olid kiirabi kutsujad või lähedased. Tartu Kiirabi tööga olid rahul 78% (2021: 83%) ning pigem rahul 14% vastanuist. Osutatud ravi hindas heaks 70%, (2021: 63%), pigem heaks 22%, halvaks 1% (2021: 2%). Võib öelda, et kuigi üldine rahulolu kiirabitööga on mõnevõrra langenud, on hinnang kiirabi osutatud ravile paranenud.

Töötajad

SA Tartu Kiirabis töötas 31. detsembri 2022. aasta seisuga 554 töötajat (+15 võrreldes 2021. aastaga). Aasta jooksul asus asutusse tööle 20 õde, 11 kiirabitehnikut ja 8 arsti. Endiselt ei ole olnud suuri raskusi õdede ja kiirabitehnikute värbamisega. Keerulisem on olukord õde-brigaadijuhtide ja arstide tööjõuturul. Arstide järelkasvu kindlustamisele aitab kaasa juba arstiõppe üliõpilaste värbamine abiõe kohale ning õde-brigaadijuhtide puudust aitab vähendada õde-brigaadijuhtide koolitusprogrammi läbiviimine Tartu kiirabis.

Tööpere hoidmisel on lisaks palgale oluline roll töökeskkonnal ja mitterahalisel motiveerimisel, millesse Tartu Kiirabi on jätkuvalt panustanud. Oleme pakkunud töötajatele sportimisvõimalusi ning korraldanud ühisüritusi.

Konsolideeritud finantssuhtarvud

		2022	2021
Käibe kasv %	(tulud ettevõtlusest 2022 – tulud ettevõtlusest 2021) / tulud ettevõtlusest 2021 x 100	6,81	10,62
Tulemi kasv %	(aruandeaasta tulem 2022 - aruandeaasta tulem 2021) / aruandeaasta tulem 2021 x 100	45,61	-36,61
Puhasrentaabilus %	aruandeaasta tulem / tulud ettevõtlusest x 100	2,34	1,72
Lühiajaliste kohustiste kattekordaja (kordades)	käibevara / lühiajalised kohustised	1,27	1,63
ROA %	aruandeaasta tulem / varad kokku x 100	2,88	2,10
ROE %	aruandeaasta tulem / netovara x 100	4,23	3,04

**Konsolideeritud
raamatupidamise
aastaruanne**

Konsolideeritud bilanss

	31.12.2022	31.12.2021	Lisa
VARAD			
Käibevarad			
Raha	35 121 414	34 189 805	2
Nõuded ja ettemaksud	32 520 638	48 228 580	3
Varud	8 615 429	6 122 744	5
Käibevarad kokku	76 257 481	88 541 129	
Põhivarad			
Finantsinvesteeringud	1 981	1 981	9
Nõuded ja ettemaksud	167 135	133 041	3
Kinnisvarainvesteeringud	2 108 893	2 177 874	11
Materiaalsed põhivarad	178 221 000	151 339 778	12
Immateriaalsed põhivarad	8 435 724	7 490 344	13
Põhivarad kokku	188 934 733	161 143 018	
VARAD KOKKU	265 192 214	249 684 147	
KOHUSTISED JA NETOVARA			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	3 229 929	2 892 943	16
Võlad ja ettemaksud	56 459 904	50 972 955	17
Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	91 441	429 884	21
Lühiajalised kohustised kokku	59 781 274	54 295 782	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	20 143 590	18 125 687	16
Võlad ja ettemaksud	4 641 970	4 285 875	17
Pikaajalised kohustised kokku	24 785 560	22 411 562	
KOHUSTISED KOKKU	84 566 834	76 707 344	
Netovara			
Emaettevõtja asutajatele kuuluv netovara			
Sihtkapital	33 773 392	33 773 392	
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	130 306 784	125 900 531	
Aruandeperioodi tulem	7 344 389	4 406 253	
Kokku emaettevõtja asutajatele kuuluv netovara	171 424 565	164 080 176	
Vähemusosalus	9 200 815	8 896 627	
NETOVARA KOKKU	180 625 380	172 976 803	
KOHUSTISED JA NETOVARA KOKKU	265 192 214	249 684 147	

Konsolideeritud tulemiaruanne

	2022	2021	Lisa
Annetused ja toetused	14 639 435	8 547 792	21
Tulud ettevõtlusest	326 387 992	305 568 686	22
Muud tulud	5 273 575	4 572 745	23
Kokku tulud	346 301 002	318 689 223	
Mitmesugused tegevuskulud	-99 700 094	-95 476 460	24
Tööjõukulud	-198 453 501	-186 347 870	25
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-16 801 661	-13 318 966	11, 12, 13
Muud kulud	-23 535 785	-18 303 039	26
Kokku kulud	-338 491 041	-313 446 335	
Põhitegevuse tulem	7 809 961	5 242 888	
Intressikulud	-228 311	-182 477	27
Muud finantstulud ja -kulud	66 927	192 246	27
Aruandeaasta tulem	7 648 577	5 252 657	
Emaettevõtte osa tulemist	7 344 389	4 406 253	
Vähemusosaluse osa tulemist	304 188	846 404	

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

	2022	2021	Lisa
Rahavood majandustegevusest			
Põhitegevuse tulem	7 809 961	5 242 888	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	16 801 661	13 318 966	11, 12, 13
Kasum põhivarade müügist	1 795	-86 179	23
Tuludesse kantud sihtfinantseerimine	-14 639 435	-8 547 792	21
Muud mitterahalised tehingud põhivaradega	-92 232	122 399	
Eraldiste moodustamine	445 707	3 489 901	20
Muud mitterahalised tehingud	75 062	-21 253	
Nõuete ja ettemaksete muutus	17 974 895	-10 363 826	
Varude muutus	-2 492 685	725 430	
Kohustiste ja ettemaksete muutus	4 652 138	4 723 929	
Makstud intressid	-166 204	-173 500	
Sihtotstarbelised laekumised	114 471	652 252	21
Rahavood majandustegevusest kokku	30 485 134	9 083 215	
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekumised põhivarade sihtfinantseerimisest	11 765 962	7 911 434	21
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-43 410 631	-29 356 355	
Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade	11 125	98 160	
Laekunud intressid	7 235	112 318	
Antud laenude tagasimaksud	0	589	
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-31 626 309	-21 233 854	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	5 000 000	0	16
Saadud laenude tagasimaksud	-2 686 889	-2 730 590	
Kapitalirendi tagasimaksud	-240 327	-247 953	
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	2 072 784	-2 978 543	
Rahavood kokku	931 609	-15 129 182	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	34 189 805	49 318 987	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	931 609	-15 129 182	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	35 121 414	34 189 805	2

Konsolideeritud netovara aruanne

	Sihtkapital	Akumuleeritud tulem	Vähemusosalus	Kokku netovara
Saldo 31.12.2020	33 773 392	125 900 531	8 050 223	167 724 146
Aruandeaasta tulem	0	4 406 253	846 404	5 252 657
Saldo 31.12.2021	33 773 392	130 306 784	8 896 627	172 976 803
Aruandeaasta tulem	0	7 344 389	304 188	7 648 577
Saldo 31.12.2022	33 773 392	137 651 173	9 200 815	180 625 380

Lisad lehekülgedel 66 kuni 99 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Tartu Ülikooli Kliinikumi 2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Finantsaruandluse standardiga. Eesti Finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendab avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse juhend. Juhendis kirjeldatud arvestusmeetodid tulenevad raamatupidamise seadusest ja Raamatupidamise Toimkonna juhenditest, samuti rahvusvahelistest avaliku sektori raamatupidamise standarditest.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevas arvestuspõhimõtetes.

Konsolideeritud tulemiaruaruande koostamisel on lähtutud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud tulemiaruaruande skeemist nr. 1.

Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2022 ja lõppes 31. detsembril 2022. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid aruandekuupäeva 31.12.2022 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega. Aruandekuupäeva järgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad Sihtasutuse Tartu Ülikooli Kliinikum (emaettevõtte) ja tema tütarettevõtjate AS Põlva Haigla, SA Tartu Kiirabi, AS Lõuna-Eesti Haigla, sh AS Lõuna-Eesti Haigla tütarettevõtjate – OÜ Metsakohvik, OÜ Pesuring – ja AS Valga Haigla finantsnäitajad (edaspidi koos nimetatud Kliinikumi kontsern). Informatsioon tütarettevõtjate kohta on toodud lisas 8.

Konsolideeritud aruande koostamine

2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad SA Tartu Ülikooli Kliinikumi (emaettevõtte) ning tema tütarettevõtete AS Lõuna-Eesti Haigla, SA Tartu Kiirabi, AS Valga Haigla ja AS Põlva Haigla finantsnäitajad.

Konsolideeritud aruandes on rida-realt konsolideeritud kõigi emaettevõtte kontrolli all olevate tütarettevõtjate finantsnäitajad. Ema- ja tütarettevõtjate vaheliste tehingute tulemusena tekkinud nõuded, kohustised, tulud, kulud ning realiseerumata kasumid ja kahjumid on konsolideeritud aastaaruandest elimineeritud. Vajadusel on tütarettevõtjate arvestuspõhimõtteid muudetud vastavaks Kliinikumi kontserni arvestuspõhimõtetele.

Vähemusomanike osa tütarettevõtjate tulemusel ja omakapitalis on konsolideeritud tulemiaruaruandes näidatud eraldi kirjel ja konsolideeritud bilansis kajastatud omakapitali koosseisus eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast omakapitalist.

Tütarettevõtjad

Tütarettevõtjaks loetakse ettevõtet, mille üle on Kliinikumi kontsernil kontroll. Tütarettevõtja loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui Kliinikumi kontsern omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütarettevõtja hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütarettevõtja tegevus- ja finantspoliitikat.

Tütarettevõtja definitsioonile vastavad ka mitteäriühingud (sihtasutused). Kui Kliinikumi kontsern omab sihtasutuses valitsevat mõju (üldjuhul üle 50% hääleõigusest), kajastatakse osalust 100%-na.

Sidusettevõtjad

Sidusettevõtte on ettevõtte, mille üle Kliinikumi kontsern omab olulist mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulise mõju olemasolu juhul, kui Kliinikumi kontsern omab ettevõttes 20–50% hääleõiguslikest aktsiatest või osadest.

Kui Kliinikumi kontsern omab sihtasutuses olulist mõju (üldjuhul 20–50% hääleõigusest), osalust ega finantsinvesteeringut bilansis ei kajastata. Sissemaksed osaluse objekti sihtkapitali kajastatakse antud toetuse kuluna.

Äriühendused ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel

Ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel toimunud äriühendusi kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil, mille kohaselt kajastatakse omandatud osalus teises ettevõttes omandatud netovara bilansilises väärtuses (s.t nagu omandatud varad ja kohustised olid kajastatud omandatud ettevõtte bilansis) ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara bilansilise väärtuse vahe kajastatakse omandava ettevõtte omakapitali vähenemise või suurenemisena.

Osalused sihtasutustes

Osalusi valitseva ja olulise mõju all olevates üksustes (sihtasutustes) kajastatakse järgmiselt:

- Kui Kliinikumi kontserni üksus omab sihtasutuse valitsevat mõju (üldjuhul üle 50% hääleõigusest), kajastatakse osalust 100%-na;
- Kui Kliinikumi kontsern omab sihtasutuses olulist mõju (üldjuhul 20–50% hääleõigusest), osalust ega ka finantsinvesteeringut bilansis ei kajastata (sissemaksed osaluse objekti sihtkapitali kajastatakse antud toetuse kuluna).

Kontrolli ja olulise mõju määramisel sihtasutustes arvestatakse ka asjaolu, kas Kliinikumi kontsernile lähevad üle sihtasutuse varad selle likvideerimisel.

Kliinikumi kontsern omab valitsevat mõju (üle 50% hääleõigusest) Sihtasutuses Tartu Kiirabi (vt lisa 8). Kliinikumi kontsern osaleb viie asutatud sihtasutuse tegevuses sihtasutuste nõukogude kaudu, nimetades nendes oma esindaja(d).

Kliinikum on asutajaliige järgmistes sihtasutustes:

- Sihtasutus Ida-Viru Keskhaigla
- Sihtasutus Bengt Björkstén Fond
- Sihtasutus Eesti Agrenska Fond
- Sihtasutus Eesti Tervishoiu Pildipank

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldatakse konsolideeritava üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded: bilanss, tulemiaruanne, rahavoogude aruanne ja netovara muutuste aruanne. Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel. Emaettevõtte konsolideerimata aruannetes, mis on esitatud käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aruande lisadena, on investeringud tütarettevõtjatesse kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantsvarad

Kliinikumi kontsernil on järgmised finantsvarad: raha ja ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, ning lühi- ja pikaajalised finantsinvesteringud. Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval (s.t päeval, mil Kliinikumi kontsern võtab endale kohustise teatud finantsvara ostuks või müügiks).

Raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjatele ja muud nõuded (viitlaekumised, antud laenud ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõuded, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus tagasimaksed ning võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekavas summas. Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadaoleva tasu õiglasest väärtusest, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu, sisemise intressimäära meetodit kasutades.

Pikaajaliste finantsinvesteringutena (muude pikaajaliste investeringutena aktsiatesse ja väärtpaberitesse ning pikaajaliste nõuetena) kajastatakse väärtpabereid (aktsiad, võlakirjad, obligatsioonid, fondi osakud jne.), mida tõenäoliselt ei müüda lähema 12 kuu jooksul (v.a investeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse), kindla lunastustähtajaga väärtpaberid, mille lunastustähtaeg on hiljem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva, ning antud laenud, mille maksetähtaeg on hiljem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva.

Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas esineb vara väärtuse võimalikule langusele viitavaid asjaolusid. Juhul, kui selliseid tunnuseid esineb, hinnatakse finantsvarad alla järgnevalt:

- Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad (näiteks nõuded ja lunastustähtajani hoitavad võlakirjad) hinnatakse alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtuseni (diskonteerituna antud finantsvara esmasel kajastamisel fikseeritud sisemise intressimääraga).
- Soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad (aktsiad ja muud omakapitali instrumendid, mille õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav) hinnatakse alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtusele (diskonteerituna turu keskmise tulususemääraga sarnaste finantsvarade suhtes).
- Õiglasest väärtusest kajastatavad finantsvarad hinnatakse alla nende õiglasele väärtusele. Väärtuse langusest tulenevaid allahindlusi kajastatakse tulemiaruanandes kuluna.

Väärtuse languse tühistamised:

- Juhul, kui eelnevalt alla hinnatud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtus järgnevatel perioodidel taas tõuseb, tühistatakse varasem allahindlus kuni summani, mis on madalam
  - finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtusest ja
  - bilansilisest jääkväärtusest korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil juhul, kui allahindlust ei oleks eelnevalt toimunud. Allahindluste tühistamisi kajastatakse tulemiaruanandes.
- Nende finantsvarade puhul, mida kajastatakse soetusmaksumuses, kuna nende õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt määratav, allahindlusi ei tühistata.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse bilansis raha kirjel ja rahavoogude aruanDES kASSAS olevat sularaha, arvelduskontode jääke ja kuni 3-kuulisi deposiite.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised.

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutad peale euro (s.o Kliinikumi kontserni arvestusvaluuta).

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Kõik välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustised (rahas tasutavad nõuded ja laenud) on ümber hinnatud eurodesse aruandekuupäeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel.

Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid on kajastatud tulemiaruanDES perioodi tulu ja kuluna. Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustisi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksed, soetusmaksumuse meetodil kajastatavad varud, materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad), aruandekuupäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursi alusel.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse Kliinikumi kontserni tavapärase majandustegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus tagasimaksed ning vajadusel tehtavad allahindlused).

Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine. Individuaalselt oluliste nõuete väärtuse langust (s.t vajadust allahindluseks) hinnatakse iga ostja kohta eraldi, lähtudes eeldatavasti tulevikus laekuvate summade nüüdisväärtusest. Selliste nõuete puhul, mis ei ole individuaalselt olulised ja mille suhtes ei ole otseselt teada, et nende väärtus oleks langenud, hinnatakse väärtuse langust kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas.

Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlussumma on vahe nende nõuete bilansilise väärtuse ja tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahel, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Nõuete bilansilist väärtust vähendatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlussumma võrra ning kahjum allahindlusest kajastatakse tulemiaruanDES mitmesuguste tegevuskuludena.

Kui nõue loetakse lootusetuks, kantakse nõue ja tema allahindlus bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisena.

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised, muud lühiajalised nõuded) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus tagasimaksed ning võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekavas summas.

Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadaoleva tasu õiglasest väärtusest, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu, sisemise intressimäära meetodit kasutades.

Tekkepõhine nõue lõpetamata haigusjuhtude tulude kajastamisel aastavahetusel näidatakse grupis "Nõuded ja ettemaksed" eraldi real.

Varud

Varud on varad, mida hoitakse müügiks Kliinikumi kontserni tavapärase majandustegevuse käigus, mida parajasti toodetakse müügiks tavapärase majandustegevuse käigus ja materjalid ja tarvikud, mida tarbitakse tootmisprotsessis või teenuste osutamisel.

Varudeks on tooraine ja materjal, ostetud kaubad müügiks, ettemaksud hankijatele varude eest ja müügiks hoitavad seadmed.

Vastutaval hoiul olevate tervishoiualase hädaolukorra ravimite ja tuberkuloosiravimite varu kohta peetakse arvestust bilansiväliselt.

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varud on algselt võetud arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid.

Kuna Kliinikumi kontsern kuulub avalikku sektorisse, siis on lähtunud avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse erisustest varude arvestamisel. Tulenevalt avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse juhendi jõustumisest 1. jaanuaril 2004 on varude soetamisel tasutud käibemaks ja muud tagastamisele mittekuuluvad maksud kajastatud soetamishetkel kuluna ning seda ei kajastata varude soetusmaksumuse koosseisus.

Varude soetusmaksumuse kulusse kandmisel kasutatakse FIFO meetodit. Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuks loetakse ainult selliseid kinnisvaraobjekte (maa, hoone, hoone osa), mida renditakse välja avalikku sektorisse mittekuuluvale üksusele renditulu teenimise eesmärgil või hoitakse turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida ei kasutata oma põhitegevuses.

Mõningaid kinnisvaraobjekte (maa, hoone) kasutatakse peamiselt enda majandustegevuses, kuid ebaolulises osas ka renditulu teenimise eesmärgil. Need kinnisvaraobjektid ei ole eraldi võõrandatavad, mistõttu kajastatakse kogu objekti materiaalse põhivarana.

Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid, ilma milleta ei oleks ostutehing tõenäoliselt aset leidnud. Edasi kajastatakse kinnisvarainvesteeringuid bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Hilisemate parendustega seotud kulutused lisatakse materiaalse põhivarade soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivarade mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele (sh tõenäoline osalemine tulevikus majandusliku kasu tekitamisel). Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes. Juhul, kui kinnisvarainvesteeringu objektile vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele ning asendatava komponendi jääkmaksumus kantakse bilansist maha.

Kinnisvarainvesteeringute amortisatsioonikulu ja kahjumeid väärtuse langusest kajastatakse tulemiaruanandes analoogiliselt materiaalse põhivarade amortisatsioonikuluga ning kulumit arvestatakse lineaarse meetodi järgi, rakendades 5% amortisatsioonimäära aastas.

Kinnisvarainvesteeringu kajastamine bilansis lõpetatakse objekti võõrandamise või kasutusest eemaldamise korral, kui varast ei teki eeldatavasti tulevast majanduslikku kasu.

Kinnisvarainvesteeringu kajastamise lõpetamisest tekkinud tulek kajastatakse lõpetamise perioodi tulemiaruanandes muude tulude või muude kulude real.

Kui kinnisvaraobjekti kasutamise eesmärk muutub, klassifitseeritakse vara bilansis ümber.

Alates muutuse toimumise kuupäevast rakendatakse objekti suhtes selle vararühma arvestuspõhimõtteid, kuhu objekt on üle kantud.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalsed põhivarad

Materiaalsete põhivaradena on bilansis kajastatud Kliinikumi kontserni enda majandustegevuses kasutatavaid varasid, mille hinnanguline kasutusiga on rohkem kui üks aasta ja soetusmaksumus ületab 5000 eurot ühiku kohta. Alates 01.01.2023 on põhivara arvele võtmise piirmäär 10 000.- eurot, 2022.a. aruandeaasta lõpus on kõik põhivarad soetusmaksumusega vahemikus 5 000 kuni 10 000 eurot põhivarade registrist ja bilansist välja kantud, kajastades selliste varade jääkmaksumuse seisuga 31. detsember 2022 amortisatsioonikuluna .

Varad, mille kasulik tööiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 10 000 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kulusse. Kulusse kantud väheväärtusliku inventari üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalsed põhivarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud varade viimiseks nende tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalseid põhivarasid kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalse põhivarade arvestus toimub sarnaselt ostetud põhivaradega. Hilisemate parendustega seotud kulutused lisatakse materiaalse põhivarade soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivarade mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele (sh tõenäoline osalemine tulevikus majandusliku kasu tekitamisel). Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes.

Parenduste käigus asendatud komponent eemaldatakse bilansist. Uuele komponendile määratakse eluiga lähtuvalt tema kasulikust elueast, kuid mis ei ole põhiobjekti elueast pikem.

Kuna Kliinikumi kontsern kuulub avalikku sektorisse, siis on lähtunud põhivarade osas avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse erisustest põhivarade arvestamisel. Tulenevalt avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse juhendist ei ole avaliku sektori üksusel lubatud kapitaliseerida materiaalse ja immateriaalse põhivarade maksumusse käibemaksu ja muid mittetagastatavaid makse ning lõive (välja arvatud tööjõukuludelt arvestatud maksud), mistõttu on materiaalse põhivarade soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud kajastatud soetamishetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetusmaksumuse koosseisus.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeest. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa. Juhul kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine. Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse ka vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid.

Kasulik eluiga põhivarade gruppide lõikes		Kasulik eluiga põhivarade gruppide lõikes	
Hooned ja ehitused	10–50 aastat	Transpordivahendid	5–25 aastat
Masinaid ja seadmed	2–25 aastat	Arvutustehnika	2–7 aastat
Majandusinventar ja bürooseadmed	5–25 aastat		

Piiramata kasutuseaga objekte (maa ja püsiva väärtusega kunstiteosed) ei amortiseerita.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgile ning lõpetatakse, kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkväärtust, vara lõpliku eemaldamiseni kasutusest. Igal aruandekuupäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade ning lõppväärtuse põhjendatust.

Laenukasutuse kulutusi (intressid), mis on seotud materiaalse põhivarade ehitusega, põhivarade soetusmaksumuses ei kajastata.

Materiaalsete põhivarade kajastamine lõpetatakse vara võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Tulem, mis on tekkinud materiaalse põhivarade kajastamise lõpetamisest, kajastatakse tulemiaruanDES muude tulude või muude kulude real.

Immateriaalsed põhivarad

Immateriaalsete põhivaradena kajastatakse füüsilise substantsita vara kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 5000 eurost. Immateriaalsed põhivarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Arvele võtmise järel kajastatakse immateriaalseid põhivaraS nende soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Alates 01.01.2023 on põhivara arvele võtmise piirmäär 10 000.- eurot, aruandeaasta lõpus on põhivarad soetusmaksumusega vahemikus 5 000 kuni 10 000 eurot põhivarade registrist välja kantud.

Immateriaalsete põhivarade soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud on kajastatud soetamishetkel kuluna.

Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt ja lähtutakse vara kasulikust elueast. Igal bilansipäeval hinnatakse vara amortisatsiooniperioodide ning -meetodi põhjendatust.

Litsentsid ja tarkvara

Immateriaalse varana kajastatakse ostetud arvutitarkvara, mis ei ole seonduva riistvara lahutamatu osa. Arvutitarkvara arenduskulud kajastatakse immateriaalse varana, kui need on otseselt seotud selliste tarkvaraobjektide arendamisega, mis on eristatavad, ettevõtte poolt kontrollitavad ning mille kasutamisest saadakse tulevast majanduslikku kasu pikema aja kui ühe aasta jooksul. Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulud kajastatakse tulemiaruanDES kuludena. Litsentside ja arvutitarkvara kulud amortiseeritakse hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus on 5–20 aastat.

Varade väärtuse langus

Kliinikumi kontsern kui avaliku sektori üksus, kes rakendab Eesti Finantsaruandluse standardit, ei tee kaetava väärtuse teste ega kajasta varade väärtuse langust kaetavale väärtusele avaliku teenuse osutamiseks vajalike põhivarade puhul, kui vara väärtus ei langenud selle riknemise või muul põhjusel osaliselt või täielikult kasutusest eemaldamise tõttu.

Muudel juhtudel hinnatakse igal aruandekuupäeval piiramata kasutusega materiaalse põhivarade ja amortiseeritavate varade puhul vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist.

Selliste ajaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega. Väärtuse langusest tekkinud kulu kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane

väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada.

Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna. Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel aruandekuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata). Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta tulemiaruanDES põhivarade allahindluse kulude vähendamisena.

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kliinikumi kontsern kui rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustisena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses juhul, kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustise jääkväärtuse vähendamiseks (põhiosa tagasimakse). Finantskulu jaotub kogu rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustise jääkväärtuse suhtes sama.

Kapitalirendi tingimustel renditud vara amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaradega, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad rentniku poolt kantavad esmased otsekulud kajastatakse renditava vara soetusmaksumuse koosseisus.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tulemiaruanDES kuluna.

Kliinikumi kontsern kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt põhivaradega. Väljarenditavat vara amortiseeritakse lähtudes sama tüüpi varade osas rakendatavatest amortiseerimisühikuidest. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad, muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates aruandekuupäevast; või Kliinikumi kontsernil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata

rohkem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva. Laenukohustisi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul aruandekuupäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast aruandekuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustisi, mida laenuandjal oli õigus aruandekuupäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldistena kajastatakse bilansis tõenäolisi kohustisi, mis on avaldunud enne aruandekuupäeva toimunud sündmuste tagajärjel ning mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad.

Eraldiste kajastamisel bilansis lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajaliku summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt aruandekuupäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolle.

Juhul kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Muud võimalikud või eksisteerivad kohustised, mille realiseerumine ei ole tõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

Annetused ja toetused

Toetustena kajastatakse saadud vahendeid (saadud toetused), mille eest ei anta otseselt vastu kaupu ega teenuseid, ning antud vahendeid (antud, vahendatud toetused), mille eest ei saada otseselt vastu kaupu ega teenuseid. Toetuste kajastamisel lähtutakse avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse juhendis toodud põhimõtetest.

Toetused jaotatakse järgmisteks liikideks:

- sihtfinantseerimine – teatud projektipõhised sihtotstarbel saadud ja antud toetused, mille puhul määratakse selle eesmärk koos mõõdikutega eesmärgi täitmise jälgimiseks, ajakava ja rahaline eelarve ning toetuse andja nõuab saajalt detailset aruandlust raha kasutamise kohta ning raha ülejääk tuleb maksta andjale tagasi;
- tegevustoetused – antud ja saadud toetused, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest.

Sihtfinantseerimise liigid on:

- kodumaine sihtfinantseerimine;
- välismaine sihtfinantseerimine.

Kodumaine sihtfinantseerimine on residentidelt, sh teistelt avaliku sektori üksustelt saadud sihtfinantseerimine (välja arvatud nende kaudu vahendatud välismaine sihtfinantseerimine).

Välismaine sihtfinantseerimine on mitteresidentidelt, sealhulgas rahvusvahelistelt organisatsioonidelt, saadud sihtfinantseerimine.

Sihtfinantseerimist kajastatakse bilansis esmakordselt raha ülekandmisel või laekumisel

või sihtfinantseerimisega seotud nõuete, kohustiste, tulude ja kulude arvele võtmise kuupäeval. Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivarade soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk. Tegevustoetus kajastatakse tuluna raha laekumisel.

Kui toetuse andja või vahendaja annab toetust kulude lihtsustatud hüvitamisviiside alusel (standardiseeritud ühikuhinnad), ilma nende kohta kuludokumente nõudmata, kajastatakse sihtfinantseerimise tulu aruandeperioodil.

Sihtfinantseerimise kajastamisel eristatakse tegevuskulude ja põhivarade sihtfinantseerimist.

Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Põhivarade sihtfinantseerimise põhitingimuseks on, et Kliinikumi kontsern toetuse saajana peab ostma, ehitama või muul viisil soetama teatud põhivarad.

Sihtfinantseerimist põhivarade soetamiseks kajastatakse tuluna toetuse saamise tekkepõhisel momendil, st põhivarade soetamise perioodis. Sihtfinantseerimise arvel soetatud põhivarade soetusmaksumus kajastatakse vastavalt põhivaraobjekti kuuluvusele kas materiaalse või immateriaalse põhivarana.

Kui sihtfinantseerimisega seotud kulutused on tehtud või põhivara soetatud ja puudub sisuline toetuse laekumata jäämise risk, kuid toetus on veel laekumata, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna ja nõudena. Kui sihtfinantseerimine on küll laekunud, kuid selle arvel ei ole veel kulutusi tehtud või põhivarad soetatud, kajastatakse saadud vahendid ettemaksena bilansikirjel "Võlad ja ettemaksed" saadud ettemaksetena.

Mitterahalise sihtfinantseerimise korral eristatakse:

- sihtfinantseerimist kolme osapoollega seotud tehingus, kui toetuse andja või vahendaja kannab raha üle otse kaupade või teenuste tarnijale, kellelt Kliinikumi kontsern toetuse saajana kaupu või teenuseid saab;
- sihtfinantseerimist, mille korral toetuse andja annab Kliinikumi kontsernile toetuse saajana üle kaupu või teenuseid ning millega ei kaasne otseselt nende müük tarnija poolt.

Kui mitterahaline sihtfinantseerimine seisneb selles, et toetuse andja või vahendaja kannab raha otse toetuse saaja tarnijale, võetakse sihtfinantseerimine arvele toetuse andja või vahendaja teatise alusel nii, nagu see toimuks siis, kui raha liiguks läbi toetuse saaja tarnijale (välja arvatud pangakonto liikumise kajastamine, selle asemel sulgeb toetuse saaja maksepäeval võla tarnijale ja nõude toetuse andjale või vahendajale või saadud ettemakse toetuse andjalt või vahendajalt).

Mitterahalist sihtfinantseerimist kajastatakse saadud kaupade ja teenuste õiglasel väärtuses. Teiselt avaliku sektori üksuselt mitterahalise sihtfinantseerimisena saadud põhivarad kajastatakse õiglasel väärtuses või kui see ei ole teada, üleandja poolt näidatud jääkväärtuses. Kui selgub, et kõik toetuse saamise tingimused ei ole täidetud ning Kliinikumi kontsern toetuse vahendajana või saajana vastutab toetuse andja ees saajapoolsete lepingutingimuste täitmise ja raha sihipärase kasutamise eest, kajastatakse lepingu rikkumise selgumisel tagasinõue toetuse saaja vastu ja/või tagasimaksekohustis toetuse andja ees. Ühtlasi vähendatakse saadud toetuste tulu ja/või antud toetuste kulu. Sihtfinantseerimise kajastamisel eristatakse tulemiaruanes sihtfinantseerimist ja selle vahendamist. Sihtfinantseerimist nimetatakse vahendamiseks, kui see saadi edasifinantseerimiseks, mitte oma tegevuskulude katteks või varade soetuseks. Vahendamise korral võrdub vahendamiseks saadud toetuste tulu edasiantud toetuste kuluga.

Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtusel, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Kliinikumi kontserni põhitegevusega seotud tulude arvestuspõhimõtted on järgmised.

- Tervishoiuteenused

Tulu tervishoiuteenuste müügist kajastatakse lähtuvalt osutatava teenuse valmidusastmest bilansipäeval, eeldusel, et teenuse osutamist hõlmava tehingu lõpptulemust (s.o tehinguga seotud tulused ja kulused) on võimalik usaldusväärselt prognoosida ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Teenuse osutamisest saadavad tulud kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulud.

Kui teenuse osutamist hõlmava tehingu või projekti lõpptulemust ei ole võimalik usaldusväärselt prognoosida, kuid on tõenäoline, et Kliinikumi kontsern suudab katta vähemalt teenusega seotud kulud, on tulu kajastatud ainult tegelike lepingu täitmisega seotud kulude ulatuses. Juhul kui ei ole tõenäoline, et Kliinikumi kontsern suudab tagasi teenida vähemalt teenusega seotud kulud, tulu teenuse osutamisest ei kajastata. Kui on tõenäoline, et teenuse osutamisega kaasnevad kogukulud ületavad teenuse osutamisest saadava tulu, siis kajastatakse oodatav kahjum täies ulatuses kohe.

Aruandeaasta müügitulu korrigeeritakse vastavalt aruandekuupäeval lõpetamata haigusjuhtude jääkide muutusele võrrelduna eelmisel aruandekuupäeval lõpetamata haigusjuhtude jäägiga.

Juhtkonna hinnangu aluseks on ravijuhtude väljavõtte raviarvestusprogrammist. Kuna raviarvestusprogrammi piirangu tõttu on võimalik saada infot poolelioleva teenuse kohta ainult nende ravijuhtude kohta, mis on väljavõtte võtmise hetkeks lõpetatud, võetakse väljavõtte võimalikult hilise kuupäevaga. Tekkepõhine nõue lõpetamata haigusjuhtude eest on kajastatud kirjel ostjatelt laekumata arved lisas 4.

- Koolitusteenused

Ühekordse koolituse puhul kajastatakse tulu antud toimingute teostamise järel. Juhul kui koolitust osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, kajastatakse koolitusteenust tuluna lineaarselt lepingus ettenähtud koolitusperioodi jooksul.

- Ravimiuringuteenus

Tulu ravimiuringutest kajastatakse lähtudes teenuse valmidusastmest.

- Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse vara sisemist intressimäära kasutades, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Sellistel juhtudel arvestatakse intressitulu kassapõhiselt.

Seotud osapooled

Seotud osapooltena on käesolevas aruandes käsitletud:

- Kliinikumi kontserni sidusettevõtteid;
- mittetulundusühinguid, mis ei kuulu Kliinikumi konsolideerimisgruppi, kuid milles Kliinikumi kontsern omab olulist mõju;
- sihtasutusi, mille üks asutajatest on Kliinikumi kontsern;
- Tartu Ülikooli Kliinikumi tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmeid, allkirjastamisõigust omavaid isikuid, ning nende valitseva või olulise mõju all olevaid sihtasutusi, mittetulundusühinguid ja äriühinguid;
- Tartu Ülikooli Kliinikumi tütarettevõtjate juhatuse liikmeid ning nende valitseva või olulise mõju all olevaid sihtasutusi, mittetulundusühinguid ja äriühinguid;
- Tartu Ülikooli Kliinikumi tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete ja tütarettevõtjate juhatuse liikmete pereliikmeid, kelleks loetakse abikaasa, elukaaslane ja laps, ning nende valitseva või olulise mõju all olevaid sihtasutusi, mittetulundusühinguid ja äriühinguid.

Alates 1. jaanuarist 2015 algavate aruandeperioodide kohta koostatavates raamatupidamise aastaaruannetes avalikustatakse informatsioon vaid nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või aruandekohustuslase sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele. Mitteturutingimustel, õigusaktidele või aruandekohustuslase sisedokumentide üldistele nõuetele mittevastavaid tehinguid 2021. ja 2022. aastal ei olnud.

Lisa 2. Raha

	31.12.2022	31.12.2021
Sularaha kassas	59 888	38 450
Arvelduskontod	35 061 526	34 151 355
Raha ja raha ekvivalendid kokku	35 121 414	34 189 805

2022.a. oli pangaintressitulu kokku 7 165 eurot, üleöödeposiidi intrssimäär oli 0,01 %.

2021.a. oli pangaintressitulu kokku 3 886 eurot, üleöödeposiidi intrssimäär oli 0,01 %.

Vabu rahalisi vahendeid deponeeritakse tähtajaliselt 1-3 kuud ja igapäevaselt üleöödeposiiti.

Täiendavalt vaata intressitulude kohta lisa 27.

Lisa 3. Nõuded ja ettemaksed

	Jaotus ülejäänud tähtaja järgi				Lisa
	31.12.2022	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	26 307 909	26 307 909	0	0	4
Ostjatelt laekumata arved	27 019 259	27 019 259	0	0	
Ebatöenäoliselt laekuvad arved	-711 350	-711 350	0	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	225 458	225 458	0	0	6
Muud nõuded	5 029 050	5 029 050	0	0	10
Ettemaksed	1 125 356	958 221	167 135	0	
Tulevaste perioodide kulud	1 125 356	958 221	167 135	0	
Nõuded ja ettemaksed kokku	32 687 773	32 520 638	167 135	0	

	Jaotus ülejäänud tähtaja järgi				Lisa
	31.12.2021	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	25 942 233	25 942 233	0	0	4
Ostjatelt laekumata arved	26 082 986	26 082 986	0	0	
Ebatöenäoliselt laekuvad arved	-140 753	-140 753	0	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	77 013	77 013	0	0	6
Muud nõuded	21 278 753	21 278 753	0	0	10
Ettemaksed	1 063 622	930 581	133 041	0	
Tulevaste perioodide kulud	1 063 622	930 581	133 041	0	
Nõuded ja ettemaksed kokku	48 361 621	48 228 580	133 041	0	

Lisa 4. Nõuded ostjate vastu

	31.12.2022	31.12.2021
Ostjatelt laekumata arved	27 019 259	26 082 986
Ostjatelt laekumata arved	22 264 723	21 385 233
Tekkepõhine nõue lõpetamata haigusjuhtude eest	4 754 536	4 697 753
Ebatöenäoliselt laekuvad arved	-711 350	-140 753
Kokku nõuded ostjate vastu	26 307 909	25 942 233

Ebatöenäoliselt laekuvad arved	2022	2021
Ebatöenäoliselt laekuvad arved perioodi alguses	-140 754	-125 206
Laekunud ebatöenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	11 240	11 161
Ebatöenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	-589 243	-37 551
Lootusetuks tunnistatud nõuded	7 407	10 843
Ebatöenäoliselt laekuvad arved perioodi lõpus	-711 350	-140 753

Lisa 5. Varud

	31.12.2022	31.12.2021
Tooraine ja materjal	8 552 085	6 070 551
Tooraine ja materjal	7 604 864	5 673 945
Tervishoiu hädaolukorra meditsiiniliste materjalide varud	947 221	396 606
Müügiks ostetud kaubad	54 577	52 193
Ettemaksed varude eest	8 767	0
Kokku varud	8 615 429	6 122 744

Seisuga 31.12.2022 on tooraine ja materjalide varude hulgas ravimeid, sidumisvahendeid ja muud meditsiinilist materjali summas **6 993 624 eurot** (seisuga 31.12.2021 summas 5 277 792 eurot), tervishoiu hädaolukorra meditsiiniliste materjalide varu summas 947 221 eurot (seisuga 31.12.2021 summas 396 606 eurot).

Seisuga 31.12.2022 koosnevad ülejäänud tooraine ja materjalivarud summas 611 240 eurot toiduainete varudest ja muude majandusmaterjalide varudest (seisuga 31.12.2021 summas 396 153 eurot).

Kliinikumi käes on vastutaval hoiul tervishoiualase hädaolukorra ravimi varu summas 609 417 eurot (seisuga 31.12.2021 summas 567 729 eurot) ja Tervise Arengu Instituudi tuberkuloosiravimite varu summas 398 101 eurot (seisuga 31.12.2021 summas 174 945 eurot).

Lisa 6. Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

	31.12.2022		31.12.2021		Lisa
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg	
Käibemaks	0	115 086	0	120 938	
Üksikisiku tulumaks	0	2 730 420	0	2 596 469	
Erisoodustuse tulumaks	0	36 059	0	20 040	
Sotsiaalmaks	0	4 788 355	0	4 541 987	
Kohustuslik kogumispension	0	182 583	0	182 664	
Töötuskindlustusmaksed	0	325 065	0	312 059	
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad	0	8 533	0	12 571	
Ettemaksukonto jääk	225 457	0	77 013	0	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	225 457	8 186 101	77 013	7 786 728	3,17

Lisa 7. Investeeringud sidusettevõtjatesse

Kliinikumi poolt asutatud sihtasutused:

1. Sihtasutus Ida-Viru Keskhaigla
2. Sihtasutus Eesti Agrenska Fond
3. Sihtasutus Eesti Tervishoiu Pildipank
4. Bengt Björksten Fond

Kõik Kliinikumi poolt asutatud sihtasutused asuvad Eestis.

Kliinikum omab olulist mõju (üldjuhul 20–50% hääleõigust):

1. SA Bengt Björksten Fond (67% hääleõigust), põhitegevusala – edendada ja toetada teaduslikke uuringuid ning anda välja stipendiume, mis on seotud laste allergia või laste mikrobioloogilise ökoloogia uuringute teostamisega. Kliinikumil puudub fondi üle valitsev mõju;
2. SA Ida-Viru Keskhaigla (50% hääleõigust), põhitegevusala – kõrgetasemelise arstiabi andmine ning meditsiini- ja tervishoiualane arendustöö Ida-Viru tervishoiupiirkonnas;
3. SA Eesti Agrenska Fond (33% hääleõigust); põhitegevusala – haiguse või trauma tõttu puude omandanud lastele ja nende vanematele ning lähedastele vajaliku elukvaliteedi tagamine;
4. SA Eesti Tervishoiu Pildipank (50% osalust), põhitegevusala – tervishoiuteenuste osutamisel vajalike diagnostiliste piltide arhiveerimine ja kuvamine.

Kuna Kliinikum omab eespoolnimetatud sihtasutustes olulist mõju, osalust bilansis ei ole kajastatud (sissemaksed sihtkapitali on kajastatud antud toetuse kuluna).

Lisa 8. Tütarettevõtjate aktsiad ja osad

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon				Osaluse määr %	
Registrikood	Nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	31.12.2022	31.12.2021
90007141	SA Tartu Kiirabi	Eesti	kiirabiteenuse osutamine	100	100
10833853	AS Lõuna-Eesti Haigla	Eesti	tervishoiuteenuse osutamine	51	51
11285842	OÜ Pesuring*	Eesti	pesu pesemine	51	51
11005420	OÜ Metsakohvik*	Eesti	toitlustamine	51	51
10351752	AS Valga Haigla	Eesti	tervishoiuteenuse osutamine	51	51
10050157	AS Põlva Haigla	Eesti	tervishoiuteenuse osutamine	51	51

*osaluse mõju läbi tütarühingu

Omandatud osalused	Omandatud osaluse määr %	Omandamise kuupäev	Omandatud osaluse soetusmaksumus
Tütarettevõtja nimetus			
AS Lõuna-Eesti Haigla	51	28.02.2014	2 024 950
SA Tartu Kiirabi	100	28.05.2001	810 453
AS Valga Haigla	51	20.12.2016	1 027 790
AS Põlva Haigla	51	10.01.2018	808 681
Kokku			4 671 874

Lisa 9. Pikaajalised finantsinvesteeringud

Pikaajalised finantsinvesteeringud	31.12.2022	31.12.2021
Aktsiad ja osad	1 981	1 981
Kokku pikaajalised finantsinvesteeringud	1 981	1 981

Kliinikum omab 3100 AS-i Tervisetehnoloogiate Arenduskeskus (endine AS Reproduktiiv-mediitsiini ja -bioloogia Arenduskeskus) aktsiat.

Pikaajaline finantsinvesteering on kajastatud soetusmaksumuses.

Lisa 10. Muud nõuded

	31.12.2022	31.12.2021	Lisa
Viitlaekumised	124 654	161 657	
Saamata sihtfinantseerimine	3 904 396	1 617 096	21
Lühiajaline deposiit	1 000 000	19 500 000	
Kokku	5 029 050	21 278 753	

Lühiajalise deposiidi intressimäär on 1 % aastas ja tähtaeg juuni 2023.

Lisa 11. Kinnisvarainvesteeringud

	Maa	Ehitised	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2020	9 095	2 523 190	2 532 285
Akumuleeritud kulum	0	-285 429	-285 429
Jääkmaksumus 31.12.2020	9 095	2 237 761	2 246 856
Amortisatsioonikulu	0	-68 982	-68 982
Soetusmaksumus 31.12.2021	9 095	2 523 190	2 532 285
Akumuleeritud kulum	0	-354 411	-354 411
Jääkmaksumus 31.12.2021	9 095	2 237 761	2 177 874
Amortisatsioonikulu	0	-68 981	-68 981
Soetusmaksumus 31.12.2022	9 095	2 523 190	2 532 285
Akumuleeritud kulum	0	-423 392	-423 392
Jääkmaksumus 31.12.2022	9 095	2 099 798	2 108 893

	2022	2021
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu	119 307	111 712
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud	67 770	64 769

Lisa 12. Materiaalsed põhivarad

Põhivara rühm	Maa	Ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed			Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata projektid ja ettemaksed		Kokku
			Arvutid ja arvuti-süsteemid	Muud masinad ja seadmed	Masinad ja seadmed kokku		Lõpetamata projektid	Ettemaksed	
Saldo 31.12.2021									
Soetusmaksumus	1 531 285	176 806 065	3 478 717	89 641 830	98 077 493	2 421 245	24 758 421	1 026 683	304 621 192
Arvestatud kulum	0	-83 680 463	-2 932 162	-61 968 888	-67 997 098	-1 603 853	0	0	-153 281 414
Jääkmaksumus	1 531 285	93 125 602	546 555	27 672 942	30 080 395	817 392	24 758 421	1 026 683	151 339 778
2022 a. toimunud muutused									
Ostud ja parendused	0	176 729	178 825	7 907 662	8 192 812	56 347	33 000 821	983 900	42 410 609
Tasuta saadud	0	0	0	92 232	92 232	0	0	0	92 232
Amortisatsioonikulu	0	-6 044 283	-154 768	-6 251 666	-6 817 607	-169 845	0	0	-13 031 735
Mahakandmised (jääkmaksumuses)	0	-150 452	-181 827	-2 117 523	-2 299 350	-127 161	0	0	-2 576 963
Müügid (jääkmaksumuses)	0	0	0	-12 921	-12 921	0	0	0	-12 921
Ümberliigitamised	0	1 496 126	0	550 901	550 901	9 011	-1 020 343	-1 035 695	0
Saldo 31.12.2022									
Soetusmaksumus	1 531 285	177 793 817	2 940 083	85 267 812	93 172 249	1 848 914	56 738 899	974 888	332 060 052
Arvestatud kulum	0	-89 190 095	-2 551 298	-57 426 185	-63 385 787	-1 263 170	0	0	-153 839 052
Jääkmaksumus	1 531 285	88 603 722	388 785	27 841 627	29 786 462	585 744	56 738 899	974 888	178 221 000

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinna	2022	2021
Masinad ja seadmed	11 125	98 654
Transpordivahendid	1 125	83 279
Muud masinad ja seadmed	10 000	15 375

Lisa 13. Immateriaalsed põhivarad

	Tarkvara	Serverite litsentsid	Lõpetamata projektid ja ettemaksud	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2021				
Soetusmaksumus	15 708 962	227 090	77 250	16 013 302
Akumuleeritud kulum	-8 339 050	-183 908	0	-8 522 958
Jääkmaksumus	7 369 912	43 182	77 250	7 490 344
2022. a. toimunud muutused				
Ostud ja parendused	1 994 311	0	75 051	2 069 362
Amortisatsioonikulu	-1 096 995	-17 704	0	-1 114 699
Allahindlused väärtuse languse tõttu	-9 283	0	0	-9 283
Ümberklassifitseerimine ettemaksetest	25 910	0	-25 910	0
Saldo seisuga 31.12.2021				
Soetusmaksumus	17 471 709	221 007	126 391	17 819 107
Akumuleeritud kulum	-9 187 854	-195 529	0	-9 383 383
Jääkmaksumus	8 283 855	25 478	126 391	8 435 724

Lisa 14. Kapitalirendi kohustised

	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi				Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpp-tähtaeg
	31.12.2022	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Masinad ja seadmed	191 790	49 980	141 810	0	0,86%+6 kuu Euribor	EUR	2026
Masinad ja seadmed	86 911	54 680	32 231	0	1,3%+6 kuu Euribor	EUR	2024
Masinad ja seadmed	17 132	17 132	0	0	3,5%	EUR	2023
Masinad ja seadmed	5 994	5 994	0	00	1,95%+6 kuu Euribor	EUR	2023
Masinad ja seadmed	169 464	23 709	145 755	0	2%	EUR	2026
Masinad ja seadmed	15 790	1 812	9 060	4 918	3,5%	EUR	2030
Masinad ja seadmed	232 234	66 352	165 882	0	3,5%	EUR	2026
Transpordivahendid	102 304	37 666	64 638	0	2%	EUR	2025
Kokku	821 619	257 325	559 376	4 918			

	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi				Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpp-tähtaeg
	31.12.2021	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Masinad ja seadmed	241 770	49 980	1191 790	0	0,86%+6 kuu Euribor	EUR	2026
Masinad ja seadmed	140 875	53 965	86 910	0	1,3%+6 kuu Euribor	EUR	2024
Masinad ja seadmed	27 887	10 563	17 324	0	3,5%	EUR	2023
Masinad ja seadmed	29 677	23 683	5 994	0	1,95%+6 kuu Euribor	EUR	2023
Masinad ja seadmed	164 722	17 551	147 171	0	2%	EUR	2026
Masinad ja seadmed	28 069	5 776	22 293	0	2%	EUR	2026
Transpordivahendid	5 795	5 795	0	0	0,86%+6 kuu Euribor	EUR	2022
Transpordivahendid	1 890	1 890	0	0	1,25%+6 kuu Euribor	EUR	2022
Transpordivahendid	139 155	36 851	102 304	0	2%	EUR	2025
Kokku	779 840	206 054	573 786	0			

Renditud vara bilansiline jääkmaksumus	31.12.2022	31.12.2021
Masinad ja seadmed	1 082 534	933 905
Muud varad	92 372	143 128
Kokku	1 174 906	1 077 033

Lisa 15. Kasutusrent

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	2022	2021
Kasutusrenditulu	1 067 463	968 504
Järgmiste perioodide renditulu mittekatevatest lepingutest	31.12.2022	31.12.2021
12 kuu jooksul	1 046 455	974 392
Rendile antud varade bilansiline jääkmaksumus		
Kinnisvarainvesteeringud	2 082 786	2 150 558
Muud varad	3 930 986	4 034 701
Kokku	6 013 772	6 185 259

Toodud andmed sisaldavad nii kinnisvarainvesteeringute kui ka materiaalse põhivara renditulu. Rendile antud muude varade puhul kajastatakse hoonete jääkmaksumusi, mida osaliselt kasutatakse Kliinikumi poolt ning osaliselt on välja renditud kasutusrendi tingimustel. Jääkväärtuse esitamisel on arvestatud väljarenditud pindade proportsiooni üldpindadesse.

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2022	2021
Kasutusrendikulu	1 239 345	1 155 742
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatevatest lepingutest	31.12.2022	31.12.2021
12 kuu jooksul	726 101	568 453
1-5 aastat	520 381	388 000

Kliinikum on kasutusrendile võtnud ruume, tööriistu, seadmeid ja sõiduaautosid.

Olulised rendilepingutega kaasnevad tingimused puuduvad.

Lisa 16. Laenukohustised

Pikaajalised laenud	Saldo 31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alus- valuuta	Tagasimakse tähtaeg	Lisa
		12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Laen 1 SEB	4 564 400	1 141 200	3 423 200	0	0,299% +6 kuu euribor	EUR	2026	
Laen 2 Nordic Investment Bank	5 000 000	285 714	1 142 856	3 571 430	0,37% +6 kuu euribor	EUR	2040	
Laen 3 Nordic Investment Bank	12 368 965	1 455 172	5 820 688	5 093 105	1,3%+ 6 kuu euribor	EUR	2031	
Laen 4 SEB	618 535	90 518	528 017	0	1,5%+ 6 kuu euribor	EUR	2024	
Pangalaenu kokku	22 551 900	2 972 604	10 914 761	8 664 535				
Kapitalirendi kohustised	821 619	257 325	559 376	4 918	0-2,19% + 6 kuu euribor	EUR		14
Laenukohustised kokku	23 373 519	3 229 929	11 474 137	8 669 453				
Pikaajalised laenud	Saldo 31.12.2021	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alus- valuuta	Tagasimakse tähtaeg	Lisa
		12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Laen 1 SEB	5 705 600	1 141 200	4 564 400	0	0,299% +6 kuu euribor	EUR	2026	
Laen 3 Nordic Investment Bank	13 824 138	1 455 172	5 820 688	6 548 278	1,3%+ 6 kuu euribor	EUR	2031	
Laen 4 SEB	709 052	90 517	618 535	0	1,5%+ 6 kuu euribor	EUR	2024	
Pangalaenu kokku	20 238 790	2 686 889	11 003 623	6 548 278				
Kapitalirendi kohustised	779 840	206 054	573 786	0	0-2,19% + 6 kuu euribor	EUR		14
Laenukohustised kokku	21 018 630	2 892 943	11 577 409	6 548 278				

Pangalaenu laenulepingud sisaldavad muuhulgas teatud tingimusi (loan covenants) suhtarvude osas, millele kontserni finantsnäitajad peavad vastama. Vastasel korral võib olla pangal õigus laen koheselt tagasi nõuda. Seisuga 31.12.2022 vastasid Kliinikumi kontserni finantsnäitajad kõikidele laenulepingu tingimustele.

Lisa 17. Võlad ja ettemaksud

	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi				Lisa
	31.12.2022	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	16 734 446	16 734 446	0	0	18
Võlad töövõtjatele	17 573 581	17 573 581	0	0	19
Maksuvõlad	8 186 101	8 186 101	0	0	6
Muud võlad	14 310 455	9 668 485	4 457 554	184 416	
Muud viitvõlad	4 532 509	4 532 509	0	0	
Eraldised	9 683 614	5 041 644	4 457 554	184 416	20
Intressivõlad	94 332	94 332	0	0	
Saadud ettemaksud	4 297 291	4 297 291	0	0	
Tulevaste perioodide tulud	4 286 685	4 286 685	0	0	
Muud saadud ettemaksud	10 606	10 606	0	0	
Kokku võlad ja ettemaksud	61 101 874	56 459 904	4 457 554	184 416	

	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi				Lisa
	31.12.2021	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	12 809 264	12 809 264	0	0	18
Võlad töövõtjatele	16 661 294	16 661 294	0	0	19
Maksuvõlad	7 786 728	7 786 728	0	0	6
Muud võlad	13 697 155	9 411 280	4 114 652	171 223	
Muud viitvõlad	4 282 253	4 282 253	0	0	
Eraldised	9 379 556	5 093 681	4 114 652	171 223	20
Intressivõlad	35 346	35 346	0	0	
Saadud ettemaksud	4 304 389	4 304 389	0	0	
Tulevaste perioodide tulud	4 295 281	4 295 281	0	0	
Muud saadud ettemaksud	9 108	9 108	0	0	
Kokku võlad ja ettemaksud	55 258 830	50 972 955	4 114 652	171 223	

Muude viitvõlgade all on kajastatud tekkepõhine sotsiaal- ja töötuskindlustusmaks.

Lisa 18. Võlad tarnijatele

Võlad tarnijatele	31.12.2022	31.12.2021
Võlad tarnijatele kaupade ja teenuste eest	13 127 444	10 327 929
Võlad tarnijatele materiaalsete põhivarade eest	3 607 002	2 481 335
Kokku võlad tarnijatele	16 734 446	12 809 264

Lisa 19. Võlad töövõtjatele

	31.12.2022	31.12.2021
Töötasude kohustis	10 726 448	10 098 442
Puhkusetasude kohustis	3 904 992	3 816 532
Kinnipeetud üksikisiku tulumaks	2 503 246	2 343 024
Kinnipeetud kogumispensionimakse	167 357	166 521
Kinnipeetud töötuskindlustusmaks	196 600	185 674
Muud kinnipidamised töötasudest	74 938	51 101
Kokku võlad töövõtjatele	17 573 581	16 661 294

Lisa 20. Eraldised

	31.12.2021	Moodustamine	Ümberklassi- fitseerimine	Kasutamine	Diskonteerimine	31.12.2022
Eraldised kokku	9 379 556	464 635	0	-103 861	-56 716	9 683 614
Lühiajalised eraldised	5 093 681	32 159	19 665	-103 861	0	5 041 644
Pikaajalised eraldised	4 285 875	432 476	-19 665	0	-56 716	4 641 970
	31.12.2020	Moodustamine	Ümberklassi- fitseerimine	Kasutamine	Diskonteerimine	31.12.2021
Eraldised kokku	5 988 951	3 489 901	0	-39 351	-59 945	9 379 556
Lühiajalised eraldised	1 740 698	3 377 602	14 732	-39 351	0	5 093 681
Pikaajalised eraldised	4 248 253	112 299	-14 732	0	-59 945	4 285 875

Eraldistena kajastatakse bilansis tõenäolisi kohustisi, mis on avaldunud enne aruande kuupäeva toimunud sündmuste tagajärjel ning mille realiseerumise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldistena on kajastatud eraldised kohtuvaidluste suhtes, kutsehaigushüvitised ning juhatuse tulemustasud ja lahkumishüvitused.

Kutsehaigushüvitiste eraldise arvutamisel on kasutatud Eesti Statistikaameti poolt avaldatud keskmise eluea näitajaid ja kutsehaigushüvitise määratud makseid. Pikaajalise eraldise diskonteerimisel on kasutatud sisemist intressimäära 4%.

Lisa 21. Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

	31.12.2021		Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine			31.12.2022	
	Nõuded	Kohustised	Laekunud	Kajastatud tulemiaruandes	Kajastatud tulemiaruandes	Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks							
EV Sotsiaalministeerium	1 576 763	0	11 765 962	0	13 926 742	3 737 543	0
TÜ Kliinikumi Lastefond	0	0	0	92 232	92 232	0	0
Kokku	1 576 763	0	11 765 962	92 232	14 018 974	3 737 543	0
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
EV Välisministeerium	0	61 149	-68 533	0	-7 384	0	0
EV Sotsiaalministeerium	13 500	0	13 500	0	5 400	5 400	0
ABBVIE Biopharmaceuticals BMBH Eesti	0	3 562	0	0	0	0	3 562
Eesti Töötukassa	1 505	0	30 204	0	30 130	1 431	0
Protobios OÜ	0	9 127	-9 000	0	127	0	0
University Medical Centre Utrecht	0	38 573	0	0	13 862	0	24 711
TÜ Kliinikumi Lastefond	0	0	0	41 027	41 027	0	0
Tõrva Vallavalitsus	0	0	19 295	0	19 295	0	0
Johannes Mihkelsoni Keskus	0	0	155	0	309	154	0
Tallinna Teaduspark Tehnopol SA	0	0	0	0	195	195	0
European Cancer Organisation	0	0	2 696	0	0	0	2 696
Lapse Heaolu Arengukeskus	0	0	0	0	2 946	2 946	0
Eesti Haigekassa	19 002	0	62 128	0	96 647	53 521	0
EIT Health e.V.	3 460	0	40 423	0	136 493	99 530	0
EV Kaitseministeerium	0	4 090	7 900	0	11 990	0	0
EV Haridus- ja Teadusministeerium	0	370	13 261	0	14 158	527	0
University of Twente		166 327	0	0	169 476	3 149	0
Riga Stradiņš University	0	638	2 442	0	3 080	0	0
Archimedes SA	0	14 695	0	0	0	0	14 695
Tartu Ülikool	2 866	0	0	0	-2 866	0	0
Unoversity of Tampere	0	130 941	0	0	85 576	0	45 365
Eesti Olümpiakomitee	0	412	0	0	0	0	412
Kokku	40 333	429 884	114 471	41 027	620 461	166 853	91 441
Kõik kokku	1 617 096	429 884	11 880 433	133 259	14 639 435	3 904 396	91 441

	Nõuded		Kohustised		Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine		Kajastatud tulemiaruandes	
	Nõuded	Kohustised	Laekunud	Kajastatud tulemiaruandes	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks								
EV Sotsiaalministeerium	1 386 978	0	7 637 364	0	7 827 149	1 576 763	0	
Riigi Infosüsteemide Amet	0	0	30 498	0	30 498	0	0	
Eesti Vähihaigete Laste Vanemate Liit	0	0	109 707	0	109 707	0	0	
TÜ Kliinikumi Lastefond	0	0	133 865	15 201	149 066	0	0	
Kokku	1 386 978	0	7 911 434	15 201	8 116 420	1 576 763	0	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
EV Välisministeerium	0	61 149	0	0	0	0	61 149	
EV Sotsiaalministeerium	0	0	13 760	0	27 260	13 500		
ABBVIE Biopharmaceuticals BMBH Eesti	0	3 802	0	0	240	0	3 562	
Eesti Töötukassa	689	0	11 497	0	12 313	1 505	0	
Protobios OÜ	0	9 127	0	0	0	0	9 127	
University Medical Centre Utrecht	0	21 358	24 920	0	7 705	0	38 573	
TÜ Kliinikumi Lastefond	0	0	0	13 123	13 123	0	0	
Eraisik	0	0	0	7 500	7 500	0	0	
SA Sünnitusmajade Fond	0	0	0	3 209	3 209	0	0	
Terviseamet	0	0	173 520	0	173 520	0	0	
Eesti Haigekassa	0	0	18 776	0	37 778	19 002	0	
EIT Health e.V.	0	0	3 000	0	6 460	3 460	0	
EV Kaitseministeerium	0	0	10 000	0	5 910	0	4 090	
EV Haridus- ja Teadusministeerium	0	0	814	0	444	0	370	
University of Twente	0	0	169 161	0	2 834	0	166 327	
Keskonna- investeringute Keskus	0	0	9 500	0	9 500	0	0	
Riga Stradiņš University	0	707	10 608	0	10 677	0	638	
Archimedes SA	0	14 695	0	0	0	0	14 695	
Tartu Ülikool	95 548	0	140 443	0	47 761	2 866	0	
Unoversity of Tampere	0	129 826	66 253	0	65 138	0	130 941	
Eesti Olümpiakomitee		412	0	0	0	0	412	
Kokku	96 237	241 076	652 252	23 832	431 372	40 333	429 884	
Kõik kokku	1 483 215	241 076	8 563 686	39 033	8 547 792	1 617 096	429 884	

Põhivarade sihtfinantseerimiseks saadud vahendeid on kasutatud meditsiinilinnaku kolmanda etapi ehituseks ja meditsiiniaparatuuri soetamiseks.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise vahendeid on kasutatud grandiprojektide toetuseks ja rahvusvahelistes uuringutes osalemiseks.

Lisa 22. Tulud majandustegevusest

	2022	2021
Tervishoiuteenuste müük haigekassale	270 460 149	253 659 927
Bilansipäevaks lõpetamata haigusjuhtude mõju	56 783	82 316
Tervishoiuteenuste müük teistele asutustele	14 409 355	12 568 692
Kiirabi teenuse osutamine	21 852 055	20 389 844
Tervishoiuga seotud kauba ja mittemeditsiiniliste teenuste müük	11 176 439	11 127 644
Tervishoiuteenuste müük elanikkonnale	8 433 211	7 740 263
Kokku	326 387 992	305 568 686

Lisa 23. Muud tulud

	2022	2021	Lisa
Kasum materiaalse pölvade müügist	-1 795	86 299	
Rendi- ja üüritulud	1 067 463	968 503	15
Julgeolekuvaru uuendamise ja hoidmise tulud	316 905	235 324	
Kingina saadud raha	78 528	10 871	
Toitlustamisteenuse tulud	1 410 349	1 160 854	
Muude teenuste müügitulud	1 234 105	851 238	
Transportteenuse tulud	1 628	1 949	
Tegevustoetused riigieelarvest	954 372	1 012 072	
Tegevustoetused omavalitsustelt	5 270	30 295	
Tegevustoetused muudelt asutustelt	159 591	83 496	
Trahvid ja viivised	43 207	51 512	
Muud tulud	3 952	80 332	
Muud äritulud kokku	5 273 575	4 572 745	

Lisa 24. Mitmesugused tegevuskulud

	2022	2021
Üür ja rent	558 795	499 862
Energia	8 563 452	4 207 970
Elektrienergia	6 481 036	2 454 637
Soojusenergia	2 082 416	1 753 333
Kinnistute, hoonete ja ruumide remondikulud	327 427	457 745
Kinnistute, hoonete ja ruumide ülalpidamise kulud	3 110 102	3 348 200
Ravimid	28 014 366	27 888 686
Meditsiinilised materjalid	40 738 853	39 508 397
Tervishoiuteenuste ostukulud	3 048 909	3 002 590
Mitmesugused bürookulud	947 846	922 752
Koolituste ja töölahtetuste kulud	1 633 850	704 140
Pölvade ja kuluinventari remont ja hooldus	2 858 339	2 615 336
Transport ja sõidukite ülalpidamise kulud	1 682 058	1 432 608
Toitlustamine ja toiduained	2 186 124	1 841 580
Infotehnoloogiakulud	2 412 626	2 152 850
Inventar, ameti-eririietus	281 231	599 640
Kaubad müügiks	1 425 887	1 629 598
Uurimis- ja arendustööd	6 956	3 218 142
Muude teenuste ostukulud	1 903 273	1 446 364
Kokku mitmesugused tegevuskulud	99 700 094	95 476 460

Lisa 25. Tööjõukulud

	2022	2021
Palgakulu	149 400 710	140 306 128
Sotsiaalmaksud	49 052 791	46 041 742
Kokku tööjõukulud	198 453 501	186 347 870
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	5 408	5 361

Lisa 26. Muud kulud

	2022	2021
Ühingute ja liitude liikmemaksud	57 528	64 844
Antud sihtfinantseerimine	33 048	154 210
Kulu ebatöenäoliselt laekuvatest nõuetest	577 461	26 391
Kahjutasud	476 423	404 872
Sisendkäibemaksukulud	22 362 003	17 627 699
Muud	29 322	25 023
Kokku	23 535 785	18 303 039

Lisa 27. Muud finantstulud ja -kulud

	2022	2021
Intressitulud		
Intressitulu hoiustelt	7 165	129 275
Muud intressitulud	59 762	62 971
Finantstulud kokku	66 927	192 246
Intressikulu laenudelt	-213 234	-167 282
Intressikulu kapitalirendilt	-11 796	-12 271
Intressikulu muudelt kohustustelt	-3 281	-2 924
Finantskulud kokku	-228 311	-182 477

Lisa 28. Seotud osapooled

Aruandekohustuslase emaettevõtja nimetus: **Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum**

Riik, kus aruandekohustuslase emaettevõtja on registreeritud: **Eesti Vabariik**

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga	31.12.2022	31.12.2021
Juriidilisest isikust liikmete arv	3	3

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2022	2021
Arvestatud tasu	1 157 174	861 101
Sõiduautode renditasu ja isikliku sõiduvahendi hüvitis	20 844	18 827

Raamatupidamise aastaaruandes avalikustatakse tegevjuhtkonnale arvestatud tasud ja olulised soodustused. Muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas avalikustatakse lähtudes avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendile informatsioon nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või kontserni sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele. Tehingutes seotud osapooltega ei ole juhtkonna hinnangul kasutatud turuhindadest erinevaid hindu.

Juhatuse liikmetega teenistuslepingu ennetähtaegsel lõpetamisel kaasneks sõltuvalt aruande kuupäeval kehtinud lepingutele lahkumishüvitise maksmine Kliinikumile 126 000 eurot (3 kuutasu ulatuses) ja Lõuna-Eesti Haiglale summas 33 000 eurot (6 kuutasu ulatuses). Valga Haigla ja Põlva Haigla juhatuse liikmetele lahkumishüvitist ei maksta. Kuni 31.12.2022 kehtinud Tartu kiirabi juhatuse liikmete lepingute alusel on hüvitised välja makstud.

Lisa 29. Kriisidest tingitud mõju tegevusele

Kuigi 2022. aastal seoses vaksineerimisega COVID-19-sse haigestumine Eestis langes ja haiglaravi vajadus vähenes, mõjutas see haigla töökorraldust ja muude haigustega patsientide ravivõimalusi statsionaaris.

2022. aasta esimesel kolmel kuul, kui COVID-19 haigete arv moodustas kuni 20% kõikidest statsionaari aktiivravi haigetest, oli tavapärase ravitöö ja muude haigustega patsientide ravi haiglas piiratud Kevadest, kui COVID-19 haigete arv langes, jäädes 5%-ni, taastus tavatöörütm ja kus võimalik, töötati suurema intensiivsusega. Aasta lõpu kuudel COVID-19 haigete osakaal kasvas taas, kuid seekord olid need perioodid lühemad ja antud haigete osakaal aktiivravis kuni 12%. Igapäeva osaks on saanud haigla pidev valmisolek COVID-19 patsientide hospitaliseerimiseks.

2022. aastal valmistusime jätkuvalt kriisideks ja eriolukordadeks. Suurendasime varusid, viisime läbi õppuseid hulgikannatanutega ning kaardistasime ning tugevdasime kriitilisi tugifunktsioone, näiteks elektrivarustust ja toiduvarusid. 2023. aastasse oleme planeerinud mitmed investeeringud ja õppused kriisivalmisoleku ja toimekindluse parandamiseks.

Lisa 30. Bilansiväline vara

Kuludesse on kantud soetusmaksumuses:	31.12.2022	31.12.2021
Väheolulise maksumusega väikevara kokku:	1 468 368	1 827 794
sh meditsiiniline väikevara	925 261	1 221 606
sh infotehnoloogiline väikevara	280 932	284 098
sh muu mittemeditsiiniline väikevara	262 175	322 090

Kliinikumi kasutuses on meditsiinilist aparatuuri tasuta kasutamise lepingute ja hoiulepingute alusel kokku summas	31.12.2022	31.12.2021
	253 187	253 187

Lisa 31. SA Tartu Ülikooli Kliinikumi bilanss

	31.12.2022	31.12.2021
VARAD		
Käibevarad		
Raha	25 948 723	24 173 018
Nõuded ja ettemaksud	25 573 041	42 479 204
Varud	7 906 996	5 314 510
Käibevarad kokku	59 428 760	71 966 732
Põhivarad		
Finantsinvesteeringud	4 673 854	4 673 854
Nõuded ja ettemaksud	141 683	96 091
Kinnisvarainvesteeringud	26 107	27 316
Materiaalsed põhivarad	163 536 766	138 123 267
Immateriaalsed põhivarad	8 407 646	7 446 670
Põhivarad kokku	176 786 056	150 367 198
VARAD KOKKU	236 214 816	222 333 930
KOHUSTISED JA NETOVARA		
Lühiajalised kohustised		
Laenukohustised	2 882 087	2 596 372
Võlad ja ettemaksud	43 703 923	39 169 590
Eraldised	5 034 226	5 086 626
Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	91 441	429 884
Lühiajalised kohustised kokku	51 711 677	47 282 472
Pikaajalised kohustised		
Laenukohustised	19 051 279	16 933 365
Eraldised	4 576 316	4 223 140
Pikaajalised kohustised kokku	23 627 595	21 156 505
KOHUSTISED KOKKU	75 339 272	68 438 977
Netovara		
Sihtkapital	33 773 392	33 773 392
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	120 121 561	116 857 115
Aruandeperioodi tulem	6 980 591	3 264 446
NETOVARA KOKKU	160 875 544	153 894 953
KOHUSTISED JA NETOVARA KOKKU	236 214 816	222 333 930

Lisa 32. SA Tartu Ülikooli Kliinikumi tulemiaruanne

	2022	2021
Annetused ja toetused	13 530 020	7 957 337
Tulud ettevõtlusest	271 097 638	253 698 389
Muud tulud	4 323 373	3 604 277
Kokku tulud	288 951 031	265 260 003
Mitmesugused tegevuskulud	-90 638 081	-87 718 493
Tööjõukulud	-154 487 427	-145 778 683
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-15 299 638	-11 866 860
Muud kulud	-21 407 757	-16 668 331
Kokku kulud	-281 832 903	-262 032 367
Põhitegevuse tulem	7 118 128	3 227 636
Intressikulud	-201 270	-154 482
Muud finantstulud ja -kulud	63 733	191 292
Aruandeaasta tulem	6 980 591	3 264 446

Lisa 33. SA Tartu Ülikooli Kliinikumi rahavoogude aruanne

	2022	2021
Rahavood majandustegevusest		
Põhitegevuse tulem	7 118 128	3 227 636
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	15 299 638	11 866 860
Kapitaliseeritud kulud	0	-87 877
Kasum põhivarade müügist	1 462	-9 396
Tuludesse kantud sihtfinantseerimine	-13 530 020	-7 957 337
Muud mitterahalised tehingud põhivaradega	-92 232	122 399
Eraldiste moodustamine	445 707	3 489 901
Muud mitterahalised tehingud	75 062	-21 253
Nõuete ja ettemaksete muutus	18 934 029	-9 743 654
Varude muutus	-2 592 486	797 801
Kohustiste ja ettemaksete muutus	3 659 245	3 839 995
Makstud intressid	-142 444	-148 428
Sihtotstarbelised laekumised	67 611	627 698
Rahavood majandustegevusest kokku	29 243 700	6 004 345
Rahavood investeerimistegevusest		
Laekumised sihtfinantseerimisest	10 900 189	7 911 434
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-40 787 310	-27 838 093
Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	11 459	17 625
Laekunud intressid	4 039	111 363
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-29 871 623	-19 797 671
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	5 000 000	0
Saadud laenude tagasimaksud	-2 596 372	-2 596 373
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	2 403 628	-2 596 373
Rahavood kokku	1 775 705	-16 389 699
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	24 173 018	40 562 717
Raha ja raha ekvivalentide muutus	1 775 705	-16 389 699
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	25 948 723	24 173 018

Lisa 34. SA Tartu Ülikooli Kliinikumi netovara aruanne

	Sihtkapital	Akumuleeritud tulem	Kokku netovara
Korrigeeritud konsolideerimata netovara 31.12.2020	33 773 392	125 900 531	159 673 923
Aruandeaasta tulem	0	3 264 446	3 264 446
Saldo 31.12.2021	33 773 392	129 164 977	162 938 369
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	-4 671 874	-4 671 874
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	5 813 681	5 813 681
Korrigeeritud konsolideerimata netovara 31.12.2021	33 773 392	130 306 784	164 080 176
Aruandeaasta tulem	0	6 980 591	6 980 591
Saldo 31.12.2022	33 773 392	137 287 375	171 060 767
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	-4 671 874	-4 671 874
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	5 035 672	5 035 672
Korrigeeritud konsolideerimata netovara 31.12.2022	33 773 392	137 651 173	171 424 565

Tartu Ülikooli Kliinikum